

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ

KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ



12 Mayıs 2022 Perşembe
3'üncü Toplantı



(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- İHTİSAS KOMİSYONLARI

A) GÖRÜŞMELER

1.- Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası AŞ'nin 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

2.-Türkiye Kalkınma Fonunun 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

3.- Tasfiye Halinde Kalkınma Yatırım Menkul Değerler AŞ'nin 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

4.- Kalkınma Yatırım Varlık Kiralama AŞ'nin 2020 yılına ait bilanço ve netice hesabının görüşmeleri

5.- Kalkınma Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi AŞ'nin 2020 yılına ait bilanço ve netice hesabının görüşmeleri

6.- Arıcak Turizm ve Ticaret AŞ'nin 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

7.- Türk Reasürans AŞ'nin 2020 yılına ait bilanço ve netice hesabının görüşmeleri



KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ KOMİSYONU

12 Mayıs 2022 Perşembe
3'üncü Toplantı

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu saat 11.05'te açıldı.

Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası AŞ'nin,
Türkiye Kalkınma Fonunun,
Tasfiye Halinde Kalkınma Yatırım Menkul Değerler AŞ'nin,
Arıcak Turizm ve Ticaret AŞ'nin,
2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesapları genel görüşmeye sunuldu.

Kalkınma Yatırım Varlık Kiralama AŞ'nin,
Kalkınma Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi AŞ'nin,
Türk Reasürans AŞ'nin,
2020 yılına ait bilanço ve netice hesabı genel görüşmeye sunuldu.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından, 17 Mayıs 2022 Salı günü Posta ve Telgraf Teşkilatı AŞ ile bağlı ortaklıklarının 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarını görüşmek için saat 14.25'te toplantıya son verildi.

12 Mayıs 2022 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.05

BAŞKAN: Mustafa SAVAŞ (Aydın)

BAŞKAN VEKİLİ: Nevzat ŞATIROĞLU (İstanbul)

SÖZCÜ: Mevlüt KARAKAYA (Ankara)

KÂTİP: Yavuz SUBAŞI (Bahkesir)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayıştay Başkanlığımızın ve kurumlarımızın değerli temsilcileri; hepiniz hoş geldiniz.

Toplantıyı açıyorum.

II.- İHTİSAS KOMİSYONLARI

A) GÖRÜŞMELER

1.- Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası AŞ'nin 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Bugünkü gündemimizde Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası AŞ ve bağlı ortaklıkları olan Türkiye Kalkınma Fonu, Tasfiye Halinde Kalkınma Yatırım Menkul Değerler AŞ, Kalkınma Yatırım Varlık Kiralama AŞ, Kalkınma Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi AŞ, Arıcak Turizm ve Ticaret AŞ ile Türk Reasürans AŞ'nin 2019 ve 2020 yıllarının bilanço ve netice hesapları yer almaktadır.

Toplantımıza Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası AŞ'yle başlıyoruz.

Sayın Genel Müdürümüzden başlamak üzere toplantımıza katılan kurum ve Sayıştay temsilcilerimizin kendilerini Komisyonumuza tanıtmalarını rica ediyorum.

Buyurun Sayın Genel Müdürüm.

(Katılımcılar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ederim.

Sunumunu yapması için sözü Sayın Genel Müdüre veriyorum.

Buyurun Sayın Genel Müdürüm.

TÜRKİYE KALKINMA VE YATIRIM BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ İBRAHİM HALİL ÖZTOP – Sayın Başkan, KİT Komisyonunun sayın üyeleri ve değerli kamu temsilcileri; Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlarken 2020 yılı ve 2021 yılının küresel piyasaları etkileyen gelişmeleri ve Türk bankacılık sektörünün durumunu özet olarak değerlendirmek ve akabinde de bankamız faaliyetlerini sizinle paylaşmak isterim.

Sizlerin de bildiği gibi, 2019 yılının sonlarına doğru Çin'de ortaya çıkan coronavirüs salgını 2020 yılında tüm dünyayı etkisi altına aldı, küresel ekonomide dalgalanmalara neden oldu. Küresel ekonomide 2020 yılının ikinci yarısında başlayan toparlanma, ülkelerin normalleşme adımlarına ve destekleyici politikalarına devam etmeleriyle 2021 yılında ivmelenmeye başladı. Bu çerçevede, 2020 yılında yüzde 3,1 daralan küresel ekonominin 2021 yılında yüzde 6,1 büyüdüğü tahmin edilmektedir. 2020 yılının ikinci yarısından itibaren salgının olumsuz etkisini azaltmaya yönelik alınan tedbirler

sayesinde Türkiye'deki iktisadi faaliyet de canlanmıştır. Güçlü iç ve dış talebin katkısı ve aşılmanın toplum geneline yayılmasıyla Türkiye ekonomisi 2021 yılında yüzde 11'le G-20, OECD ve AB ülkeleri arasında en yüksek büyümeyi sağlayan ülke olmuştur. 2022 yılında iktisadi faaliyetteki olumlu seyrin dış talebin de katkısıyla devam etmesi ve Türkiye ekonomisinin emsal ülkelerden büyüme açısından pozitif yönde ayrışması beklenmektedir.

Bankacılık sektörü, 2020 ve 2021 yılında yaşanan zorlu koşullara rağmen hizmet kalitesinin artırılmasına, dijitalleşmeye ve teknoloji kullanımına ağırlık vererek kredilerini büyütmeyi başarmıştır. 2021 Aralık sonunda Türk bankacılık sektörünün aktif büyüklüğü 2020 yılı sonuna göre yüzde 51 artarak 9,2 trilyon TL'ye ulaşırken, aktif kalemler içinde en büyük payı oluşturan krediler yaklaşık yüzde 37 artış kaydetmiştir. Bankacılık sektörünün net kârı yılın sonunda yüzde 57 artarak 92 milyar TL seviyesinde gerçekleşmiştir. 2022 yılının ilk iki ayında Türk bankacılık sektörünün güçlü performans seyri devam etti. Şubat sonu itibarıyla, sektörün aktif toplamı bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 55 artarak 9,5 trilyon TL seviyesine, aktif kalemlerin içindeki en büyük payı oluşturan krediler ise yüzde 44 artarak 5,2 trilyon seviyesine ulaşmıştır. Sektörün toplam öz kaynakları ise 800 milyar TL'ye ulaşmıştır.

Sayın Başkan, KİT Komisyonunun değerli üyeleri; sizleri bankamızdaki son finansal gelişmelerle ilgili de bilgilendirmek isterim. 2021 yılı Aralık sonu itibarıyla aktiflerimiz 2020 yılı sonuna göre yüzde 72 artışla 48,4 milyar TL'ye, kredi tutarımız ise aynı dönemde yüzde 84'lük artışla 37,5 milyar TL seviyesine ulaştı. Net kârımız 2021 yılı sonunda 2020 yılı sonuna göre yüzde 62 oranında artarak 814 milyar TL seviyesinde gerçekleşti. 2021 yılı sonunda ortalama öz kaynak kârlılığımız yüzde 20 civarında gerçekleşirken, aktif kalitemizin önemli bir göstergesi olan brüt takipteki kredilerin toplam kredilere oranı yüzde 2,3 düzeyinde gerçekleşti. 2022 yılının ilk çeyreğinde ise aktiflerimiz yıl sonuna göre yüzde 20'lik artışla 58,2 milyar TL'ye, kredi tutarımız yüzde 14'lük artışla 42,9 milyar TL'ye ulaştı. Net kârımız bir önceki yıla göre yüzde 80 artarak 354 milyon TL, öz kaynak kârlılığımız yüzde 22,6 civarında gerçekleşirken, brüt takipteki kredilerin toplam kredilere oranı yüzde 2,1'le sektörün oldukça altındadır.

Sayın Başkan, KİT Komisyonunu değerli üyeleri; dönüşüm yolculuğunda önemli adımlar atmış, köklü ve dinamik bir banka olarak kalkınma bankacılığında üstlendiğimiz öncü rolü, yatırım bankacılığı faaliyetleri ve Türkiye Kalkınma Fonuyla da güçlendirmeye devam ettik. Deneyimli ekibimiz ve uzmanlığımızla birlikte başarı yolculuğumuzu sürdürmek ve ülkemizin sürdürülebilir kalkınmasına destek sağlamak için aralıksız çalıştık ve çalışmaya da var gücümüzle devam ediyoruz. Kalkınma bankacılığı misyonumuz doğrultusunda ülkemizin kalkınmasında üstlendiğimiz rol son dönemde daha da önemli hâle geldi. Coronavirüs salgınıyla mücadeleye aktif katılım sağladık, salgının ülke ekonomisine etkilerini de önlemek amacıyla, uzun yıllardır ilişkide olduğumuz uluslararası kalkınma finansmanı kuruluşlarıyla Türkiye'ye yönelik kaynak temin etmek üzere görüşmelere başladık ve başarılı sonuçlar elde ettik.

Asya Altyapı Yatırım Bankasından temin ettiğimiz 300 milyon dolar tutarındaki Covid-19 kredisinin ardından, Dünya Bankasıyla da 250 milyon dolarlık bir kredi anlaşması daha imzaladık. Toplamda 550 milyon dolarlık fonla Covid-19 kapsamında uluslararası kaynak kuruluşlardan ülkemize en yüksek tutarı getiren banka olduk. Dünya Bankasıyla 2020 yılında anlaşmaya vardığımız 316 milyon avroluk Kayıtlı İstihdamın Artırılması Projesi'ni 2021 yılında hayata geçirdik. Bu projeyle, göçten olumsuz etkilenen KOBİ'lere istihdam kredisi ve işletme sermayesi desteği sunmaktayız. 2022 yılı Mart sonu itibarıyla, son on yedi yılda, yüzde 92'si Türkiye Cumhuriyeti Hazine ve Maliye Bakanlığı garantisıyla uluslararası finansman kuruluşlarından olmak üzere toplam 5,2 milyar dolarlık

kaynak temin etmiş olduk. Temin edilen kaynakların yaklaşık yüzde 29'u son iki yılda gerçekleşmiştir. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası kaynaklı yatırım taahhütlü avans kredisi imkânı çerçevesinde, on yıla kadar “Yatırıma Destek TL” kredisini, dışa bağımlılığı ve cari açığı azaltmak, ihracatı artırmak, yerli üretim kapasitemizi yükseltmek, yeni istihdam yaratmak, bölgesel gelişmişlik düzeyini artırmak amacıyla yatırımcılarımızla buluşturduk. Ayrıca, APEX aracılığıyla, ticari bankalar, finansla kiralama şirketleriyle diğer finansal kurumlar üzerinden mikro, küçük ve büyük ölçekli firmaların tematik yatırımlarına kaynak sağlıyoruz. Bunların tamamı, ülkemizin kalkınmada öncelikli konularıyla ilişkili olup sürdürülebilir ve kapsayıcı büyümeyi desteklemektedir.

Paris İklim Anlaşması ve Avrupa Yeşil Mutabakatı çerçevesinde, sürdürülebilir kalkınma hedeflerini temel misyonumuz çerçevesinde büyüyen gücümüzle destekliyoruz. Artırdığımız kredi hacmimizle başta enerji sektörü olmak üzere yerli ve iklim dostu projelerin yanında yer alıyor, yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği projelerini desteklemeye devam ediyoruz. Bu kapsamda, Japon Uluslararası İşbirliği Bankasıyla (JBIC) 170 milyon dolar tutarında yeşil temalı kredi anlaşması “Green III”ü imzaladık. Bunların yanı sıra, Asya Altyapı Yatırım Bankasıyla 2019 yılında imzaladığımız enerji kredi anlaşmasına ilaveten, 2021 yılında ek finansmanla 100 milyon dolar finansman temin ettik. Ayrıca, Dünya Bankasından temin ettiğimiz enerji temalı 150 milyon dolar tutarındaki finansmanın yanı sıra Çin Kalkınma Bankasından da 200 milyon dolar tutarında kaynak temin ettik.

Enerjide dışa bağımlılığın azaltılması, ekosistemin korunmasında önem arz eden yenilenebilir enerji projelerine verdiğimiz destek kapsamında, 2022 Mart sonu itibarıyla yaklaşık 4.287 megavat olan 500'ün üzerinde enerji yatırımlarına yaklaşık 15 milyar TL tahsis yaptık. Bu projelerden kurulu gücü yaklaşık 2.915 megavat olan 300 adet enerji yatırımına ise 12 milyar TL civarında kredi kullandık.

Türkiye'nin ilk çatı GES yatırımının finansmanını da gerçekleştiren bankamız, bugüne kadar toplam 963 megavat güce sahip 25 RES santralinin üretime başlamasını sağlamıştır.

Kalkınma bankacılığının ekonomiler üzerindeki yeri ve öneminin çok kıymetli olduğunu biliyor, bu sorumluluk ve bilinçle hareket etmeye devam ediyoruz. 2022 yılında bu yaklaşım ve hizmet anlayışımızla çalışmalarımıza ara vermeden sürdürerek, salgın nedeniyle sıkıntıya giren ve ekonomimizin belkemiği olan KOBİ'lerimizi ve işletmelerimizi desteklemeye devam edeceğiz.

Ayrıca, ülkemizin Yeşil İklim Fonu'ndan temin ettiği kaynaklarla, iklim değişikliğiyle ilgili projelere uzun vadeli ve cazip koşullarda finansman desteği sağlanmasına yönelik çalışmalarımıza devam etmekteyiz.

Sayın Başkan, KİT Komisyonunun değerli üyeleri; kalkınma bankacılığının yanı sıra yatırım bankacılığı faaliyetlerimizde de tecrübeli ekibimiz sayesinde çok önemli başarılarla imza atarak sektörde ilkler arasında yer almayı başardık.

Sermaye piyasaları üzerinden gerçekleştirilen 50 milyon TL tutarındaki işlemle, bankamızın ilk sürdürülebilir borçlanma aracı ihracını, Türkiye'deki ilk sosyal hukuk ihracını gerçekleştirdik.

Aydem Yenilenebilir Enerji AŞ'nin yaklaşık 1,3 milyar TL büyüklüğü olan hakla arzında 3 aracı kurumla birlikte liderlik yaptık, şirketin halka arzını kamu aracı kurumlarının da eş liderliğiyle gerçekleştirdik. Yine sermaye piyasaları tarafında Tarım Kredi Kooperatifi'nin, ayrıca Kızılıbük Gayrimenkul Yatırım Ortaklığının 948 milyon TL'lik halka arzını başarıyla tamamladık. Ayrıca Gebze Dilovası bölgesinde doğal gaz dağıtımı faaliyeti yürüten Palgaz Doğalgaz'ın 200 milyon TL'lik Türkiye'nin ilk düşük karbonlu ekonomiye geçiş tahvilinin ihracını başarıyla tamamladık.

Türkiye Cumhuriyeti Hazine ve Maliye Bakanlığı Özelleştirme İdaresi Başkanlığına 2 farklı proje kapsamında finansal danışmanlık hizmeti vermeye devam ediyoruz. Bu kapsamda, Elektrik Üretim AŞ'ye ait ve özelleşme kapsamına alınmış elektrik santralleri ile özelleştirme programına dâhil olan belirli limanların özelleşme projelerinde çalışmalarımız devam etmektedir.

Sayın Başkan, KİT Komisyonunun değerli üyeleri; üstlendiğimiz yeni görevlerimizden biri de Türkiye Kalkınma Fonundan bahsetmek isterim. 2020 yılında Türkiye Cumhuriyeti Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının stratejik yatırımcısı olduğu Türkiye Kalkınma Fonu çatısı altında 350 milyon TL'lik teknoloji ve inovasyon fonu ile KOSGEB'in de yatırımcı olarak katılımıyla 525 milyon TL'lik büyüklüğe ulaşan Bölgesel Kalkınma Fonunu kurduk. Bu fonlar aracılığıyla, teknolojik girişimleri, teknoloji odaklı yüksek büyüme potansiyeline sahip firmalar ile KOBİ'leri ve bölgesel kalkınmayı destekliyoruz.

2020 yılı sonunda kuruluşunu gerçekleştirdiğimiz bankamızın yüzde 100 iştiraki olan Kalkınma Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi AŞ'yle, SPK mevzuatına göre yatırım yapmayı tercih eden yatırımcılara da hizmet vermeyi hedefliyoruz. Bu çerçevede, 2021 yılının ilk yarısında, katılım finans kurumlarının yatırımcısı olduğu, 125 milyon TL büyüklüğündeki Kalkınma Katılım Girişim Sermayesi Yatırım Fonuyla büyüme ve kalkınma odaklı KOBİ'leri desteklemeyi hedefliyoruz.

Yine aynı dönemde Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Savunma Sanayii Başkanlığına bağlı Savunma Sanayi Teknolojileri Anonim Şirketinin ana yatırımcısı olduğu 175 milyon TL büyüklüğündeki Yenilikçi ve İleri Teknolojiler Katılım Girişim Sermayesi Yatırım Fonuyla da savunma sanayi tarafından kullanılabilir yüksek teknoloji odaklı üretimi hedefleyen şirketleri desteklemeyi amaçlıyoruz.

Ayrıca 2021 yılının ikinci yarısında Türkiye Kalkınma Yatırım Bankası Sermaye Fonunun kuruluşunu tamamladık. 200 milyon TL büyüklüğündeki bu fonla da teknoloji odaklı, yeni nesil girişimlere yatırım yaparak girişim ekosisteminin gelişiminde önemli rol oynamayı hedefliyoruz.

Türkiye Kalkınma Fonu doğrudan ve dolaylı yatırımlar yapmak suretiyle, kamu kaynaklarının teknoloji ve inovasyon odaklı bir kalkınma modeli çerçevesinde çarpan etkisi yaratarak sermaye yatırıma dönüştürülmesi ve büyüme ve kalkınma odaklı yüksek bir potansiyeli olan orta ölçekli şirketlerin desteklenmesi için çalışmalarına devam etmektedir.

Sayın Başkan, KİT Komisyonunun değerli üyeleri; sizlerin de bildiği gibi geçtiğimiz iki yılı olağanüstü koşullarda geçirdik. Tüm dünyanın en önemli gündemi hâline gelen coronavirus salgını, sürdürülebilirlik kavramının ne kadar önemli olduğunu bizlere bir kez daha hatırlattı.

Bankamız, misyonu gereği, kırk yedi yılı aşkın geçmişinde sürdürülebilir kalkınmanın finansmanını büyük bir sorumlulukla yerine getirmiş, ülkemiz kaynaklarının en verimli şekilde kullanılmasını her zaman birincil önceliği olarak görmüştür. Ülkemizin ihtiyacı olan her alanda, yenilenebilir enerjiden teknolojiye, imalat sanayisinden eğitime, dinamik, yenilikçi ve çevreye ve topluma duyarlı bankacılık anlayışıyla hareket ederek firmalara finansman desteği sağlamıştır.

Kalkınma Yatırım Bankası olarak, iklim değişikliğinin çevresel, sosyal ve ekonomik etkileriyle mücadele etmeyi temel misyonlarımızdan biri olarak görüyoruz. Ülkemizin düşük karbon ekonomisine geçiş, yeşil dönüşüm sürecine uyum ve enerji ve kaynak verimliliği gibi stratejik öncelikleri doğrultusunda uluslararası kuruluşlardan sürdürülebilir finansman kaynakları temin ediyoruz. Çevresel ve Sosyal Kurumsal Yönetişim kısaca “ÇSY” odaklı finansman kapsamında yenilebilir enerji, enerji verimliliği, istihdam, altyapı, KOBİ, sağlık ve eğitim gibi birçok alana yönelik temalarımız mevcut. Kalkınma Yatırım Bankası olarak, bu alanda üstlendiğimiz öncü rol sorumlu bankacılık anlayışımız

kapsamında birçok ilkleri gerçekleştirdik. Kısaca bunlardan bahsetmek gerekirse; 2021 yılının ilk çeyreğinde 200 milyon TL tutarında Türkiye'nin ilk düşük karbonlu ekonomiye geçiş tahvil ihraç etik. İlk sosyal sukukunu gerçekleştirdik. IFC öncülüğünde Etki Yönetimi Çalışma Prensipleri'ni imzalayan ilk kuruluş olduk. Türk Standartları Enstitüsünün İklim Dostu Kuruluş kriterlerini yerine getirerek İklim Dostu Kuruluş Belgesi'ni almaya hak kazandık. ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi'ni uygulayan ilk kamu bankasıyız. Dünya Bankasıyla ülkemizin jeotermal potansiyelinin ortaya çıkarılmasına yönelik hibe programını uygulayan ilk bankayız. Kalkınma Yatırım Bankası olarak, Türkiye Cumhuriyeti Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığımızın yürüttüğü Sıfır Atık Projesi'ne dâhil olarak öncü bir rol üstlendik.

Kalkınma Yatırım Bankası olarak, finanse ettiğimiz yenilebilir enerji ve enerji verimliliği yatırımlarıyla yılda yaklaşık 3 milyon ton karbon salımının engellenmesine katkı sağlıyoruz. Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'nın 15'ine doğrudan ve dolaylı katkı sağlayarak yeşil dönüşüme her açıdan destek olmayı hedefliyoruz. 2022 Mart sonu itibarıyla kredi portföyümüzün yüzde 81'i gibi oldukça büyük bir kısmı, sürdürülebilir kalkınmamıza katkı veren sürdürülebilirlik temalı kredilerden oluşuyor. Birleşmiş Milletler Çevre Programı Finans Girişimi'nin bankacılık sektörünün sürdürülebilir gelecek faaliyetlerindeki etkisini artırmak üzere, Sorumlu Bankacılık Prensipleri'nde kurucu imzacı olarak yerimizi aldık. Birleşmiş Milletler tarafından desteklenen dünyanın en büyük kurumsal sürdürülebilirlik platformu UN Global Compact'ı banka olarak destekliyoruz. Birleşmiş Milletlerin Yenilenen Küresel İş Birliği İçin İş Dünyası Liderleri Bildirisi'ni 100 ülkeden 1.000'i aşkın üst düzey yöneticiyle beraber imzaladık.

Etki yatırımcılığının, sürdürülebilir kalkınma için taşıdığı önemin farkındayız. Finansal kaynakların sadece kâr amaçlı değil, aynı zamanda çevresel, sosyal değer yaratma amacıyla da kullanılmasına imkân tanıyan etki yatırımı için bir fon oluşturmak üzere çalışmalara başladık. Bu konuda gerekli ekosistemin oluşturulmasına katkıda bulunmak için aktif görev almaktayız. Bu amaçla, etki yatırım danışma kurulunun kurulmasında görev aldık, burada fiilen çalışmaktayız.

Sayın Başkan, KİT Komisyonunun değerli üyeleri; konuşmama son vermeden, bankamızın son dönemde elde ettiği başarılar hakkında sizleri kısaca bilgilendirmek isterim.

Bu kapsamda, örneğin; Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'na katkısını ölçümlüyoruz. Bu kapsamda, bankamız, bağımsız derecelendirme kuruluşu Sustainalytics tarafından global arenada yapılan değerlendirmede Çevresel ve Sosyal Kurumsal Yönetişim derecelendirme notu ve performansıyla Orta Doğu ve Türkiye'deki tüm kurumlar arasında 1'inci olduk. Avrupa'da ise EBRD Avrupa Yatırım Bankası ve KFW'dan sonra 4'üncü banka olduk. Bankamız 11,00 risk derece notuyla 15 bin kuruluş arasında 308'inci derecede oldu, Türkiye, Orta Doğu ve Afrika'nın lider şirketi olduk.

Diğer bir gelişme ise kurumsal ve etik değerlere bağlı hareket eden bir banka olarak ilk kez yaptırdığımız kurumsal yönetim derecelendirme çalışmasında 10 üzerinden 9,32 gibi yüksek bir not aldık. Almış olduğumuz bu yüksek notla bankamızın SPK Kurumsal Yönetim İlkeleri'ne büyük ölçüde uyum sağladığı, bankanın kurumsal yapısı ve işleyişinin en iyi uygulama kategorisinde yer aldığı ortaya konulmuştur.

Dijital dönüşüm, tüm sektörlerde olduğu gibi bankacılık sektörünü de dönüştürmektedir. Tüm süreç ve ürünlerin dijital ortama taşınması giderek yaygınlaşmakta, hizmetlere kolay ulaşım, hayatı kolaylaştırıcı hızlı çözümler müşteri beklentilerini şekillendirmektedir. Bankamız, Türkiye'nin en iyi kurumlarının yarıştığı bilgi teknolojileri alanında fark yaratan, yenilikçi dijital uygulamaları

ödüllendiren IDC Türkiye Finans Teknoloji Ödüllerinde Corporate Banking kategorisinde Dünya Bankası ve AB FRIT Fonlarına yönelik başvurular için geliştirdiği dijital uygulama platformuyla 2'ncilik ödülü almıştır.

Sayın Başkan, KİT Komisyonunun değerli üyeleri; 2022 yılında da güçlü ve istikrarlı bir finansal yapımızla sektörün üzerinde bir büyüme hedefliyoruz. Önümüzdeki dönemde de ülkemizin sürdürülebilir kalkınması için yarattığımız katma değeri artırarak, Türkiye'nin ihtiyacı olan her alanda kalkınma hamlelerini destekleyerek Türkiye'nin sürdürülebilir kalkınmasına katkı sağlamaya devam edeceğiz.

Hız kesmeden devam eden kalkınma yatırım bankacılığı çalışmalarımızın ülkemize kalıcı değerler yaratmasını temenni ediyor, değerli destekleriniz için teşekkür ediyorum.

Şahsım ve tüm çalışma arkadaşlarım adına saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Genel Müdürüm.

Sayın Genel Müdürüm, yapmış olduğunuz bu sunumunuzu bize, Komisyonumuza iletirseniz biz de üyelerimize iletelim.

TÜRKİYE KALKINMA VE YATIRIM BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ İBRAHİM HALİL ÖZTOP - Memnuniyetle Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ederim.

Şimdi, önerilerin görüşmelerine başlıyoruz. Kurumun 2019 yılı Alt Komisyon Raporu'nda 1 öneri, 2020 yılı Alt Komisyon Raporu'nda 1 öneri bulunmaktadır.

Şimdi 2019 yılının 1 no.lu önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Öneri 1:

Bankanın sektörde daha etkin bir kalkınma ve yatırım bankası olması için yurt dışından ve hazineden temin edilen kaynakların savunma, teknoloji gibi alanlarda faaliyet gösteren şirketler ile yaşanan salgın nedeniyle finansman sıkıntısı ortaya çıkan küçük ve orta büyüklükteki işletmelere uygun faiz koşullarıyla kullanılması.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki.

Buyurun Sayın Genel Müdürüm.

TÜRKİYE KALKINMA VE YATIRIM BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ İBRAHİM HALİL ÖZTOP – Bankamız, 2020 yılında Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasından Yatırım Taahhütlü Avans Kredisi kapsamında temin edilen kaynakla, başta imalat sanayindeki yatırımlar olmak üzere cari açığı azaltan, ihracatı artıran ithal ikamesine yönelik yatırımların finansmanına öncülük etmektedir. Ayrıca, 2022 Nisan itibarıyla yapılan düzenlemeyle bu kaynaktan finansmana konu olabilecek yatırımlara turizm sektörü de eklenmiştir. Diğer bir finansman kaynağımız olan yurt dışından temin ettiğimiz kaynaklarla da doğrudan finansman toptancı bankacılık yönetimiyle, bir yandan yaşanan salgın nedeniyle finansman sıkıntısı yaşayan küçük ve orta büyüklükteki işletmelere uygun faiz oranlarında kredi sağlanmakta, diğer yandan ise farklı sektördeki yatırımlar desteklenmektedir. Tüm bu gelişmeler doğrultusunda bankamızın faaliyet alanı da genişlemekte olup farklı sektörlerle yönelik olan kaynak temini sonucunda sektördeki payımızın yıllar itibarıyla artırılması hedeflenmektedir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ederim.

Öneri üzerinde söz almak isteyen üyemiz var mı? Yok.

Evet, Sayıştayın görüşünü alalım bu konuda.

Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, bankanın bu konuda teşvike, daha doğrusu gelişmeye ihtiyacı olduğunu düşünüyoruz yani bu alanlara yatırımın, bu alanların desteklenmesine ihtiyaç olduğunu düşünüyoruz. Bankanın payı da yüzde 1’in altında; malumları olduğu üzere. Onun için müsaade ederseniz bunu biz izleyelim.

Arz ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki.

Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Böylelikle 2019 yılı önerilerinin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi 2020 yılı önerilerinin görüşülmesine başlıyoruz.

2020 yılının 1 no.lu genel önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri 1:

2020 yılı Sayıştay Denetim Raporu’nda yer alan diğer bulgu ve önerilerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Buyurun Sayın Genel Müdürüm.

TÜRKİYE KALKINMA VE YATIRIM BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ İBRAHİM HALİL ÖZTOP – 2020 yılı Sayıştay Denetim Raporu’nda yer alan diğer bulgu ve öneriler de yerine getirilecektir Sayın Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki.

Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın üyeler, diğer bulgu ve önerilerden görüşülmesini talep ettiğiniz öneri var mı?

Buyurun Sayın Sertel.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Hoş geldiniz. İyi görevler diliyorum.

Bulgu 9/2/2; bizim KİT Komisyonunda bütün üyelerin mutabakatla engelli çalıştırılması noktasında bir görüşü var: Başta Sayın Başkan olmak üzere, muhalefet ve iktidar, herkes, KİT ve devlet kuruluşlarımızda yasanın tanıdığı oran noktasında engelli çalıştırılmasını bir tavsiye kararı olarak aldılar. Bulgu 9/2/2’de, Sayıştay, sizi engelli ve eski hükümlü çalıştırma zorunluluğuna uyulmaması noktasında uyarmış, “İnsan kaynakları yönetim biriminin engelli ve eski hükümlü kontenjan açığına ilişkin işe alım sürecini İŞKUR’la birlikte yürüterek sürecin kısa zamanda tamamlanması önerilir.” demiş sayfa 67-68’de. Siz de cevap vermişsiniz: “Pandemi döneminde aksamış olmakla birlikte, normalleşmeyle birlikte engelli istihdamına ilişkin çalışmalarımız yoğunlaşmıştır. Engelli alımına ilişkin birimlerle ihtiyaç analizi çalışması yapılmış olup hangi birimlere alım yapılabileceği saptanmıştır. Bankamızın ihtiyaç duyduğu alanlarda engelli adaylarıyla görüşmeler devam etmekte olup öneri doğrultusunda hareket edilecektir.” demişsiniz. Normalleşme sağlandı. Pandemi, şu süreçte bir tehlike olarak görünmüyor çünkü alınan kararlarda maske takımının zorunluluktan kaldırılmasıyla birlikte ve pandemi olaylarında olağanüstü düşünle birlikte, Türkiye’de, çok şükür, olağan bir döneme doğru hızla yol alınıyor.

Sizin durumunuz nedir bu konuda? O konudaki cevabınızı merak ediyorum. Hâlâ çalışmaları sürdürüyor musunuz? Bu çalışmalar ne zaman sona erer? Kaç engelli alacaksınız? Açığınızı nasıl kapatacaksınız? Bu konuda bilgi rica ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum Sayın Sertel.

Buyurun Sayın Genel Müdürüm.

TÜRKİYE KALKINMA VE YATIRIM BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ HALİL İBRAHİM ÖZTOP – Malumunuz, pandemi süreci ülkemizde tamamen bitti bizce de ve dolayısıyla hibrit çalışma yönteminden de çıktık, şu anda elemanlarımızın yüzde 100’ü de bankamızda çalışmaya başladılar. Birimlerle ilgili görüşmelerimiz var, şu anda istihdam ettiklerimiz de var, bununla ilgili size yazılı olarak da bilgi vereceğiz. Tabii ki, bizim bankamız yeniden yapılanan bir banka. Şu anda yaklaşık 300 civarında elemanımız var ve eleman alımımız hâlâ devam ediyor. Burada önceliği belirtilen engelli ve eski hükümlülere tanıyacağız. Eski hükümlüler konusu bankacılıktan dolayı biraz zor işleyen bir konu, özellikle destek faaliyetlerinde onları kullanabiliyoruz. Engellilerde ise herhangi bir sorumuz yok, her birim için engelli alabiliriz. Dolayısıyla bu konuda çalışmalarımızı... Şu anda 2 kişi aldık engellilerden ama devamlı bir eleman alımı sürecindeyiz. Dolayısıyla burada elimizden gelen gayreti göstermeye devam edeceğiz. Size bununla ilgili yazılı bilgi de verebiliriz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ederim.

Önerilerin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi geneli üzerindeki görüşmelere geçiyoruz.

Geneli üzerine söz almak isteyen üyelerimize söz vereceğim.

Değerli üyeler, söz vermeden önce, zamanı da etkili kullanmak adına bu sözü bir defa vereceğimi hatırlatmak istiyorum. Lütfen söz sırası geldiğinde kurumla ilgili konuşmanızın tümünü yapmanızı ve varsa sorularınızı sormanızı istiyorum.

Sayın Sümer, buyurun.

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de Yönetim Kuruluna hoş geldiniz diyorum ve başarılar diliyorum.

Birkaç sorum olacak, dönüşü yazılı olursa sevinirim.

Banka son üç senede kaç HES projesine kredi kullandırmıştır? Kullandığı kredilerin toplamı ne kadardır? Geri ödeme gücü çeken şirketler hangileridir? Bu şirketlerle ilgili hangi yöntemler uygulanmaktadır? Geri ödeme gücü yaşayıp banka tarafından yapılandırılan ancak yine de hiç ödeme yapmayan şirketler var mıdır? Varsa bu şirketler hangileridir? Toplam ödemesi gereken tutar ne kadardır?

Bankanın kredi kullandırırken döviz kuru üzerinden kredi kullandırmayı tercih etmesi kurdaki yükselmeler sonrasında hangi sıkıntıları doğurmuştur? Bu konuyla ilgili kredileri Türk parasına çevirme çalışması yapılmakta mıdır? Döviz cinsinden Bankanın tahsil edemediği tutar ne kadardır? Ayrıca Sayıştay raporlarına yansıyan, Bankanın alacağı durumundaki 19,7 milyon liralık tutarla hangi işlemler yapılmıştır, ne kadar tahsil edilmiştir?

Kalkınma Bankasının atıl vaziyetteki kullanılmayan varlıkları nelerdir?

Yine, Sayıştay raporlarına yansıyan, yirmi sekiz yıldır sonuçlanmayan alacakların tahsiliyle ilgili hangi yöntem izlenmektedir? Sürecin yirmi sekiz yıldır tamamlanmamasının nedenleri nelerdir?

Banka son üç senede kaç tane otel inşaatına kredi sağlamıştır? Firma sahiplerinin geri ödeme oranları nelerdir? Bu firmalar hangileridir?

Bankanın enerji yatırımları konusunda firmalara sağladığı kredilerde esnek borç ödeme politikasının firmadan firmaya değiştiği iddiası konuşuluyor, doğru mudur? Hangi firmalara esnek borç ödeme kolaylığı sağlanmıştır?

Bankanın 2022 yıl sonu itibarıyla aktif toplam kredi hedefi ne kadardır?

Teşekkür ederim.

Başarılar diliyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Sümer.

Buyurun Sayın Gaydalı.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Genel Müdür iklim dostu ekosisteme destek projeleri üzerine baskı yaptı ama şu bir gerçek ki HES, JES ve bazı otellerin inşaatında çevreye zarar verdikleri çok bariz bir şekilde görülüyor, bu gerek tarım arazisi olsun gerek ormanlık araziler olsun. Bunun için siz ayrıca bir ÇED raporu istiyor musunuz veya ÇED raporunu inceliyor musunuz veya bağımsız bir kuruluşa tekrar inceletiyor musunuz yoksa tepeden inme “ÇED’e gerek yoktur.” raporuyla işlem mi yapıyor?

Diğer bir sorum da, bir teşvik stratejiniz var mı? Yani çevreye en az zarar verene daha düşük bir faiz oranıyla kredi sağlama imkânınız var mı veya bunlara öncelik tanıyor musunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ederim Sayın Gaydalı.

Buyurun Sayın Dağlı.

TAMER DAĞLI (Adana) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Ben de öncelikle Kalkınma Bankası Yönetim Kuruluna, Genel Müdür, Genel Müdür Yardımcıları, Daire Başkanı ve tüm çalışanlarına, kamu kurumlarımızın diğer temsilcilerine, Sayıştayımızın değerli temsilcilerine ve değerli Komisyon üyesi arkadaşlarıma saygı ve selamlarımı iletiyor, toplantımızın hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Kalkınma Bankası, gerçekten, özellikle reel sektörün desteklenmesi, ihracatın desteklenmesi, yenilenebilir enerji, imalat sektörü ve diğer sermaye piyasalarına ve birtakım projelere finansal danışmanlık yapma anlamında çok önem arz eden bir kurumumuz, KİT’imiz. Bu çerçevede hem yeni yönetimle hem yeni Genel Müdürlüğümüzle beraber yeni bir yapılanma süreci içerisinde oldular, benim de yakinen sahada takip ettiğim bir banka. Gerçekten, reel sektörden son dönemde ciddi anlamda olumlu geri dönüşlerinin olmasından büyük mutluluk duyuyoruz. Arkadaşlar sürekli sahadalar, özellikle enerjiyle ilgili ve imalat sanayiiyle ilgili KOBİ’lere vermiş oldukları destekten dolayı teşekkür ediyorum.

Aktif büyüklüğünü 2021 yılında yüzde 48, kredi tutarını yüzde 84 ve kârlılığını yüzde 62 artıran bir banka, NPL oranı olarak da Türkiye ortalamasının çok altında kalmış; bundan dolayı da hem kredi izleme ekibini hem tahsis ekibini de kutluyorum, yüzde 2,3’lük bir NPL oranıyla çalışıyorlar ki neredeyse Türkiye ortalamasının yarısı, bankacılık sektörünün yarısı bu, 2022 yılında da 2,1 NPL oranıyla kredi hacmini yönetebiliyorlar.

Aynı zamanda, etik ilkelere bağlılık açısından da gerçekten dünya standartlarında bir örnek teşkil etmesi ve Dünya Kurumsal Yönetim Endeksi’nde birinci grup içerisinde yer alması da önemli. Hem kurumsal yapı ve işleyişte hem de yönetim ilkelerine bağlılıkta gerçekten örnek alınabilecek bir kurum özelliği arz ediyor, diğer bankalara da örnek olması açısından.

Ben hem Sayın Genel Müdürü hem Yönetim Kurulunu ve hem de çalışma arkadaşlarını kutluyorum. Başarılarınızı yakından gürurlanarak takip ediyoruz. Bu hafta da en azından yurt dışından sermaye sağlama, yurt dışından kaynak yaratma anlamında yoğun bir iş gücü harcadığınızı, mesai harcadığınızı biliyorum. İnşallah, daha düşük kaynaklarla, yurt dışından sağlayacağınız yeni kaynaklarla reel sektöre daha büyük katkı sağlayacağınızı düşünüyor, başarılarınızın devamını diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Dağlı.

Buyurun Sayın Yavuzyılmaz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Sayın Genel Müdür, Değerli Yönetim Kurulu üyeleri, Sayıştay ve KİT Komisyonunun üyeleri; hepinize güzel, verimli bir toplantı diliyorum. Yalnız, toplantının verimli geçmesi için toplantı yapma sistematüğimizin de uygun insani koşullarda yapılması gerekiyor. Şimdi, KİT Komisyonu toplantıları başladı ama o kadar yoğun bir program trafiğı var ki bu program trafiğine şöyle bir örnek vereyim: Bir futbol takımının -haftada yedi gün var- beş gün boyunca üst üste maç yapmasına benziyor. Dolayısıyla bu da sağlıklı bir denetim yapılmasında sıkıntılar doğuruyor; bunu öncelikle ortaya koyalım. Şimdi önümüzde bu kadar dosya var, evrak var, tabii çalışmak için yıl içinde de belirli bir süre var ama yine de güncel gelişmeler ve koşullar ışığında tekrar tekrar okuma yapmak, araştırma yapmak gerekiyor. Biz bundan mahrum bir şekilde şu anda sizi denetliyoruz, o nedenle toplantının bitiminde getiremediğimiz eleştirilerle ilgili kendinizi tamamlanmış, eksiksiz ve kusursuz düşünmeyin yani bunun sebebi bu.

Diğer taraftan, zannediyorum bir sermaye artırımını var, 1 milyar 600 milyondan 2 milyar liraya çıkan bir sermaye artırımını var. Kalkınma ve Yatırım Bankasının faaliyetleri çok önemli ve kritik. Aslında sektörlerde, özellikle yatırım gereken sektörlerde açık alanlardaki finansmanı sağlayan bir kurum niteliğinde. O nedenle, aslında, özellikle bürokratların çoklu veya ikiden çok yerde görev almasından kaynaklı olarak Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankasının Yönetim Kurulunda da bazı sıkıntılar vardı geçtiğimiz yıllarda. Yani isim vererek şey yapmak istemiyorum bürokrati ama en azından Kardemirle ve KARÇEL’le olan bağıını kopardığını bildiğinden hareketle, Kalkınma ve Yatırım Bankasının Yönetim Kurulunda daha verimli hizmet yapacağını düşünüyorum; KGF’de de aynı şekilde, Genel Müdür olarak daha verimli görev yapacaktır.

Sorum: Borsada Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankasının ne kadar hisse oranı var? Bu hissenin gidişatına baktığımız zaman, böyle tepetaklak, aşağıya doğru gidiyor görüyoruz. Bunun sebebi nedir? Özellikle bir dönem pik yapmış borsadaki hisse değerinin şu anda çok aşağılarda olması, bu hisselerle yatırım yapanlar açısından da bir sıkıntı, bir güven problemi yaratıyor. Bunun sebeplerini sormak istiyorum, neden? Ve bu konuyla ilgili sizlerin de çalışması var mı yani bunu daha güçlü tutmak, borsa hisselerini biraz daha yukarıda tutmak, böylelikle bankanın değerini, vizyonunu ve görüntüsünü daha değerli hâle getirme gibi bir düşünceniz var mı?

Bir de her ne kadar alt komisyondan üst komisyona çıkmayan bazı bulgular şu an konuşamıyor olsak da normal Sayıştay raporunda yer alan ve özellikle birçok örneğı de verilen, Türk Ticaret Kanunu’nun 376’ncı maddesi kapsamında düzenlenen “Sermayenin kaybı, borca batık olma durumunda bulunan şirketlerin kredi başvurularının banka ikincil mevzuatına göre inceleme ve değerlendirilmesinden önce...” diyor yani daha doğrusu, aslında, değerlendirmeye alınmaması yönünde genel bir uygulama var ama bu uygulamaya da riayet edilmediğı noktasında da burada çok fazla örnek var. Dolayısıyla, tabii, Türkiye’nin ekonomik sistemi çok da kurallı olmadığı için yani şirketlerin sektörlerde tekel hâline

getirilen şirketlerle mücadele azimleri maalesef kırıldığı için ve yok edilme süreçlerine de girildiği için böyle karışık da bir durum var aslında. Fırsat eşitsizliği olunca, kanundaki bu tip maddeler sektörün bazı tekel firmalarına avantaj sağlarken diğerlerini de biraz tökezlediği anda yok etmeye dönüşüyor.

Tabii, devletin görevi, mümkün olduğunca, bu sektörlerdeki firmaları da bir şekilde ayakta tutmak ama bütün bu bulgular özet olarak da şu sorulara yanıt vermenizi gerektiriyor: 2019, 2020 ve 2021 yıllarında bu şirketlere kullandırılan kredilerin miktarı nedir, geri ödeme vadeleri nelerdir? Yani bunu artık bir ortalama vade şeklinde mi veya genel uygulama olarak mı verirsiniz... Takipteki alacakların tutarı nedir ve tahsilat oranınız nedir? Bu konularda bilgilendirirseniz memnun oluruz.

Çalışmalarınızda başarılar diliyoruz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Yavuzyılmaz.

Buyurun Sayın Sertel.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Öncelikle, biz, KİT Komisyonuna katılan yöneticilerimizin CV'lerine de bakıyoruz. Ben Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankasının CV'lerini incelerken doğrusu imrendim çünkü görev yapan arkadaşlar Orta Doğu Teknik Üniversitesi ve Boğaziçi mezunu çoğunlukla ve her biri o güzel üniversitelerden mezun olduktan sonra, çok önemli görevlerde bulunduktan sonra bankanın yönetiminde yer almışlar. Keşke bütün KİT'lerde bu liyakate, bu özene dikkat edilse. O açıdan, Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankasının "CV" düzeyinde çok başarılı bir yapılanma kurduğunu vurgulamak istiyorum.

Tabii, bunun yanı sıra, yönetim kurulu üyeleri ve denetçilere 2019 yılında 1 milyon 663 bin lira, 2020 yılında da 2 milyon 183 bin lira harcama yapılmış. 2020 yılında genel müdürün maaşı 20.050 lira, yönetim kurulu üyeliği maaşı da olmak üzere toplam 46.137 lira. Uhdesinde kamu görevi bulunmayan üyeye 20.050 lira, uhdesinde kamu görevi bulunan üyeye 10.250 lira verilmiş. Genel müdür olan üyenin alacağı huzur ücretiye net 46.137 lira olarak belirlenmiş. Bunların iki yıl öncesine ait rakamlar olduğunu düşünürsek, ben geçen yılın maaşlarını da öğrenmek istiyorum.

2021 yılı için yönetim kurulu üyeleri ve denetçiler için yapılan harcama ne olmuştur? Bunu bize yazılı olarak açıklarsanız memnun olurum. 2021 yılında genel müdür olan üyenin huzur ücreti ne kadardı? Bu, 2022 yılında ne kadar oldu? Genel müdür olan üyenin uhdesinde başka bir kamu görevi var mı? 2022 yılı itibarıyla kamu görevlisi olan ve olmayan yönetim kurulu üyelerine kişi başı aylık ödenen ücret, prim, ikramiye tutarı ve sağlanan diğer mali hakların neler olduğunu yazılı olarak öğrenmek istiyorum.

Bankanın iştiraklerinden olan Türk Suudi Yatırım Holding AŞ'nin tasfiyesine karar verilmiş, bununla ilgili de yargı süreci devam ediyor; o böyle vurgulanıyor. Ben, Türk Suudi Yatırım Holding AŞ'yle ilgili geline son noktayı öğrenmek istiyorum. Bu şirketin kapatılmak istenmesinin nedeni neydi? Suudi Arabistan'la geçmişte bozulan ilişkilerimiz nedeniyle mi yoksa bu şirket kârlı bir şirket değil miydi, bankaya yük mü oluyordu? Onu öğrenmek istiyorum. Onca yaşanan şeyin ardından şimdi Suudi Arabistan'la olan ilişkiler çok güzel bir noktaya geldi; kalabalık heyetler, umre ziyaretleri, böyle yani eskisinden de sık, girift ilişkiler başladı. Bu ilişkilerin ardından bu şirketin tasfiyesiyle ilgili bakış açısında bir değişiklik oldu mu yani tasfiyesinden vazgeçme gibi bir durum söz konusu oldu mu ya da olur mu? Bunu sormak istiyorum.

Sunuş konuşmanızda, son on yedi yılda yüzde 92'si Hazine Bakanlığı garantisiyle uluslararası finansman kuruluşlarından 5,2 milyar dolar kaynak temin ettiğinizi ve bunu firmalara aktardığınızı söylediniz. Ben bu doğrultuda sormak istiyorum: Bankanız tarafından yap-işlet-devret modeliyle

yapılan Osmangazi Köprüsü, Çanakkale Köprüsü, Avrasya Tüneli, İstanbul-İzmir Otoyolu, Niğde Otoyolu gibi projelere kaynak aktarımı oldu mu, olduysa ne kadar kredi verdiniz? Bu kredilerin geri ödemelerinde bir sorun yaşıyor musunuz?

Yine, takibe düşen kredilerin çoğunun döviz cinsinden olduğu görülüyor. Son altı yedi ayda dövizdeki inanılmaz artışla birlikte takibe düşen firmalara yeni firmalar eklendi mi? Dövizdeki sert yükselişler yüzünden geri ödemelerde bir sıkıntı yaşıyor musunuz yani size geriye dönüşte bir sıkıntı var mı? Son iki yılda bu nedenle takibe düşen firma sayısı ve riske giren alacağınızın tutarı ne oldu? Onu da öğrenmek istiyorum. Günümüz itibarıyla takipteki alacaklarınızın toplam tutarı nedir? Alacaklarınıza karşı elinizde bulunan teminatların toplam tutarı nedir, karşılıyor mu? Bunu öğrenmek istiyorum. Son olarak da bugün itibarıyla batık kredilerin toplamı nedir? Onu öğrenmek istiyorum.

Bankanın çalışmalarında başarılar diliyorum.

Nihai, sonuçta, Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası ülkenin kalkınması için önemli bir görev görüyor, sizler de bu görevi layıkıyla yapmaya çalışıyorsunuz. Bu nedenle, gelecekte daha güzel ve iyi yatırımlar ve daha çok fayda sağlamanız dileğiyle iyi çalışmalar diliyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Sertel.

Buyurun Sayın Peköz.

KEMAL PEKÖZ (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın kurum temsilcileri, sizleri de selamlıyorum, hoş geldiniz.

Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankasının misyonu “Yatırımcıların finansman ve danışmanlık hizmet ihtiyacını karşılamak, sürdürülebilir kalkınma öncelikleri doğrultusunda yapısal dönüşümüne yardımcı olup sermayenin tabana yayılmasına katkı sağlamaktır.” diye ifade ediliyor.

Şimdi, genel olarak hesaplara baktığımız zaman, incelemelere baktığımız zaman bankanın daha çok 3 sektörde yoğunlaştığı ve bunları da 1’inci derecede HES’lerin oluşturduğu görülüyor. HES’lerle ilgili herhangi bir kredi temini yapılırken acaba yöre insanların HES’e yaklaşımı konusunda herhangi bir bilgileneşmesi söz konusu olabiliyor mu? Bir de hesaplar verilirken borçlu firmaların, daha doğrusu kredi kullananların -7 rakamdan oluşan bir sayı veriliyor- kim olduğu, ne olduğu belli değil. Ayrıca, tahsis edilen krediler ile ödenmesi sorun hâline gelen krediler arasında rakamsal farklılıklar var. Mesela, işte 7 milyon 150 bin lira almış ama şu andaki borcu 6 milyon 654 bin lira fakat bu ödendiği için mi öyle olmuş yoksa farklı bir şey mi var, onunla ilgili bir açıklama yok.

Yine, döviz bazında kullandırılan krediler var. Mesela, 1 milyon 44 bin 198 kişi için ya da kurum için 1 milyon 200 bin euro tutarında kredi kullandırılmış ve diyor ki: “Şu andaki borcu 3 milyon 597 bin lira.” Oysaki bu euronun şu andaki değeri 19 milyon 500 bin lira civarında. Ödenen bir miktar var mı ondan dolayı mı düşmüş yoksa tahsilat yapıldığı zamanki değer üzerinden hesaplandığı için mi böyle bir rakam çıkıyor? Onu da doğrusu ben anlamadım, anlayamıyorum, aradım, etrafa da baktım ama olmadı.

Yine, bu HES yatırımları konusunda en çok risk taşıyan firmalar da buradan oluşuyor, bunların yüzde 35’inin risk oluşturduğu görülüyor. Dolayısıyla daha dikkatli davranılması ve bu oranın yeniden hesaplanması gerekir kredi tahsisatı yapılırken.

Yine, aynı şekilde bankanın normale göre çalıştırılması gereken engelli ve eski hükümlü kadrosunda ciddi açıkları var. Mesela, en az 9 kişiyi çalıştırması gerekirken 3 kişi çalıştırıyor, 6 tane açık var engelliler için, eski hükümlüler için de aynı durum söz konusu. Dolayısıyla bunların da yeniden değerlendirilmesi ve göz önüne alınması gerekir bu işlemler yapılırken ve banka tahsilatlarını yaparken,

kredi tahsilatlarını yaparken özellikle çevreye duyarlı olacağını, aynı zamanda çevreye karşı ve topluma karşı duyarlı olacağını kendi mevzuatında yazıyor. Fakat şimdiye kadar yapılan HES’lerde, JES’lerde ve GES’lerde hemen hemen hiçbir tanesinde neredeyse çevredeki insanların, orada yaşayan insanların bir memnuniyetlerinin olmadığı, memnuniyetsizliklerinin de olduğu görülüyor. Bu konuda da bankanın farklı bir yön ve yöntem geliştirmesi ve dolayısıyla da özellikle çevre duyarlılığını daha üst düzeye çıkarması gerekir diye düşünüyorum. En iyi örneklerden bir tanesi de Hasankeyf’tir yani elli yıllık bir gelecek için binlerce yıllık bir geçmiş yok edildi ve önümüzdeki döneme de bu tamamen görünmez kılınmış oldu. Bu da önemli örneklerden bir tanesidir. Onun için, rakamların net olarak açıklanması, belirtilmesi, ödenen kısım var mıdır, yok mudur belli olması... Her ne kadar kredi ödemelerinde çok düşük bir oranda, geri ödemelerdeki sorunlar nedeniyle düşük bir oranda olduğunu Genel Müdür ifade etti ama onun rakamsal değerinin ne olduğunun da bilinmesinde fayda var diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Peköz.

Buyurun Sayın Yaşar.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Teşekkür ederim.

Değerli Başkanım, Komisyonun kıymetli üyeleri, Sayıştayın değerli temsilcileri, Kalkınma ve Yatırım Bankasının da kıymetli yöneticileri; sizler de hoş geldiniz.

Önce, tabii, bu hafta Engelliler Haftası olması dolayısıyla incelediğimiz kurumlarda çalıştırmakla yükümlü olduğunuz oran devlet kurum ve kuruluşlarında yüzde 4 yani bu sayının eksikliği hakikaten sizlerin de artık... Tahmin ediyorum, düzeltmişsinizdir diye düşünüyorum yani şu an biz 2019-2020’yi görüyoruz, 2021 yılında durumunuz nedir bilmiyorum ama hakikaten engellilerin durumunu burada izah etmeye gerek yok, hepimiz, her birimiz birer engelli adayız. Bugün Türkiye’deki iş ve istihdam şartları, işsizlik oranları da dikkate alındığı takdirde, gerçekten bugün engellilerin iş bulması ciddi problem. Bugün sadece sizin kurumunuzda değil diğer devlet kuruluşlarında da maalesef eksiklik var. Geçen bir sınav açıldı, 61 bin müracaat yapıldı, sadece 1.961’i alındı. Yani artık siz daha çok dijital ortamda bu işleri yapabiliyorsunuz. Fiziki hareket kabiliyetine bence çok da fazla -muhakkak ihtiyacınız vardır ama- onlar açısından muhakkak bu tür alanları oluşturmanız mümkün. İnşallah 2021’de bu işlerin önüne geçilmiştir diye ümit ediyorum.

Tabii, Türkiye’nin kalkınmasında daha çok desteklediğiniz alanlar, enerji, imalat, sanayi gibi, burada işte verdiğiniz toplam kredilerde, benim aldığım notlara göre, ilk 100 müşterinizde 89,89’u, işte bu bir yıl sonra da ilk 200’de 98,15’i. Hâlbuki bizler özellikle bu kredinin tabana yayılmasını canıgönülden istiyoruz. Büyük firmalar zaten bu imkânlarını bir şekilde çözüyorlar Sayın Genel Müdürüm. Yani birikimleri itibarıyla, bankadaki durumları itibarıyla, uluslararası arenadaki kredibiliteleri dolayısıyla finansman çözümüne ulaşmakta zorluk yaşamıyorlar. Ama buna paralel, özellikle küçük ve orta boy işletmeler... Yani bütün bu sanayiye, imalatı, insan vücudu gibi algıyorsanız, kılcıl damarları gibi düşünebiliriz bu küçük işletmeleri, bunları desteklemeye başladığımız andan itibaren bunun ekonomiye katkısı bunun çarpanlarıyla olacaktır yani hepsi birbirini tetikleyecektir. Onun için daha çok tabana yayılmasını ben şahsen istiyorum, bizim partimizin de genelde bakış açısı budur yani daha tabana yayılmalı bu krediler. Bütün bankalar da üç aşağı beş yukarı böyle yani diğer bankaların denetiminde de görüyoruz ki ilk 100’ün toplam kredideki oranı ciddi rakamlar. Ama siz bir devlet kurumunuz, devlet teşekkülünüz mümkün olduğu oranda küçük işletmeleri, küçük yatırımcıları, hatta adına artık “melek yatırımcılar” deniliyor, bununla ilgili biriminiz var mı, bilmiyorum... Hani yeni beyinlere, yeni fikri ve düşüncesi olanlara -gerek dijital ortam da dâhil, yazılımdır, yeni imalattır- bunlara, Atilla Bey’in söylediği gibi, burada biz genel manada yönetime de bakıyoruz, hani “Kimlerden oluşuyor,

bilgi birikimi, deneyimi nedir, neye hükmediyor?” diye. Sizin böyle bir birikiminiz ve deneyiminiz var, çok rahat bu manada bir iletişim sağlanabilir. Bu, aynı zamanda yaptığınız işin sürekliliği açısından da kendini besler. Yani sizler gideceksiniz, yerinize yenileri gelecek dolayısıyla böyle usla-çırak ilişkisi içerisinde muhakkak aşağıdan yukarıya doğru yetiştirmeniz lazım.

İki: Siz daha çok hem hazineden elde ettiğiniz kredileri hem de uluslararası arenadan elde ettiğiniz kredileri bir manada şarj ediyorsunuz. Tabii, bu kredileri kullanırken de yaptığı projenin fizibilitesine bakıyorsunuz yani fayda-maliyet analizlerine bakıyorsunuz. İşte o küçük KOBİ’lerin buna da çok ihtiyacı var. Bu yaptığınız işlemlerin çoğu uluslararası; işte İngilizce yapılıyor, çiziliyor. Çünkü uluslararası alanda kreditörler sizin parayı niye istediğinizden daha çok, ne iş yapacağınızla ilgileniyor yani yaptığınız işin gerek iç pazardaki gerek dış pazardaki karşılığı nedir, ne üreteceksin, nereye satacağın, iç pazarda, dış pazarda, uluslararası arenadaki yeri yurdun nedir, bunların incelemesini yapıyor. Dolayısıyla sizin de böyle bir biriminiz var diye ümit ediyorum. Hem de yönlendirme yani mevcutları değerlendirmekten bahsetmiyorum, muhakkak her bankanın mevcut kredileri değerlendirirken böyle bir birimi vardır ama hani bu küçük yatırımcılara yönelik, bu tür talepleri olan firmalara yönelik de bu fizibilite çalışmalarına, bölgesel toplantılar olabilir, ticaret odalarıyla, sanayi odalarıyla bu iş birliği şeklinde olabilir... Yani sizin devlet olmanız itibarıyla bir de bir kültürünüzün muhakkak oluşması lazım, tabandan tavana bu yapının dizayn edilmesi lazım. Tabii, son dönemde ülkenin özellikle uluslararası arenadaki CDS değerleri yüksek. Siz bundan nasıl etkileniyorsunuz? Yani işte her zaman Meclisin gündeminde de bu var, en yüksek oranlarla uluslararası arenadan borçlanıyoruz gibi. Mesela, son aldığınız kredileri hangi oranlarla borçlandınız, bir? İkincisi, özellikle, bu, yap-işlet-devretler, kamu-özel iş birliği projelerinde zaten firmaların belli bir kârlılığı var yani diyelim ki yüzde 15-20 kâr etme kapasiteleri var. Bunlar uluslararası arenada kredi arayışına girdiği zaman ellerinde bir marj var yani diyor ki: “Ben bu projeden yüzde 25 kâr etmem -ne bileyim- kredi için ortaya koyduğum faiz oranı yüzde 5-6’larsa ben bunu yüzde 7, yüzde 8’lerle de mal etsem benim için fark etmiyor. Kârlılık oranında bir miktar azalmayla bu işi götürebilirim.” Yani ellerindeki bu garantiler, aslında bir noktada hasta garantisi, yolcu garantisi, araç garantisi... Siz her ne kadar “Devletin cebinden 5 kuruş çıkmıyor.” deseniz bile işte, enerjide alım garantileri bir noktada devletin sağladığı güvenceler demektir ve bu güvenceler uluslararası arenada karşılık buluyor, bunları teminat göstererek bu kredileri alıyoruz daha çok. Onun için bu tür projelerin uluslararası arenada ülkenin borçlanma faiz oranlarına nasıl bir etkisi var? Bunu ben sizden... Yazılı olarak da cevap verebilirsiniz.

Bunun devamında, mesela, özellikle -bu kredilere muhakkak teminatlar oluşturuyorsunuz- imalat sanayisinde... Adı üstünde yani “imalat” derken hani bir makine takımı, tezgâhı var, bununla da bir ham madde alıyor, bu ham maddeyi de işte, talebe göre ürüne dönüştürüyor. Mesela, bunların takım tezgâhlarını teminat olarak sayabiliyor musunuz? Mesela, en fazla bununla karşılaşılıyor. İşte, diyorsunuz ki: “Tamam, biz size bu krediyi veriyoruz ama karşılığında bu kadar teminat mektubu vereceksiniz.” İşte, hatta bunun, mevcut kullandığınız kredinin yüzde 20-30, bazısı 40 fazlası gibi... Buradaki oranlarınız nedir? Yani teminatı nelerden oluşturarak kredi sağlıyorsunuz?

Devamında, işte, bu, 2,3 gibi... Hani uluslararası arenada bu -“batık krediler” diyelim- batık kredilerin oranı herhâlde 3’ler civarında, sizin de bize burada verdiğiniz o rakamla, 2,3’le altındayız gibi, ben öyle algıyorum. Mesela, bu batık kredilerinizin ilk 100’deki payı nedir yani kredi verdiğiniz ilk 100’deki, 200’deki payı nedir; daha aşağılardaki -zaten ortaya da çok fazla bir şey kalmıyor ama- küçük yatırımcılardaki payı nedir? Bunu ben sizden rica ediyorum.

Tabii, ülkenin ekonomik büyüklüğü açısından baktığımız zaman uluslararası arenadan yani işte, Dünya Bankasından 316 milyon, Avrupa Birliğinden 76 milyon avro gibi bir hibe destekleri var. Aslında, ben bu rakamların çok düşük olduğunu düşünüyorum. Yani Avrupa'daki veya uluslararası arenadaki finans kurumlarının büyüklüğüne baktığımız zaman... Aynı zamanda, bildiğim kadarıyla, Türkiye olarak biz bunların ortağıyız. Yani mesela, Dünya Bankasının ortağıyız, Avrupa Yatırım Bankasının da ortağı mıyız bilmiyorum ama... Yani oraya verdiğimiz katkı oranında fayda elde edebiliyor muyuz? Bunu herhâlde en fazla sizin kurum ve kuruluşunuz üzerinden yapıyorsunuz diye düşünüyorum ben. Buradaki oran konusunda bir fikriniz var mı? Yani bizim o finans çevrelerine yaptığımız katkı nedir, elde ettiğimiz fayda nedir? Bunu merak ediyorum çünkü bu rakamların toplam ticari büyüklüklerin içerisinde çok büyük bir anlam ifade etmediğini düşünüyorum.

Tabii, son dönemde, özellikle GES yani güneş enerjisi projeleri... Türkiye, tabii, alternatif ülkelere baktığımız zaman, işte, Almanya'nın güneşlenme oranı yaklaşık 1.100'lerde, Türkiye'nin ortalama güneşlenme oranı 1.600'lerde, işte, 2.200'e kadar çıkan bölgelerimiz de var. Bu da aynı zamanda, bizim en fazla yatırım yapacağımız alanların başında geliyor. Sizin de ilgi alanınız imalat sanayisi olduğuna göre bunların, özellikle kendi tüketimlerine yönelik, öz tüketimlerine yönelik bence özel bir alan oluşturmalsınız diye düşünüyorum çünkü neticede, bunun geri dönüş problemi de yok çünkü enerjiyi tüketmek zorunda, tükettiği oranda da enerjiyi üretme gibi bir mecburiyeti var. Bunlarla ilgili farklı metotlar var; işte, fabrikanın üzerine koyabileceğiniz panel yöntemiyle olabilir, topraktan elde ettiği ısıyı transfer ederek enerji üretme olabilir. Yani mümkün olduğunca küçük ve orta boy işletmelerin enerji üretimlerine yönelik muhakkak bir alan açmamız lazım gelir diye düşünüyorum çünkü bugün Türkiye kullandığı dövizin önemli bir kısmını enerjiye harcıyor. Burada tabii, şu da var: Bugün alım garantileri var, onların tamamı da döviz bazlı alım garantileridir; ümit ediyorum, Hükûmet alım garantilerini verirken bunlardan da vazgeçer, TL'ye döner. Bununla ilgili bir analizle yatırımcıları, imalatçıları bu manada yönlendirebilirseniz ben bunun isabetli olacağını düşünüyorum.

Son olarak da AR-GE faaliyetleri... Yani mevcudu desteklemenin yanı sıra yeni mevcutlarla ilgili nasıl bir katkı sağlayabilirsiniz? KOBİ'lerin araştırma bütçelerine ayırabilecekleri çok fazla bir şey yok yani 2 kişiyle, 3 kişiyle, 10 kişilik bir ekiple çalışan bir KOBİ'nin "Al, senin araştırma ve geliştirme bütçene 100 lira, 200 lira." desek zor; bizzat kendisi çalışarak zaten mevcudiyetini ancak devam ettirebiliyor. Bunlara bir ufuk açılması konusunda, mesela, Türkiye'de daha çok ithal mallara yani ithalatını yaptığımız malların üretimine yönelik desteklemeleriniz var, bu alanları seçip özellikle bu alanlara yönelik bir faaliyeti olabilir mi bankanın? İşte, "Şu şu ürünleri ithal ediyoruz, bakın, bu alanda yatırım yaparsanız kredi faiz oranı 100 lira değil de 50 lira olur, 50 lira değil de 30 lira olabilir." gibi. Tabii, bu, sizin bir miktar da Hükûmetten aldığınız desteklerle ama sizin de bir şeyler götürerek bunu talep edeceksiniz ki Hükûmetin de ya bütçesinden veya farklı finans kaynaklarından size bu konuda bir faydası olsun.

Yine, bunun paralelinde, üretmenin hemen yanı sıra pazarlama da önemli yani ihracat da önemli, bunların ihracatı konusunda da belki bir ufuk çizgisi belirleyebilirsiniz.

Son olarak da şunu söyleyeyim: Tabii, şu an bir mevcut yapı var, mevcut bir büyüklüğünüz var, geleceğe yönelik fikirlerinizi de duymak isteriz. Yani beş yıl sonra, on yıl sonra, yirmi yıl sonra banka nerede olacak? Bu istediğiniz büyüklüğe ulaşmak adına bizden bir talebiniz var mı? Yani hep biz taleplerde bulunuyoruz, bunu da gündeme getirebilirsiniz. Bu Komisyon belki de Meclisin en farklı Komisyonu, çoğu konularda fikir birliği ettiğimiz bir Komisyon. Hani, problemlerinize yönelik, önünüzdeki, yolunuzdaki taşların alınmasına yönelik talepleriniz var mı? Bu, kanun teklifi şeklinde olabilir, partiler verebilir, milletvekilleri verebilir, Komisyonun bir teklifi olabilir en azından. Bununla

ilgili, eksikliğini gördüğünüz, çalışırken veyahut da faaliyetleriniz esnasında karşılaştığınız sorunlarınız -bu işi bir adım ileri götürmek adına- var mı? Bu sorunların yanı sıra, sorunu bildiğinize göre, çözümü de bir miktar biliyorsunuzdur, o konuyla ilgili de bize yazılı... Çünkü bu söylediklerimiz alanı çok geniş olan şeyler, bir anda sözlü olarak cevap veremeyebilirsiniz, bunlarla ilgili de yazılı cevap verebilirsiniz.

Ben yeni çalışmalarınızda başarılar diliyorum. İnşallah, hep beraber ülkemizin kalkınması için elimizden gelen gayreti gösteririz diyorum.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Yaşar.

Buyurun Sayın Öztürk.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle, Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Anonim Şirketinin bu toplantısı hayırlara vesile olsun ülkemizde, memleketimizde.

Ben öncelikle bir kısmı değerlendirme yapacağım, arkasından da birkaç tane sorum olacak sizlere. Öncelikle, bankanın kuruluş amacının, sözleşmesinde belirtilen çerçevede, ülkemizin kalkınma hedefleri doğrultusunda sürdürülebilir büyümeye yönelik yatırımların ve projelerin desteklenmesi olduğunu biliyoruz. Dolayısıyla, görevi bu olan banka, özellikle Covid gibi, yatırımların durduğu, dolarizasyon nedeniyle maliyetlerin arttığı bu dönemde ne yapmıştır? Sayıştayın 2020 bulgusunda sizlerin verdiği bir cevap var. Öncelikle Sayıştayın bulgusundaki önerisini okuyayım ben size: “Bankanın varlıkları içinde diğer bankalardaki mevduat ve menkul kıymetlerin payı son üç yılda giderek artarken, verilen kredilerin payının giderek azaldığı ve sektördeki verilen krediler toplamının yalnızca yüzde 6’sının bankaya ait olduğu dikkate alınarak bankanın savunma, teknoloji, turizm, imalat gibi alanlarda faaliyet gösteren şirketlere sunduğu kredi desteğinin artırılması önerilir.”

Bu öneriye sizin verdiğiniz cevabı okuyorum: “Stratejik olarak banka, ana faaliyet konusu olan öncelikli yatırımların desteklenmesi için yurt dışından kaynak temin edip yatırımcılara kredi imkânı sunması süreci üzerinde herhangi bir değişiklik bulunmamaktadır. Covid-19 salgınının küresel ve ulusal ekonomide yarattığı durgunluk nedeniyle krediye dönüştürülmeyen kaynaklar, para ve sermaye piyasalarında değerini koruma amaçlı değerlendirilmektedir.”

Evet, bankanın bu doğrultuda 2020 bütçesindeki öngörüsü, 2020 bütçesinde 1.117 milyon TL tutarında faiz geliri elde edilmesi, 547 milyon TL tutarında faiz gideri oluşması neticesinde 640 milyon TL net faiz geliri elde edeceği, net dönem kârının da 381 milyon TL olacağı öngörülmüş ve 2020’de bankada elde edilen net faiz geliri 737 milyon düzeyinde olmuş. Dolayısıyla, 2020’deki net dönem kârı, bütçede yer alan rakamdan yüzde 31,7 oranında daha fazla gerçekleştirmişsiniz. Yani, şimdi diyorsunuz ki: “2020 yılında, giderler çıktıktan sonra 620 milyon 771 bin 654 lira dönem kârı elde ettik.” Kaynaklarınızı yatırım yapmak yerine, kredi vermek yerine dövizle yatırırsanız, fona yatırırsanız tabii ki kâr edersiniz. Demek ki bankayı kurtaran faiz geliriniz olmuş, faiz geliriniz olmasa zarardasınız.

Gelişmekte olan ülkelerde kalkınma bankacılığının en önemli işlevi, şirketlere uzun vadeli finansmana erişim imkânını sağlamaktır. Özellikle, kırsal finansmanın sağlanmasında yurt dışı kurumlardan elde edilen fonların köprü işlevi görerek mikro düzeyde faaliyet gösteren firmalara ulaştırılması kalkınma bankalarının en önemli görevlerindendir ama gördüğümüz kadarıyla Kalkınma Bankası amacına uygun bu görevini yerine getirmemektedir. Bu nedenle, sizleri bu göreve davet ediyor ve bankanın ülkenin kalkınmasında rol oynayacak sektörlerle finans desteğini artırarak sağlaması çağrısında bulunuyorum.

Bir başka önemli konu daha var ve gerçekten önemli. Bankanın, yine, 2020 mal alımlarında, önceki yıllara göre yüzde 35 oranında 9.457 bin lira azalış olmuş. Mal alımlarının bütçe sapması yüzde 65. Azalış da 2019 yılında 7.313 bin lira olan menkul alımlarının, 2020 yılında 2 milyon 498 bin lira olarak gerçekleşmesi etkili olmuş. Banka genel merkezinin 2019'da Ankara'dan İstanbul'a taşınması nedeniyle demirbaş alımı gerçekleştirmiş olup 2019 yılı menkuller hesabı yüksek gerçekleşmiş, 2020 yılında menkuller kaleminde önemli bir alım gerçekleşmemiş. Diyebiliriz ki banka tasarruflu davranmış, gereksiz alımlardan kaçınmış ama aslında böyle bir şey yok; aslında büyük bir ihmal var. Menkul alımlarında hem geçen yıl gerçekleşmelerinin hem de ayrılan ödeneğin dışında kalınmamasının sebebi, çoğunluğu bilgi teknoloji giderlerinden oluşan harcamaların ilgili yılda yapılmayıp bir sonraki yıl için planlanmış olmasıdır. Bütçede yer alan ödeneğin önemli bir kısmı IT donanım alımlarıyla ilgili olup, gerçekleşmeyen alımlar için bütçesine 2021 yılında tekrar ödenek konulmuştur. 7 milyon lira olağanüstü durum merkezi donanım yenileme projesi için alınacak alımlar, 767 bin lira Sandbox ve Proxy dijital saldırılar için alınması planlanan cihazların alımı, 602 bin lira birincil sistem için sunucu ve disk alımı, 472 bin lira güvenlik duvarı yenileme alımı, 236 bin lira araç alımı, 422 bin lira beklenilmeyen ve diğer donanım alımları için yapılan harcama. 2020 yılında bütçelendirilmiş olup alımları yapılmamış. Menkul bütçe 11 milyon 997 bin lira iken gerçekleşen bütçe 2 milyon 497 milyon lira, yapılmayan harcama ise 9 milyon 500 bin lira civarında olmuştur. Para var, ödenek var ama alım yok. Niye alınmamış? Tekrar söylüyorum, olağanüstü durum merkezi donanım yenileme projeleri alımı, dijital saldırılar için alınması planlanan cihazlar, güvenlik duvarı, yenileme alımı. Yani, banka bir yıl boyunca dışarıdan gelecek, gelebilecek siber saldırılara karşı savunmasız, açık bırakılmış. Bunun bir izahı var mı? Bunun bankacılık sektöründe kabul edilebilir bir durum olup olmadığı izah ederseniz sevinirim.

Dijital saldırılar için alım yapılmamış ama Sayın Cumhurbaşkanının tasarruf tedbirlerine rağmen -428 bin lira gerçekleşen basılı kâğıt ve kırtasiye alımları- gazete, dergi, kitap gibi basılı yayınların yanı sıra Bankaca basılan evraklar ve muhtelif kırtasiye, sarf malzemeleri de alınmaya devam edilmiş.

Bir de ayrıca, son konu olarak da mülteci sorunundan bahsetmek istiyorum. Kalkınma Bankası, başta Türkiye'deki Mülteciler İçin Avrupa Birliği Mali Yardım Programı'ndan Dünya Bankası yönetiminde milyonlarca euroluk kaynak temin ediyor; bildiğimiz kadarıyla, bu fona 2019 yılından itibaren de kaynak aktarılıyor. Ülkemizde en önemli sorun tabii ki ekonomi, işsizlik ve son dönemde sayısı fazlaca artan mülteci sorunu. Bankamızın, Türkiye'de mülteci nüfusunun yüksek olduğu illerde yüksek istihdam potansiyeli olan ve büyüyen sektörlerde faaliyet gösteren özel sektör işletmelerinde mülteci ve Türk vatandaşlarının kayıtlı istihdama erişimini desteklemek amacıyla işletmelere hibe ve teknik yardımda bulunduğunu basından takip ediyoruz. Kendi vatandaşlarımızın yoğun işsizlik baskısı altında yaşadığı bu dönemde öncelikle sormak istiyorum: Bu fonlar sadece mülteci çalıştırma sözü veren firmalar için mi kullanıldı? Bugüne kadar Dünya Bankası yönetiminde bu fonlardan ne kadar kaynak temin edildi? Kaç KOBİ bu destek ve hibeden yararlandı? Bu desteklerden yararlanan firmalar nasıl seçildi? KOBİ başına ortalama ne kadar hibe ve/veya teknik destekleme yapıldı ve kaç mülteci ya da Türk vatandaşımız bu kapsamda istihdam edildi?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Öztürk.

Sayın Zeybek, buyurun.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Kurumumuzun değerli üyeleri, değerli Yönetim Kurulu üyesi arkadaşlarım; hoş geldiniz.

Tabii, ülkemizde yatırım anlamında değişik kurumlar mevcut olduğu gibi, ülkemizde yatırımı destekleyen finans kuruluşlarının da mevcudiyeti muhakkak ki var; bunların başında sizler de gelmektedir. Adından da anlaşıldığı gibi, Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası, özellikle Türkiye'nin kalkınması, ülkenin kalkınması ve yatırım açısından çok önemli. Şimdi, bu yatırım ve finanslar sağlanırken Türkiye'deki Kalkınma Bankasının aktif görevinin olduğunu da biliyoruz.

Şimdi, benim ön sözdeki konuşmanızdan anladığım kadarıyla, 2021 ve 2022 yılındaki gerçekleşen finans durumunda Bankanın özellikle yüzde 57 oranında -11,5 milyar- enerji yatırımlarına destek verdiği, yüzde 22 oranında -4,5 milyar civarında- KOBİ'lere destek verdiği, diğer tarafta 1,3 milyar civarında imalat sanayisine destek verdiği, diğer kalıyla da turizm, sağlık ve inşaat sektöründe destekler verdiği gözüküyor.

Şimdi, benim sormak istediğim şu: Kalkınma Bankası bugünkü tarihe kadar, döviz kaynaklı, dışarıdan ne kadar kredi kullandı, bunun miktarı nedir? 2021'in son çeyreğinde, işte Kasım 2020'den sonra Türkiye'deki kur artışlarından dolayı bu finans kaynağının Bankaya yükü ne kadar artmıştır? Çünkü 9,7 lira olan dolar kurunun şu anda 15 liranın üzerinde gerçekleştiğini görüyoruz; o günden bugüne de aşağı yukarı yüzde 60'larda bir kur farkının ortaya çıkması söz konusu. Özellikle etkilenme alanı zaten bu dönem arasında, bu tarihler arasında. Banka bundan ne kadar etkilendi?

Diğer tarafta Banka, enerji sektörüne alabildiğince destekler vermiş. Tamam, olması gereken de o çünkü destek yatırımları böyle. Bu destek yatırımlarını verirken proje endeksli mi verdiniz, yoksa kişi bazlı yani belli bir şirket yapısına mı bu kredileri sağladınız? Bunun da bir dokümanı var mıdır acaba? Belki "ticari sır" diyeceksiniz, bunu vermeyeceksiniz ama o da ayrı bir şey. Bilmek de bizim aslında arzumuz ve isteğimiz.

Diğer taraftan, KOBİ'lere destek verdiğinizi söylüyorsunuz. KOBİ'lerdeki destekler hangi oranda verildi ve verilmiş şeklinin amacı nedir? KOBİ'ler hangi yönüyle, finans yönüyle mi desteklenmiştir, yatırım yönüyle mi desteklenmiştir, bunun da bir cevabını almak istiyoruz.

Tabii, inşaat sektörü ve sağlık sektörü derken hangi sağlık sektörleri bunlar? Bu çok önemli. Eğitim sektörü derken eğitim sektörü de çok önemli. Bunların –tahmin ediyoruz- adrese dayalı belli kişi ve kuruluşlara verildiğini düşünüyoruz, o benim düşüncem tabii. Burada bir açıklama getirebilecek misiniz buna?

Sizin de ve Türkiye'nin de en çok ihtiyacı olan bir yatırım şekli var, bunun da olması gerekir. Teknoloji ve inovasyona destek verilmesi gerekiyor. Ben sizin Bankanızla beraber diğer bankaların da diğer finans kaynaklarının da Türkiye'de teknoloji ve inovasyon yatırımlarına fazla destek vermediğini, bu yüzden de ülkemizde gelişen teknolojiyle beraber kaynaklarımız için, doğru veriler için teknolojik yapı içerisinde üretim sahalarının açılmadığını görüyoruz. Buna destek vermeyi düşünüyor musunuz? Daha çok bunların sağlanması için siz ne şekilde katkılar sunacaksınız? Bu da çok önemli.

Bir de İstanbul'da bir firma size özellikle bir başvuruda bulundu, sanayi firması bu; sanayi üretimi, enerji üretimi var, biyokütle enerjisi üretiyor. Burada bu firmaya hiçbir koşulda karşılık vermediniz. Bunun sebebi neydi? Bu da enerji ama, biri de biyokütle. Güneş enerjisi olur, rüzgâr enerjisi olur, biyokütle enerjisi olur... Bu neden verilmedi? Çünkü ben firmanın aşağı yukarı temel altyapısının, kaynaklarının çok yüksek olduğunu ve kendisinin öz sermayesinin yüksek olan bir firma olduğunu ama ihtiyaç duyduğunu biliyorum, bu firmaya özellikle bu kredinin verilmediğini de düşünüyorum. Çünkü sadece sizin Bankanızdan değil, devletin diğer kurumlarından, diğer bankalardan da bu para verilmedi. Sebebi şu: Siyaseten şu andaki mevcut siyasal iktidarın yakınında olmayan bir firma olduğu için bunun yapıldığını da biliyoruz. Bunlar doğru mudur? Bu ülkenin kalkınması için siyaseten mi destek vereceğiz? Yoksa ülkenin kalkınması, üretimi için, gelecek için, istihdam alanları, üretim alanları,

ihracatın ithalatı karşılama önüne geçilmesi için yatırımlar yapılması gerektiğini düşünüyorum, bunun da yapılmadığını biliyoruz. Ben burada özellikle isim vermeden bunu konuşuyorum ama sizin bunu anladığınızı düşünüyorum çünkü bu firmanın özellikle belli bir miktarda finans ihtiyacının olduğunu, bunun da karşılanmadığını, daha sonrasında bu firmanın dış kaynaklı kur bazında destekler sağladığını da biliyorum. Tabii, siz dışarıdan almış olduğunuz dış kaynaklı dövize endeksli kredileri ülkemizde çok düşük oranlarla sağlamaya çalıştınız. Bu firmaların detaylarını istesek verilmeyeceğini başta da söyledim çünkü “ticari sır” diye aktarılacak.

Diğer taraftan, şu anda enflasyonla mücadele edilirken Merkez Bankasının basmış olduğu paralarla sizin Bankanızın da bir şekilde desteklendiğini, sizin tarafınızdan da bu paraların kamuoyuna, ülkemiz ekonomisine finans olarak sunulduğunu biliyoruz. Bunun da enflasyon olarak ortaya çıktığını da görüyoruz. Bu konuda Merkez Bankasının vermiş olduğu paradan 2022 yılında ne kadar para aktarıldı size? Bunun da bir mevcudiyetini öğrenmek istiyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ederim Sayın Zeybek.

Buyurun Sayın Karakaya.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Ben de bu toplantının Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası AŞ’nin gelecek başarılarına katkı sağlamasını diliyorum, ülkemiz için hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Önemli bir kurumumuz, çok eskiden beri tanıdığım, DESİYAB döneminden beri takip ettiğim önemli bir kurumumuz ve bu kurumun tabii önemli ölçüde kaynak sağlama özellikle kalkınma hedefleri doğrultusunda yaptığı çalışmaların yanında insan kaynağı olarak da eskiden beri özellikle bu konularda, işletmecilik alanında ciddi katkılar sağladığını biliyorum. Çok ciddi bir uzman grubu var ve bunlar da on yıllardır çok ciddi çalışmalar yapıyor. Elbette, sonuçta yansıma yöneticilerin üzerinden olacaktır ama bu şeyin arkasında çalışan ciddi bir uzman grubu olduğunu da biliyorum bu kurumda ve ben birçoğunu da tanıyorum. Daha önceden de bir akademisyen olarak buralarda eğitim verme, özellikle IFRS’ler konusunda çalışma imkânı da buldum. Bunun haricinde, eski bir KİT Genel Müdürü olarak da burada yine KİT Komisyonlarında takip etme imkânımız oldu. Tabii, yöneticilerin liyakati son derece önemli yani buna bir şey demiyoruz ama Atilla Bey’in söylediği bir konu var; daha doğrusu, onun da onu demek istemediğini düşünüyorum. 2 okul, 2 üniversite adını söyleyerek liyakati öyle bağlama niyetinde değildi ama öyle bir anlaşılma söz konusu oldu, onu düzeltelim isterseniz.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Türkiye’nin en yüksek puanlı okulları diye.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Evet, Türkiye’nin en yüksek puanlı okullarıdır ama kamu iktisadi teşebbüslerinde, bürokraside “liyakat” dediğimiz zaman sadece okul değil, okulun dışında başka bağlantılar da vardır. Ben yirmi yedi yıl Gazi Üniversitesinde hocalık da yaptım, bürokraside de çok başarılı alanlarda Gazi mezunu, yetişmiş, kendini yetiştirmiş insanlar var. Mülkiye mezunu var, İTÜ mezunu var, ülkemizde çok ciddi okullar var. Yanlış anlaşılmasın diye söylüyorum bu kadar.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Hepsini sayamayacağımız için... Ben de Ege Üniversitesi mezunuyum.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Ha, bravo, bravo. Yanlış anlaşılmasın diye, ben sizin kastınızın olmadığını da bildiğim için söylüyorum.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Mevlüt Bey’in bu açıklamaları önemli, yanlış anlaşılmalara önüyor, teşekkür ediyorum.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Onun için söyledim zaten, öyle bir kastının olmadığını düşünüyorum diyerek cümleye girdim. Ben buna çok teşekkür ediyorum.

Tabii, özellikle son dönemlerde “2030 hedefleri doğrultusunda, Birleşmiş Milletlerin sürdürülebilir kalkınma amaçları doğrultusunda genellikle kredileri yönlendirme yapıyoruz, yüzde 81 ya da 84 oranında bu hedef ve amaçlara yönelik.” deniyor. Parlamentolar Arası Birlik çalışmaları, daha doğrusu organizasyonu içerisinde Birleşmiş Milletler sürdürülebilir kalkınma hedeflerini takip eden, o konu üzerinde ciddi çalışmalar yapan bir komisyon var, ben de o komisyonun üyesiyim ve çok da yakından takip ediyorum. Bu anlamda Türkiye, özellikle bu hedefler açısından... Ki bunlar küresel hedefler ama ülke hedefleri, ülke kalkınmasıyla da sonuçta örtüşen doğru alanlar. Bu anlamda da son izleme raporlarına baktığımızda, gerçekten çok önemli başarılarının olduğunu ve birçok ülkeyle de mukayeseli olarak baktığımızda Türkiye’nin bu anlamda ciddi başarılar elde ettiğini görüyoruz. Ondan dolayı da ben Kalkınma ve Yatırım Bankası AŞ’nin bu konuları da dikkate alarak yani amaç ve hedefi de gözetken tarzda kaynakları -ki kıt kaynaklarımız, sonuç itibarıyla tüm dünyada olduğu gibi bizde de kıt- etkin, verimli alanlara yatırıp ona göre sonuçlar alması gerekiyor. Bu konuda hedef gözeterek, amaç gözeterek yapılan çalışmalardan dolayı da ben teşekkür ediyorum.

Tamer Bey söyledi, genellikle bankalar söz konusu olunca hep krediler ve bu kredilerin geri dönüşü üzerinden, tüm bankalar açısından biz siyasiler olaya şöyle bakarız genellikle: Kardeşim, niye kredi vermiyorsunuz? Vatandaş geliyor, üretim durdu vesaire deriz yani kapiya gelen herkese kredi verin deriz. Ondan sonra da döneriz, bu krediler niye dönmüyor diye sorgularız. Tabii ki bu ikisinin arasında bir dengenin oluşması gerekiyor. Buradaki mesele elbette 1 liralık kredi verilip o bilanço, kredi büyüklüğü içerisinde geri dönmemiş olması; 1 lira da son derece önemlidir. Ama biz bunları mali, finansal açıdan değerlendirirken belli bir ortalama, daha doğrusu oranlar üzerinden değerlendiririz; bu, işin doğasında vardır. Normal ticaret yapan x kişisi de malını vadeli sattığında bir kısmını geri alamayabilir, zaten bunlar hesaplanırken de dikkate alınır. Ama oransal olarak baktığımızda, ortalamaların altında bir oranın söz konusu olması da bunun bir kredi kullanılırken... Ki ben ona güveniyorum, işte, bu uzman yapıyla, uzman insan kaynağıyla olduğunu düşünüyorum. İkincisi de kredinin takip edilmesi, tahsilatıyla ilgili gerekli, doğru, zamanlı işlemlerin yapılmasıdır diye düşünüyorum. Bundan dolayı da tekrar teşekkür ediyorum, kolay gelsin diyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Karakaya.

Evet, konuşmalarımız tamamlandı.

Sözü Sayın Genel Müdüre vermeden önce ben bazı hatırlatmalarda bulunmak istiyorum. Sayın Genel Müdürüm, sayın üyelerimizce sorulan sorulardan yazılı olarak yanıt verilmesini gerektiren konularla ilgili yanıtlarınızı tutanakların Türkiye Büyük Millet Meclisi “web” sayfasından yayınlanmasından itibaren on beş gün içinde bütün üyelerimize Komisyon Başkanlığımız aracılığıyla iletebilirsiniz.

Sayın Genel Müdürüm, şimdi, sayın milletvekillerimizin sorularını yanıtlamak üzere sözü size veriyorum.

Buyurun.

TÜRKİYE KALKINMA VE YATIRIM BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ İBRAHİM HALİL ÖZTOP – Sayın Başkan, değerli üyeler; mümkün mertebe çoğunu yazılı olarak vereceğiz ama dile getirmek istediğim bazı konular var özellikle; izninizle sırayla gideceğim.

Burada, örneğin HES’lerden örnek verildi. Üç yıl önce HES’lerin payı normalde yüzde 45 idi, 2021 yıl sonu itibarıyla yüzde 25’e indi. Burada, özellikle güneş enerjisi ve rüzgâr enerjisi santrallerine ağırlık verildi ve dolayısıyla burada nispeten hidroelektrik santrallere herhangi bir

finansman sağlanmadı. Biz, tabii, yenilenebilir enerji konusunda ciddi bir kaynak sağlıyoruz. Kaynak sağladığımız yerler uluslararası kalkınma kuruluşları. Nispeten piyasa faizlerinden çok daha düşük oranla bize kredi veriyorlar ve Türkiye Cumhuriyeti hazinesinin garantisi altında alıyoruz bunları. Türkiye Cumhuriyeti hazinesi bize bu garantiyi verdiğinden dolayı nispeten ucuz olan krediyi biz de girişimcilere, yatırımcılara kullanıyoruz. Burada, özellikle, tabii ki bizim kendi çevresel, sosyal iletişim anlamında ciddi taahhütlerimiz var. Hatta bu taahhütlerden dolayı yapılan inceleme sonucu şu anda Türkiye’de en yüksek notu almış olan bir kurumuz. Bunu gururla söylüyorum, Orta Doğu’da, Afrika’da ve Türkiye’de en yüksek notu alan kurum olduk. Dolayısıyla, bağımsız bir kuruluş, yabancı bir bağımsız kuruluş geldi, bizi inceledi ve bize burada en yüksek notu verdi. Aynı kuruluş Avrupa’da Almanların kalkınma bankasına, Avrupa Yatırım Bankasına ve IBRD’ye... IBRD’den sonra biz 4’üncü bankayız. Dolayısıyla, bunu gururla söylüyorum, biz bunun için hakikaten çıtayı çok yukarıya koyduk ve bunu uygulamaya devam edeceğiz; bu konuda böyle bir taahhüdümüz var. Onlar bizi nasıl disipline ediyorlarsa, özellikle çevresel konuda, sosyal konuda, yönetim konusunda bizi nasıl disipline ediyorlarsa... Çünkü onların vermiş olduğu kredilere bizim ulusal mevzuata ilaveten ek bazı taahhütlerimiz var, o taahhütleri de yerine getiriyoruz. Dolayısıyla, biz de paydaşlarımızı bu şekilde disipline etmeye çalışıyoruz. Onlara vermiş olduğumuz taahhütleri aynı şekilde paydaşlardan, örneğin yatırımcılardan bunlarla ilgili ek raporlama istiyoruz. Ayrıca bununla ilgili birimimiz var. Bu, yıllardan beri süren bir olaydı, bunu ayrı birimleştirdik; ayrı çevresel, sosyal, sürdürülebilirlik anlamında bir birim kurduk, etki analizini de yapabilen bir birim kurduk çevre mühendislerinden oluşan, sosyologlardan oluşan. Dolayısıyla, bu konuda çok duyarlı bir banka olduğumuzu ifade etmek isterim. Bu konuda almış olduğumuz skor da bizim için hakikaten çok önemli. Bu, bize ne sağlayacaktır? Daha uygun kaynakla kredi bulmamıza imkân sağlayacaktır. Bu kredinin skorunu ibraz ederek çok daha uygun kaynakla kredi bulup bunu reel sektöre sunmayı hedefliyoruz.

Bizim kaynaklarımızın çoğu tematik kaynaklardır. Dolayısıyla, son yıllarda enerjiye olan ağırlık bundan kaynaklanmakta. Bu tip kalkınma kuruluşları... Bizim tabii ki payımız var bazılarında. Örneğin, IBRD’de de payımız var ama Avrupa Yatırım Bankasında payımız yok, İslam Kalkınma Bankasında payımız var ama Asya Altyapı Yatırım Bankasında payımız yok. Biz, özellikle son üç dört yılda, özellikle tüm bu tip kalkınma kuruluşlarından alabileceğimiz maksimum kaynağı almayı hedefledik ve bunda da çok başarılı olduk. Bunu konuşmamda da dile getirdim. Bununla ilgili ayrı bir birimimiz var. Burada önemli olan, o güveni onlara tesis etmeniz. Tabii ki Türkiye Cumhuriyeti Hazine ve Maliye Bakanlığının bu tip kaynaklardan kullandığı kredi sadece bankalara kullanılmıyor, İller Bankasına kullanılıyor, EXIMBANK’a kullanılıyor, kamu kuruluşlarına kullanılıyor, belediyelere kullanılıyor. Dolayısıyla, biz de buradan elde edeceğimiz maksimum kaynağı almaya çalışıyoruz.

Tabii, ülkenin, devlete ait Kalkınma ve Yatırım Bankası olarak sonuçta, ölçeğimizin nispeten diğer kalkınma bankalarına göre küçük olduğunun farkındayız ama sizler de takdir edersiniz ki 2 milyar sermayeli bir bankayız. Geçen sene yapılan sermaye artışı nakdî 100 milyon, 300 milyon gayrinakdî. Bugün 100 milyon, sizler de hakikaten takdir edersiniz bir bankanın sermaye artışı yaparken 100 milyon sermaye artışı yapar mı? Biz 100 milyonu yaptık, 300 milyonu da gayrinakdî yaptık ki sonuçta 400 diye gözüksün dedik. Hâlbuki, sonuçta, bugün kalkınma planına baktığımız zaman, üç yıllık kalkınma planına baktığımız zaman bize öngörülen kaynak 10 milyar TL bir sermaye. Umut ediyoruz ki bunu devletimiz bize sağlar. Biz de sermayesi ölçüsünde ne kadar sermaye büyütürsek onu çarpan etkisiyle, borçla büyütüp bu şekilde de reel sektöre bu kaynakları sağlamış oluruz.

Farklı farklı sektörlere kaynak sağlıyoruz. Burada bu dile getirilmişti raporda da. Örneğin, biz en son TL bir finansman sağladık, şimdiye kadar yabancı para cinsinden finansman sağlayan bir bankaydık; şu anda TL, dolar veya euro cinsinden kaynak sağlıyorduk. Vademiz uzundur bizim, bununla ilgili kur riski taşımıyoruz, vade riski taşımıyoruz ama şu an Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası sayesinde de vadeye TL cinsinden de kaynak vermeye başladık son 2020 yılından itibaren. Ve bu tip uluslararası kalkınma kuruluşlarının bizi pek de finanse etmek istemedikleri alanlara, savunma sanayisi gibi ülkemizin cari açığını düşürecek, ithal ikamesi olan ve ihracatı arttıran ürünlere yönelik imalat sanayisini desteklemek amacıyla böyle bir krediyi başlattık. Şimdi, buna turizm de eklendi, rakam çok yüksek. Dolayısıyla, biz bu bilinçle kaynak çeşitlemesini yapmaya çalıştık.

İzinizle Türk-Suudi Yatırımdan bahsetmek istiyorum. Aralık 2021’de tasfiye edildi. Dolayısıyla, orada zamanında kurulmuş olan bir iştirak idi. Bununla yatırımlar yapılması planlanıyordu ama yatırımlar yapılmıyordu uzun zamandan beri, nakit parası vardı. Dolayısıyla, bu konuda üzerine gittik ve sonuçta, tasfiye süreci Türkiye’de çok uzun sürmesine rağmen, bunu başarıyla tamamladık ve eldeki nakit hissedarlara dağıtıldı. Dolayısıyla, Türk-Suudi Yatırım Aralık 2021’de... Çok uzun süre, biz yönetime geldikten sonra başlatılmış olan bir süreci ve dolayısıyla bu konuda son gelişmelerle en ufak bir alakası olmadığını belirtmek isterim.

Bizler açıkçası... Teşvikle ilgili, izninizle, o konuda da bilgi vermek istiyorum sizlere. Bizim vermiş olduğumuz krediler nispi olarak ucuz krediler. Normal piyasada bulunan kredilerden nispeten ucuz ve vadesi de projeye göre değerlendiriliyor. Projenin analizi yapılırken de tabii ki projenin nakit akımına bakılıyor, “Proje ne kadar nakit yaratabilir?” ve “Ne kadar borcu ne kadar vadede bana ödeyebilir?” diye bakılıyor ve bununla ilgili de bazı emniyetli parametreler de kullanıyoruz. Dolayısıyla, burada bu işi yapacak olan firmanın moralitesi de çok önemlidir, bu işi yapabilme kabiliyeti de çok önemlidir, projenin fizibil olması da çok önemlidir. Bunların hepsine bakıp akabinde de bunu nasıl teminatlandırdığımıza bakıyoruz ve ona göre de krediyi plase ediyoruz. Dolayısıyla, teminat tarafında da teminat mektuplu kredilerden -geçmişte teminat mektuplu kredilerinin payı yüksekti- şimdi nispeten gerek ipotek gerek KGF gerek projenin teminatını da dikkate alarak her tür teminatlı kredileri vermeye çalışıyoruz. Bu talep reel sektörden gelmişti bize, biz de bunu uygulamaya başladık, bu konuda da gelişme kaydettiğimizi ifade etmek isterim.

Takipteki kredilerimizin oranı nispeten çok düşüktür. Tabii, geçmişteki yönetimimizin de bizlerin de bu konuda hassasiyeti devam ediyor. Sonuçta, burada 82 milyonun hakkı var, biz de bu vebali taşıdığımızın bilinciyle hareket ediyoruz. Tabii ki bankacılık mesleği dolayısıyla da mümkün mertebe doğru bir plasman yöntemiyle riski bu anlamda yönetebildiğimizi ifade etmek isterim.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Oran nedir acaba?

TÜRKİYE KALKINMA VE YATIRIM BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ İBRAHİM HALİL ÖZTOP – Yüzde 2,1; bu normalde bankacılık sektörünün çok daha düşüğü ki biz normalde kısa vadeli kredi veren bir banka değiliz. Pandemi dolayısıyla orada, özellikle KOBİ işletme sermayesi kredisi vermeye de başladık, bununla ilgili kaynak arayışına gittik ve 550 milyon dolar gibi bir rakam bulduk; dolayısıyla, işletme sermayesi kredisi verdik. Burada da sadece büyük şirketlere değil, KOBİ’lere de gidebilmek amacıyla leasing şirketlerine ve bankalara bu kaynağı kullandırdık. Bizler, bankaların ve KOBİ leasing şirketlerinin riskini alıyoruz, onlarda KOBİ’lere yani kılcal damarlara bu kaynağı ulaştırmaya çalışıyorlar. Dolayısıyla, bu minvalde de bu kaynak kuruluşları ikna ettik, dolayısıyla olay KOBİ’lere de sirayet etmiş durumda. Örneğin, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının şu anda

kullandırırdığı kredinin de minimum yüzde 25 oranında KOBİ'lere kullandırılması zorunluluğu getirildi. Dolayısıyla, burada da KOBİ'leri ihmal etmeyeceğiz, onlara aynı zamanda orta-uzun vadeli bakış açısını ve fizibilite yapma konusunda da danışmanlığı da yapmaya gayret göstereceğiz.

Bunun dışında, biz, aslında, teknolojiye de inovasyona da doğrudan destek veriyoruz. Teknoloji ve inovasyona destek... Özellikle "start-up"lar, bu tip yeni başlangıç aşamasında olan şirketler hemen para kazanamıyorlar, bunların yapısı böyle; dolayısıyla, bunlar parayı alıp genelde de parayı sermaye olarak alıyorlar. Dolayısıyla, buna yönelik bir ürünümüz var: Türkiye Kalkınma Fonu; bununla ilgili de yaklaşık 1,3 milyar TL kaynağı şu anda bu alana aktarmış vaziyeteyiz. Burada, savunma sanayisinden tutun da FinTek'lere, sağlık sektöründen tutun da yapay zekâ olan şirketlere kaynak aktarıyoruz, fonları da destekliyoruz. Bizim amacımız burada bir şekilde ekosistemi geliştirmek, bu konuda çalışmalarımıza devam edeceğiz.

Kalkınma kuruluşlarının görevi sadece borç vermek değildir, aynı zamanda sermaye desteği de sağlamaktır; bu Bankanın tarihinde bu başarıyla uygulanmıştır. Bizde bunu şu anda teknoloji alanında uygulamaya ve özellikle de KOBİ'lere yönelik uygulamaya gayret gösteriyoruz, büyük şirketlere ortak olmak gibi bir düşüncemiz yok. Şimdiye kadar Banka, yap-işlet-devretlere herhangi bir finansman sağlamamıştır; yap-işlet-devretler ve altyapı yatırımları bizim şu anda odağımızda değil, daha önce de finansman sağlanmadı, şu anda buna yönelik kaynağımız da yok; dolayısıyla, onlar fiiliyatta şu anda zaten bir şekilde kaynak bulabiliyorlar. Dolayısıyla biz, kaynak sağlamış olduğumuz projelerde kur riskini de çok dikkate alıyoruz. Şu anda tabii, kurda bu "volatilite" söz konusu olduğu için bütün bankaları, finansal sektörü, reel sektörü etkiledi. Ama bizim döviz kredisi kullandırdığımız şirketlerin zaten çoğunun gelirleri de döviz, dolayısıyla, bir şekilde doğal bir "hedge" mekanizması var, doğal olarak riski bir şekilde yönetebiliyor şirketler. Dolayısıyla, biz de bu anlamda çok önemli bir şekilde buradan şey yapmıyoruz.

Yeni YEKDEM, sadece dolar değil artık, hem dolar hem TL. Dolayısıyla, böyle bir eskalasyonla yeni YEKDEM'den şu anda faydalanılabiliyor ama yeni YEKDEM'den olan şirketlere de şu anda henüz bir finansman sağlamadık.

Gayrimenkuller konusuna gelince tabii, bizim belli bir gayrimenkul stokumuz vardı. Bu gayrimenkul stokunu... Tabii ki bir bankanın geçmişte takipte kalan başka kredilerden dolayı elde etmiş olduğu gayrimenkulleri elden çıkardık ve bunların satışını gerçekleştirdik; yaklaşık olarak 65 tane satış gerçekleştirildi -2020'de 49, 2021'de 8, 2022'de 8 olmak üzere- toplam 271 milyon seviyesinde bir satış gerçekleştirdik. Bankamızın hizmet binaları vardı, onların da 2 tanesini -Kızılay'dakini ve Necatibey'dekini- kamuya, Millî Emlake devrettik ve vergimizden düştük. Dolayısıyla, burada mümkün mertebe ne kadar çok kaynağı biz kredilere aktarabilirsek o kadar memnun olacağız. Dolayısıyla, bu amaçla çalışıyoruz.

Türk Ticaret Kanunu'yla ilgili bir eleştiri gelmişti, Sayıştayın da yazmış olduğu bir şey var; dolayısıyla bununla ilgili yazılı bir cevabımız oldu, bunu açıkçası yazılı olarak tekrar sizlere vereceğiz. Dolayısıyla, burada, aslında döviz kredisi kullanan firmalarda dövizdeki, kurdaki hareketlenmeden dolayı sermayelerini yitirmeyle ilgili bu tip bir durum söz konusu olabiliyor. Bununla ilgili bir istisna da getiriliyor, dolayısıyla bu istisnayı kullanarak şu anda borca batık olma durumları aslında söz konusu değil. Dolayısıyla, bu minvalde aslında bir şeyimiz var, o yüzden bunlar şu anda daha realize olmamış olan -ama fiilî durumda kendilerinin döviz cinsinden borçları olduğundan dolayı şu anda daha realize edilmemiş olan- kur farklarından dolayıdır. Bununla ilgili görüşümüzü yazılı olarak da bildireceğim ama burada çok kısaca dile de getirmek isterim.

Tabii, Bankanın yaklaşık yüzde 99,08'i Türkiye Cumhuriyeti hazinesine ait, yüzde 0,92'si ise borsada işlem görmekte. Tabii, 2020 yılında alınan bir karar var, bizim hisselerimiz Piyasa Öncesi İşlem Platformunda işlem görüyor. Bundan dolayı başlayan, fiyatımızda bir düşüş söz konusu. Bizler yönetim olarak sizlere karşı, devlete karşı tabii ki sorumluyuz ama Bankamızın performansından sorumluyuz; hissedeki arz-talebi kontrol etme gibi bir durumumuz söz konusu olamaz. Biz her Genel Kurulda pay sahiplerinin sayısını öğrenebiliyoruz ve kişileri öğrenebiliyoruz, 17.079 kişi var şu anda pay sahibi. Dolayısıyla, bu hissedarın bir tasarrufudur yani Türkiye Cumhuriyeti hazinesi ile borsadaki paydaşların tasarrufudur, yönetim olarak bizim böyle bir tasarrufumuz, bununla ilgili yapabileceğimiz konu olamaz.

Tabii ki Piyasa Öncesi İşlem Platformunda işlem görmemiş olsak belki hisse bu kadar düşmezdi ama performansımıza baktığınız zaman yıllar itibarıyla diğer bankacılık sektörünün üzerinde bir öz sermaye kârlılığı var. Dolayısıyla, biz sizden almış olduğumuz öz kaynağı sektörün üzerinde değerlendiriyoruz; bu anlamda biz aktifimizi büyütüyoruz. Burada bize verilen kaynak, krediler için verilmiş olan bir kaynaktır; biz bunun bilincindeyiz, bunu o minvalde yapıyoruz. Dolayısıyla, burada da söyleyebilirim size bizim şu anda sektörde kredi/aktifimiz yaklaşık yüzde 77, sektörün ise yüzde 56 yani biz aktifimizdeki 100 liranın yaklaşık 77 TL'sini kredilere kullanıyoruz, sektör ise 56'sını kullanıyor. Dolayısıyla, biz paradan para kazanmıyoruz, vermiş olduğumuz kredilerden kredi faizi elde ediyoruz ve bununla ilgili malum, kredi borcumuz da oluyor, faizimiz de oluyor, faiz giderimizi de ödüyoruz. Dolayısıyla, bizim mümkün mertebe, özellikle para piyasalarından da para kazanma gibi bir performans göstergemiz yok; likiditeyi sağlamak durumundayız orada da ama önceliğimiz yatırımların finansmanı yönünde.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Toparlayalım Sayın Genel Müdürüm.

TÜRKİYE KALKINMA VE YATIRIM BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ İBRAHİM HALİL ÖZTOP – Tabii, tabii Sayın Başkanım.

Son olarak da açıkçası tabii ki bizim özellikle pandemiden dolayı engellilerle ilgili ve hükümlülerle ilgili şeyimiz vardı, o soruya cevap verdim; orada devam ediyor şu anda, alım yaptık ama yeterli değil, farkındayız, bununla ilgili gayret göstereceğiz. Hükümlü tarafında tabii sıkıntı yaşıyoruz; bankacılık sektörü olduğu için hükümlüleri her alanda çalıştırmamız o kadar kolay bir konu değil.

Bizler ülkenin CDS'inden pek etkilenen finansal kurumlar değiliz çünkü bu tip uluslararası kalkınma kuruluşları yağmurlu zamanda da güneşli zamanda da -her zaman- yanımızda olan kurumlardır, öyle sürdürülebilir bir finansman kaynağımız var. Bizim bunlarla iyi geçinmemiz, onların yükümlülüklerine tabi olmamız, onların öngörmüş oldukları çerçevede kredileri plase etmemiz gibi bir görevimiz var. O yüzden de biz şu anda bu anlamda bundan çok etkilenen bir kurum değiliz. Her tür teminatı -orada da makine rehini de bunların içine dâhil olabilir, ipotek de olabilir- kullanıyoruz.

İzinizle, ben bütün soruların hepsine mümkün mertebe yazılı cevap vereceğim zaten. Başkanım, izinizle konuşmamı burada sonlandırmak istiyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, Sayın Genel Müdürüm, teşekkür ediyorum.

Şimdi, Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Anonim Şirketi 2019 ve 2020 hesap dönemlerine ilişkin sonuç bölümlerini ayrı ayrı okutup genel görüşmeye sunacağız.

Önce, 2019 yılı sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç:

Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Anonim Şirketinin 10/7/2020 tarihindeki Genel Kurulunda kabul edilen 2019 yılı bilançosu ve 586 milyon 303 bin 698 Türk lirası 68 kuruş dönem kârıyla kapanan kâr veya zarar tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – 2019 yılı sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

Şimdi 2020 yılının sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç:

Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Anonim Şirketinin 31/3/2021 tarihindeki Genel Kurulunda kabul edilen 2020 bilançosu ve 620 milyon 771 bin 654 Türk lirası 2 kuruş dönem kârıyla kapanan kâr veya zarar tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – 2020 yılı sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Anonim Şirketi 2019 ve 2020 yıllarına ait üst Komisyon toplantısı tamamlanmıştır. Tüm katılımcılara teşekkür ederim.

Sayın Genel Müdürüm, teşekkür konuşması için sözü size bırakıyorum.

Buyurun.

TÜRKİYE KALKINMA VE YATIRIM BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ İBRAHİM HALİL ÖZTOP – Gerek sizlere gerek Sayıştayımıza çok teşekkür ediyorum.

Burada, biz Sermaye Piyasası Kanunu’na da tabi olan bir yatırım bankasıyız, aynı şekilde, BDDK’ye tabi olan bir bankayız. Tüm otoritelere teşekkürlerimi sizlerin huzurunuzda sunmak istiyorum, vermiş olduğunuz destekten dolayı da ayrıca teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum.

Sayın Genel Müdürüm, ekibinizle birlikte çalışmalarınızda ben de kolaylıklar diliyorum, başarılar diliyorum.

2.-Türkiye Kalkınma Fonunun 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, değerli Komisyon üyeleri, toplantımıza Türkiye Kalkınma Fonu’nun 2019 ve 2020 yıllarının bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleriyle devam ediyoruz.

Sunumu yapması için Sayın Genel Müdüre sözü veriyorum.

Buyurun.

TÜRKİYE KALKINMA VE YATIRIM BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ İBRAHİM HALİL ÖZTOP – Sayın Başkan, KİT Komisyonunun sayın üyeleri, değerli kamu temsilcileri; Türkiye Kalkınma Fonu, 24 Ekim 2018 tarihinde Resmî Gazete’de yayımlanan 7147 sayılı Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun’un 5’inci maddesinde belirtilen “Tüzel kişiliği haiz Türkiye Kalkınma Fonu, Banka tarafından hazırlanan Türkiye Kalkınma Fonu İç Tüzüğü’nün ticaret siciline tescil olmasıyla süresiz olarak kurulur.” hükmü çerçevesinde 23 Aralık 2019 tarihinde kurulmuştur.

Türkiye Kalkınma Fonu’nun amacı, Türkiye’nin kalkınması ve sürdürülebilmesine katkı sağlayacak girişimlere yönelik olarak yurt içi ve yurt dışında fon ve şirket kurmak, kurulu fonlara ve şirketlere katılmak, iştirak etmek, bunları yönetmek, tasfiye etmek, bunlara borç vermek, lehine garanti vermek, bunların borç ve sermaye piyasasının karması olarak yapılandırmış finansman araçlarına yatırım yapmaktır.

26 Haziran 2020 tarihinde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının 400 milyon TL kaynak taahhüdü olan Bölgesel Kalkınma Fonu’nu, 21 Aralık 2021 tarihinde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının 350 milyon TL kaynak taahhüdüyle olan Teknoloji ve İnovasyon Fonu’nu, 15 Eylül 2021 tarihinde yöneticisinin

Kalkınma Girişim Sermayesi Portföy Yönetim AŞ'nin tek yatırımcısı Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası AŞ'nin 50 milyon TL'lik kaynak taahhüdü olan Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Sermaye Fonu'nu kurmuştur.

Kurulu fonlardan, Bölgesel Kalkınma Fonu, ülkemizin cari açığının düşürülmesine katkı sağlayacak, yüksek büyüme potansiyeli taşıyan, özellikle KOBİ'lere doğrudan sermaye yatırımları yapmayı hedeflemektedir. Teknoloji ve İnovasyon Fonu ise ülkemizin teknolojik gelişimi ve katma değerli büyüme stratejisine katkı sağlamak için On Birinci Kalkınma Planı'nda belirlenen öncelikli sektörlerde faaliyet gösteren girişimlere doğrudan yatırımlar yapmak veya bu şirketlere yatırım yapan fonlara sermaye katkısı yapmayı hedeflemektedir. TKYB Sermaye Fonu ise bankanın stratejileri doğrultusunda teknoloji odaklı girişimlere, finansal teknoloji şirketlerine, ülkemizin girişim sermayesi ekosistemini destekleme amacıyla kurulmuştur.

Sermaye Piyasası Kanunu ve ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde girişim sermayesi yatırım fonlarının kurulması ve yönetilmesi amacıyla 2020 yılında kurulan Kalkınma Girişim Sermayesi Portföy Yönetim AŞ'nin 2021 yılı içerisinde faaliyet izni almasına müteakiben Türkiye Kalkınma Fonu alt fonlarından olan Bölgesel Kalkınma Fonu ile Teknoloji ve İnovasyon Fonu'nun yönetimi 15 Mart 2021 tarihinde Kalkınma Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi AŞ'ye devredilmiştir.

Nisan 2022 tarihi itibarıyla fonlardaki güncel gelişmeler şöyledir: KOSGEB'nin Bölgesel Kalkınma Fonu'na yatırımcı olmasıyla 31 Aralık 2021 tarihinde nihai kapanışını yapan Bölgesel Kalkınma Fonu 525 milyon TL'ye çıkmıştır. Teknoloji ve İnovasyon Fonu'ndan Girişim Sermayesi Yatırım Fonlarına toplamda 4,5 milyon avro yatırım taahhüdü verilmiştir, 10 milyon TL tutarında doğrudan sermaye yatırımı gerçekleştirilmiştir. Bankamızın yatırımcısı olduğu 212 Regional Fund, tüm yükümlülük ve haklarıyla TKYB Sermaye Fonun devredilmiş ve Sermaye Fonu'nun toplam kaynak tutarı 200 milyon TL'ye yükseltilmiştir. TKYB Sermaye Fonu, Girişim Sermayesi Yatırım Fonlarına toplamda 4,4 milyon avro tutarında yatırım taahhüdünde bulunmuştur. Türkiye Kalkınma Fonu, önümüzdeki dönemlerde de doğrudan ve dolaylı yatırımlar yapmak suretiyle ülke ekonomisine katkı sağlayan yenilikçi ve teknolojik şirketleri desteklemeye devam edecektir.

Saygılarımla arz ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ederim.

Şimdi önerilerin görüşmelerine başlıyoruz.

Kurumun 2019 yılı Alt Komisyon Raporu'nda bulgu ve öneri bulunmamaktadır.

2020 yılı Alt Komisyon Raporu'nda 1 öneri bulunmaktadır.

Şimdi, 2020 yılının 1 no.lu genel önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri 1:

2020 yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda yer alan diğer bulgu ve önerilerin yerine getirilmesi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Buyurun Sayın Genel Başkanım.

TÜRKİYE KALKINMA VE YATIRIM BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ İBRAHİM HALİL ÖZTOP – Yerine getirilecektir Sayın Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın üyeler, diğer bulgu ve önerilerden görüşülmesini talep ettiğiniz öneri var mı? Yok.

Önerilerinin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi geneli üzerinde görüşmelere geçiyoruz.

Evet, geneli üzerinde söz almak isteyen üyemize ben söz vereceğim.

Söz almak isteyen? Yok.

Evet, şimdi, Türkiye Kalkınma Fonu'nun 2019 ve 2020 hesap dönemlerine ilişkin sonuç bölümlerini ayrı ayrı okutup genel görüşmeye sunuyorum.

Önce 2019 yılı sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç:

Türkiye Kalkınma Fonu Yönetim Kurulunda görüşülmeyen kârsız ve zararsız kapanan 2019 yılı bilançosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – 2019 yılı sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

Şimdi 2020 yılının sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç:

Türkiye Kalkınma Fonunun 2020 yılı bilançosu ve 26.785 lira 95 kuruş dönem zararıyla kapanan kâr veya zarar tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – 2020 yılı sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

Türkiye Kalkınma Fonunun 2019 ve 2020 yıllarına ait Üst Komisyon toplantısı tamamlanmıştır; katılımcılara teşekkür ediyorum.

3.- Tasfiye Halinde Kalkınma Yatırım Menkul Değerler AŞ'nin 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, Komisyonun değerli üyeleri, toplantımıza Tasfiye Hâlinde Kalkınma Yatırım Menkul Değerler AŞ'nin 2019 ve 2020 yıllarının bilanço netice hesaplarının görüşmeleriyle devam ediyoruz.

Buyurun Satı Hanım.

TÜRKİYE KALKINMA VE YATIRIM BANKASI AŞ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI SATI BALCI – Sayın Başkan, Komisyonun değerli üyeleri, kamu kurum ve kuruluşlarının değerli temsilcileri; ben de sizleri saygıyla selamlıyorum.

Şirketimiz 1997 yılında kurulmuştur, on üç yıl süreyle hizmet vermiştir, piyasa koşullarında yaşanan gelişmeler neticesinde 2009 yılı sonu itibarıyla faaliyetlerini geçici olarak durdurma kararı almıştır. Bu kararı almasını müteakip gerekli izinleri almak üzere Sermaye Piyasası Kuruluna başvurmuş, Sermaye Piyasası Kurulu bu bir yıllık geçici durdurmayı onaylamış ve “Bir yıl içerisinde ya yeniden faaliyete geçeceksiniz ya da başka bir şirket kurmak üzere müracaat etmediğiniz takdirde yetki belgeleriniz iptal edilecektir.” şeklinde bir geri dönüş olmuştur. SPK'nin bu geri dönüşü üzerine şirketimiz “Alım Satım Aracılığı Yetki Belgesi” ve “Türev Araçlarının Alım Satımına Aracılık Yetki Belgesi”ni satışa çıkarmıştır. İhale usulüyle yapılan satışta en yüksek bedeli veren firmaya 10 Kasım 2010 tarihinde yetki belgesi satılmıştır. Bunun üzerine Sermaye Piyasasına başvurarak bu satışın da onayı alınmıştır. Ve akabinde şirketimizin yüzde 100 sahibi olan Türkiye Kalkınma Yatırım Bankası Şubat 2012 tarihinde şirketin tasfiyesini talep etmiş, Mart 2012 tarihinde yapılan Genel Kurulda şirket tasfiyesine karar verilmiştir Genel Kurul kararıyla.

Şirketimizin ödenmiş sermayesi 5 milyon TL olup 2019 yılında öz kaynaklarımız 11 milyon TL; 1,3 milyon TL net kârımız, 2020 yılında öz kaynaklarımız 11,9 milyon TL, 867 bin TL net kârımız bulunmaktadır.

Şirketin tasfiyesine ilişkin olarak aslında işlemler önemli ölçüde tamamlanmış, tasfiye sürecinin bitirilmesi hâlen süren 2 dava ve 1 tane de personel davasından dolayı devam etmektedir. İlgili mevzuat hükümleri çerçevesinde şirketimizin tasfiyesi için gerekli işlemler yapılmaktadır.

Saygılarımla arz ederim.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Şimdi önerinin görüşmelerine başlıyoruz.

Kurumun 2019 Yılı Alt Komisyon Raporu’nda bulgu ve öneri bulunmamaktadır.

2020 Yılı Alt Komisyon Raporu’nda bulgu ve öneri bulunmamaktadır. Bu nedenle, geneli üzerindeki görüşmelere geçiyoruz.

Geneli üzerinde söz almak isteyen üyelerimiz var mı? Yok.

Görüş olmadığına göre cevap hakkı da doğmuyor.

Şimdi tasfiye hâlinde Kalkınma ve Yatırım Menkul Değerler Anonim Şirketinin 2019 ve 2020 hesap dönemlerine ilişkin sonuç bölümlerini ayrı ayrı okutup genel görüşmeye sunacağım.

2019 yılı sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç:

Tasfiye hâlinde Kalkınma ve Yatırım Menkul Değerler Anonim Şirketinin 16/4/2021 tarihindeki Genel Kurulunda kabul edilen 2019 yılı bilançosu ve 1 milyon 691 bin 355 Türk lirası 12 kuruş dönem kârıyla kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – 2019 yılı sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

Şimdi 2020 yılı sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç:

Tasfiye hâlinde Kalkınma ve Yatırım Menkul Değerler Anonim Şirketinin 16/4/2021 tarihindeki Genel Kurulunda kabul edilen 2020 yılı bilançosu ve 1 milyon 43 bin 640 Türk lirası 50 kuruş dönem kârıyla kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – 2020 yılı sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

Tasfiye hâlinde Kalkınma ve Yatırım Menkul Değerler Anonim Şirketinin 2019 ve 2020 yıllarına ait Üst Komisyon toplantısı tamamlanmıştır. Tüm katılımcılara teşekkür ediyorum.

Sayın Satı Hanım, tasfiye memuru olarak son sözü size bırakıyorum.

Buyurun.

TÜRKİYE KALKINMA VE YATIRIM BANKASI AŞ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI SATI BALCI – Çok teşekkür ederim.

Hayırlı olmasını diliyorum.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Sağ olun, biz de başarılar diliyoruz.

Çok teşekkür ediyorum.

4.- Kalkınma Yatırım Varlık Kiralama AŞ'nin 2020 yılına ait bilanço ve netice hesabının görüşmeleri

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Değerli Komisyon üyeleri, toplantımıza Kalkınma Yatırım Varlık Kiralama Anonim Şirketinin 2020 yılına ait bilanço ve netice hesabının görüşmeleriyle devam ediyoruz.

Kısaca kendinizi tanıtın yeni arkadaşlar olarak, sonra söz hakkı vereceğim.

Buyurun.

(Katılımcılar kendilerini tanıttı)

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Sunum yapmanız için sözü size bırakıyorum.

Buyurun Sayın Genel Müdürüm.

KALKINMA YATIRIM VARLIK KİRALAMA AŞ YÖNETİM KURULU BAŞKANI SEÇİL KIZILKAYA YILDIZ – Teşekkürler.

Sayın Başkanım, değerli üyeler, sayın hazırun; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

28 Mayıs 2020 tarihinde faaliyete geçen Kalkınma Yatırım Varlık Kiralama AŞ 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu’nun 61’inci maddesi çerçevesinde, münhasıran kira sertifikası, bir diğer deyişle sukuk ihraç etmek üzere anonim şirket şeklinde kurulmuş, yüzde 100 oranında Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Anonim Şirketinin sahip olduğu bağlı ortaklık statüsünde bir sermaye piyasası kuruluşudur. Şirketimiz, yönetim kurulumuzu oluşturan 3 üye tarafından temsil ve idare edilmektedir. Şirketin merkezi Kalkınma Yatırım Bankası AŞ’yle aynı olup şirketin herhangi bir personeli bulunmamaktadır.

2020 Mayıs ayında 50 bin Türk lirası sermayeyle kurulan şirketimiz 2021 yılında 50 milyon Türk lirası tutarında sosyal sukuk ihracı gerçekleştirmiştir. Şirketimiz 2021 yılında Türkiye’nin ilk sosyal sukukunu ihraç etmiş olup gerçekleştirmiş olduğu ihraçların yapısal olarak ilkleri içermesi, sektöre yeni ürünler kazandırması ve sukuk ihraçlarında aktif oyunculardan biri olması amaçlanmaktadır. Kalkınma Yatırım Varlık Kiralama Anonim Şirketi ilerleyen dönemlerde yeni ürün yapılarıyla sermaye piyasalarının büyümesine katkı sağlamayı ve sektördeki payını sürdürülebilir bir şekilde artırmayı hedeflemektedir.

Arz eder, saygılarımı sunarım.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ediyoruz.

Şimdi önerilerin görüşmelerine başlıyoruz.

Kurumun 2020 yılı alt komisyon raporunda bulgu ve öneri bulunmamaktadır, bu nedenle geneli üzerindeki görüşmelere geçiyorum.

Geneli üzerinde söz almak isteyen üyelerimize söz vereceğim.

Söz almak isteyen? Yok.

Cevaben bir durum da doğmuyor Sayın Genel Müdürüm bu durumda.

Şimdi Kalkınma Yatırım Varlık Kiralama Anonim Şirketinin 2020 yılı hesap dönemine ilişkin sonuç bölümünü okutup genel görüşmeye sunacağım.

2020 yılı sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç:

Kalkınma Yatırım Varlık Kiralama Anonim Şirketinin 17/3/2021 tarihindeki genel kurulunda kabul edilen 28/5/2020-31/12/2020 dönemi bilançosu ve kârsız zararsız kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – 2020 yılı sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

Kalkınma Yatırım Varlık Kiralama Anonim Şirketinin 2020 yılına ait üst komisyon toplantısı tamamlanmıştır.

Tüm katılımcılara teşekkür ediyorum.

Sayın Genel Müdürüm, son sözü teşekkür anlamında size veriyorum.

Buyurun.

KALKINMA YATIRIM VARLIK KİRALAMA AŞ YÖNETİM KURULU BAŞKANI SEÇİL KIZILKAYA YILDIZ – Çok teşekkür ediyorum tekrardan, saygılarımı sunuyorum.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Biz de teşekkür ederiz, başarılar diliyoruz çalışmalarınızda.

5.- Kalkınma Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi AŞ'nin 2020 yılına ait bilanço ve netice hesabının görüşmeleri

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Değerli Komisyon üyeleri, toplantımıza Kalkınma Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi Anonim Şirketinin 2020 yılına ait bilanço ve netice hesabının görüşmeleriyle devam ediyoruz.

Evet, toplantımıza katılan yeni arkadaşlarımızı, Sayın Genel Müdürden başlamak üzere bir tanıtımlarını rica ediyorum sizlerden.

Buyurun.

(Katılımcılar kendilerini tanıttı)

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Sunumu yapması için sözü Sayın Genel Müdüre bırakıyorum.

Buyurun, söz sizde.

KALKINMA GİRİŞİM SERMAYESİ PORTFÖY YÖNETİMİ AŞ GENEL MÜDÜR VEKİLİ CENGİZ YÖNEZER – Sayın Başkan, KİT Komisyonunun sayın üyeleri, değerli kamu temsilcileri; Kalkınma Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi AŞ, Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası AŞ Yönetim Kurulu tarafından 11 Eylül 2020 tarihinde alınan kararla bankanın yüzde 100 iştiraki olarak 1 milyon 800 bin TL başlangıç sermayesiyle SPK'nin iznine istinaden 17 Kasım 2020 tarihinde kurulmuştur. Kalkınma Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi AŞ'nin çıkarılmış sermayesi mevcut durumda 3 milyon TL'dir.

Kalkınma Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi AŞ'yle, farklı alanlarda tematik fonlar kurulması suretiyle, uzun vadeli perspektife sahip sermaye yatırımları için SPK mevzuatı kapsamında girişim sermayesi yatırım fonlarını tercih eden yatırımcılar ile sermaye ihtiyacı içerisindeki girişimlerin, şirketlerin bir araya getirilmesi hedeflenmektedir. Ayrıca, bu yapılanmayla özel sermaye ve girişim sermayesi fon yönetim faaliyetlerini devlet yatırım bankaları tarafından kurulan bir iştirak altında konsolide eden Avrupa Birliğindeki Avrupa Yatırım Bankası, Almanya'daki KfW, Fransa'daki BPI France, İngiltere'deki British Business Bank gibi kurumlarla uyumlu bir yatırım platformunun ülkemize kazandırılması da hedeflenmiştir.

Kurulan girişim sermayesi, yatırım fonları aracılığıyla ağırlıklı olarak büyüme sermayesi yaklaşımıyla kalkınmada öncelikli stratejik sektörlerde faaliyet gösteren güçlü bölgesel, küresel şirketlerin yaratılmasının yanı sıra yüksek teknoloji üreten girişimlerin de desteklenmesi amaçlanmaktadır.

Sermaye Piyasası Kanunu ve ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde girişim sermayesi yatırım fonlarının kurulması ve yönetilmesi amacıyla 2020 yılında kurulan Kalkınma Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi AŞ'nin 2021 yılı içerisinde faaliyet iznini almasını müteakiben, Türkiye Kalkınma Fonu alt fonlarından Türkiye Cumhuriyeti Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının yatırımcısı olduğu 400

milyon TL büyüklüğündeki Bölgesel Kalkınma Fonu ile yine Türkiye Cumhuriyeti Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının yatırımcısı olduğu 350 milyon TL büyüklüğünde Teknoloji ve İnovasyon Fonu'nun yönetimi 15 Mart 2021 tarihinde Kalkınma Girişim Sermayesi Portföy Yönetim AŞ'ye devredilmiştir.

Kalkınma Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi AŞ'nin kurucusu ve yöneticisi olduğu 125 milyon TL büyüklüğündeki Kalkınma Katılım Girişim Sermayesi Yatırım Fonu ve 175 milyon TL büyüklüğündeki Yenilikçi ve İleri Teknolojiler Katılım Girişim Sermayesi Yatırım Fonu 27 Mayıs 2021 tarihinde; Kalkınma Girişim Sermayesi Portföy Yönetim AŞ'nin yöneticisi olduğu, bankamızın tek yatırımcısı olduğu 50 milyon TL büyüklüğündeki Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Sermaye Fonu, Türkiye Kalkınma Fonu'nun 3'üncü bir alt fonu olarak 15 Eylül 2021 tarihinde kurulmuştur.

Nisan 2022 tarihi itibarıyla fonlardaki güncel gelişmeleri özetlemek gerekirse; KOSGEB'in Bölgesel Kalkınma Fonu'na yatırımcı olmasıyla 31 Aralık 2021 tarihinde nihai kapanışını yapan Bölgesel Kalkınma Fonu'nun kaynak taahhüt tutarı 525 milyon TL'ye çıkarılmıştır. Teknoloji ve İnovasyon Fonu tarafından girişim sermayesi yatırım fonlarına toplamda 4 milyon 500 bin avro tutarında yatırım taahhüdü verilmiş, 10 milyon TL tutarında doğrudan sermaye yatırımı gerçekleştirilmiştir.

Bankamızın yatırımcısı olduğu 212 Regional Fund II fonu tüm yükümlülük ve haklarıyla TKYB Sermaye Fonu'na devredilmiş ve TKYB Sermaye Fonu'nun toplam kaynak taahhüt tutarı 200 milyon TL'ye yükseltilmiştir. Kalkınma Katılım Girişim Sermayesi Yatırım Fonu ve Yenilikçi ve İleri Teknolojiler Katılım Girişim Sermayesi Yatırım Fonları henüz yatırım yapmamışlardır.

Kalkınma Girişim Sermayesi Portföy Yönetim AŞ, yöneticisi olduğu fonlar aracılığıyla önümüzdeki dönemlerde de doğrudan ve dolaylı yatırımlar yapmak suretiyle ülkemizin cari açığının düşürülmesine katkı sağlayacak, yüksek büyüme potansiyeliyle ülke ekonomisini güçlendirecek olan sektörler ve alanlarda faaliyet gösteren şirketlere, yenilikçi ve teknoloji odaklı girişimlere destek vermeye devam edecektir.

Bilgilerinize arz ederiz.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ediyorum.

Şimdi önerinin görüşmelerine başlıyoruz.

Kurumun 2020 yılı alt komisyon raporunda bulgu ve öneri bulunmamaktadır. Bu nedenle geneli üzerinde görüşmelere geçiyorum.

Geneli üzerinde söz almak isteyen üyemiz var mı? Yok.

Dolayısıyla Sayın Genel Müdürrümüze de bir söz hakkı doğmuyor.

Şimdi, Kalkınma Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi Anonim Şirketinin 2020 yılı hesap dönemine ilişkin sonuç bölümünü okutup görüşmeye sunacağım.

2020 yılı sonuç bölümünü okutuyorum.

SAYIŞTAŞ TEMSİLCİSİ – Sonuç:

Kalkınma Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi Anonim Şirketinin 20/1/2021 tarihindeki genel kurulunda kabul edilen 17/11/2020-31/12/2020 dönemi bilançosu ve 269.955,95 Türk lirası dönem zararıyla kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – 2020 yılı sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

Kalkınma Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi Anonim Şirketinin 2020 yılına ait üst komisyon toplantısı tamamlanmıştır.

Tüm katılımcılara teşekkür ediyorum.

Sayın Genel Müdürüm, teşekkür konuşması için sözü size veriyorum.

KALKINMA GİRİŞİM SERMAYESİ PORTFÖY YÖNETİMİ AŞ GENEL MÜDÜR VEKİLİ
CENGİZ YÖNEZER – Teşekkür ederim, saygılarımı sunarım.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Biz de teşekkür ederiz. Kolay gelsin, işlerinizde başarılar diliyoruz.

6.- Arıcak Turizm ve Ticaret AŞ'nin 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Değerli Komisyon üyeleri, toplantımıza Arıcak Turizm ve Ticaret Anonim Şirketinin 2019 ve 2020 yıllarının bilanço ve netice hesaplarının görüşmesiyle devam ediyoruz.

Genel Müdürümüzden başlayarak yeni arkadaşları kısaca tanıyalım.

(Katılımcılar kendilerini tanıttı)

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ediyoruz.

Sözü size veriyorum Metin Bey, buyurun.

ARICAK TURİZM VE TİCARET AŞ YÖNETİM KURULU BAŞKANI METİN ÇINAR – Sayın Başkan, KİT Komisyonunun sayın üyeleri, değerli kamu temsilcileri; 1987 yılında İstanbul'da kurulan, aynı yıl Fethiye'de otel yatırımına başlayan Arıcak Turizm ile Türkiye Kalkınma Bankası arasında iştirak ve kredi ilişkisi mevcuttur. En son olarak 17/2/2017 tarihinde yapılan icra satışında şirketimizin tek varlığı olan otel, 12 milyon 400 bin TL bedelle, alacağına mahsuben banka tarafından satın alınmıştır.

Şirketin 30/5/2019 tarihinde yapılan genel kurul toplantısında şirketin borca batıklık durumu görüşülmüş olup alınacak bir tedbir ve iyileştirici önlem de tespit edilemediğinden, toplantı sonrasında da lehe yeni bir gelişme olmadığından, şirket aktif varlıklarının çok üzerinde olan borçlarını ödeyemez duruma düştüğünden, bütün alacaklılara eşit davranabilmesini sağlayabilmek amacıyla, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 376'ncı maddesinin (3)'üncü bendi uyarınca şirketin borca batıklık durumunun bildirimi ve mahkemece tespitiyle şirketin iflasına karar verilmesini talep ve dava etmesine karar verilmiştir. 19/9/2019 tarihinde merkezin bulunduğu asliye ticaret mahkemesine dava açılmıştır. Türkiye Cumhuriyeti İstanbul 3. Asliye Ticaret Mahkemesinin 31/3/2022 tarihli kararıyla, istinaf yolu açık olmak üzere, şirketin iflasına karar verilmiştir.

İstanbul 2. İflas Müdürlüğünün 7/4/2022 tarihli görüşü alınarak şirketin 2019, 2020 ve 2021 yılları faaliyetlerine ilişkin genel kurul toplantısı 18/4/2022 tarihinde yapılmıştır. Bu toplantıda Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Anonim Şirketi tüzel kişiliği tek yönetim kurulu üyesi olmuştur.

Bilgilerinize arz ederiz.

Saygılarımızla.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ediyorum Sayın Genel Müdürüm.

Şimdi önerinin görüşmelerine başlıyoruz.

Kurumun 2019 ve 2020 yıllarına ait alt komisyon toplantısı raporlarında bulgu ve öneri bulunmamaktadır. Bu nedenle geneli üzerinde görüşmelere geçiyorum.

Geneli üzerinde söz almak isteyen üyemiz varsa söz vereceğim. Yok.

Bu durumda, eleştiri ve öneri olmadığından dolayı Sayın Genel Müdüre söz hakkı doğmuyor.

Şimdi Arıcak Turizm ve Ticaret Anonim Şirketinin 2019 ve 2020 hesap dönemlerine ilişkin sonuç bölümlerini ayrı ayrı okutup genel görüşmeye sunacağım.

Önce 2019 yılı sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ –

Sonuç: Arıcak Turizm ve Ticaret AŞ'nin 18/4/2022 tarihindeki genel kurul toplantısında kabul edilen 2019 yılı bilançosu ve 8.186.21,78 Türk lirası dönem zararıyla kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – 2019 yılı sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

Şimdi 2020 yılının sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç:

Arıcak Turizm ve Ticaret AŞ'nin 18/4/2022 tarihindeki genel kurul toplantısında kabul edilen 2020 yılı bilançosu ve 57.656,81 Türk lirası dönem zararıyla kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – 2020 yılı sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

Arıcak Turizm ve Ticaret Anonim Şirketinin 2019 ve 2020 yıllarına ait üst komisyon toplantısı tamamlanmıştır.

Tüm katılımcılara teşekkür ediyorum.

Sayın Genel Müdürümüze teşekkür için son sözü vermek istiyorum.

Buyurun.

ARICAK TURİZM VE TİCARET AŞ YÖNETİM KURULU BAŞKANI METİN ÇINAR – Teşekkür ederiz.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Biz de teşekkür ediyoruz.

7.- Türk Reasürans AŞ'nin 2020 yılına ait bilanço ve netice hesabının görüşmeleri

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU (İstanbul) – Değerli Komisyon üyeleri, toplantımıza Türk Reasürans Anonim Şirketinin 2020 yılı bilanço ve netice hesaplarının görüşmesiyle devam ediyoruz.

Bu arada Kalkınma Bankası yetkililerine teşekkür ediyoruz.

Sayın Genel Müdür, size de teşekkür ediyorum, tüm ekibe başarılar diliyoruz, Allah kolaylık versin inşallah.

Sayıştayımıza da teşekkür ediyoruz.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Değerli Komisyon üyeleri, toplantımıza Türk Reasürans Anonim Şirketinin 2020 yılı bilanço ve hesaplarının görüşmesiyle devam ediyoruz.

Sayın Genel Müdürümüzden başlamak üzere toplantımıza katılan kurum temsilcilerimizi ve Sayıştay temsilcilerimizi tanımak istiyoruz.

Buyurun.

(Katılımcılar kendilerini tanıttı)

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Sunum yapması için sözü Sayın Genel Müdüre vermeden önce bazı hatırlatmalarda bulunmak istiyorum.

Sayın Genel Müdürüm, konuşmanız bizlere daha önceden dağıtıldı. Bu nedenle, daha verimli bir çalışma olması açısından sunumunuzu on beş dakikayla sınırlandırmanızı rica ediyoruz.

Buyurun.

TÜRK REASÜRANS AŞ GENEL MÜDÜRÜ SELVA EREN – Çok teşekkür ediyorum.

Hızlıca izah etmeye çalışayım.

Türk Reasürans, 6 Eylül 2019’da kuruldu. Tek sermayedarımız, Hazine ve Maliye Bakanlığı. Sermayemiz 600 milyon TL ve bu sermaye iki yıllık süreçte ödendi.

Kuruluş sebeplerimiz, varlık nedenimiz; yurt içi reasürans kapasitesini artırmak, yurt dışına giden reasürans birimlerini yurt içinde tutmak ve sektörün olgunluğuna katkı yapacak projeler geliştirmekti.

Bugün itibarıyla yurt içi işlerimiz Türkiye’de yerleşik yaklaşık 23 sigorta ve reasürans sigorta şirketine reasürans kapasitesi sağlıyoruz, tretelerine iştirak ediyoruz. Bunun dışında da 4 kurum; TARSİM, DASK, EXIMBANK, Türkiye Motorlu Taşıt Bürosu ve Özel Riskler Yönetim Merkezi olmak üzere bu kurumlara da reasürans desteği sağlıyoruz. Aynı zamanda, DASK ve Özel Riskler Yönetim Merkezinin de teknik işleticisiyiz. TARSİM’in, DASK’ın ve Özel Riskler Yönetim Merkezinin de reasürans finansmanlarını yapıyoruz global markette. Buna ek olarak da 500’den fazla farklı risk için broker ve sigorta şirketlerine yine tekil işler dediğimiz ihtiyari işlerde kapasite sağlıyoruz.

Bugün itibarıyla aynı zamanda yurt dışında da kapasite sağlıyoruz. Yurt dışı işlerimizde 16 ülkede yerleşik 21 farklı şirketle çalışıyoruz. Yurt dışına sağladığımız koruma 5 kıtaya, 63 ülkeye yayılıyor, kapsıyor. 2022 yılı yurt dışı prim üretimimiz, EPI’ımız yaklaşık 150 milyon TL olacak. Yurt dışından şu ana kadar 25 adet ihtiyari iş kabul ettik, tekil iş; bu risklerin de tamamı Türk menfaati işlerdi. Rating aldıktan sonra da daha büyük bir potansiyeli hayata geçirmeyi planlıyoruz.

Prim üretimimiz şu şekilde: Kurulduğumuz sene itibarıyla -2019 değil, tabii 2020 oluyor; trete yılı itibarıyla 2020 yılına sarkıyor, trete anlaşmaları yıl sonunda yapılıyor- ilk sene 1 milyar TL bir prim üretimimiz oldu, 2022 yılında 1,82 milyar olmak üzere bir prim üretimi yakaladık.

Burada da yurt içi pazardaki payımızı -biliyorsunuz, ülkemizde Millî Reasüransımız var ve biz olmak üzere ve 1 yabancı reasürans şirketi olmak üzere 3 tane reasürans şirketimiz var- dağılımı görüyorsunuz yazılan primler açısından: Net yazılan primde 1,7 milyarla Türk Reasürans prim yazmış, aynı şekilde Millî Reasürans da 2,150 bir prim üretimi yakalamış, diğer reasürans şirketimiz daha küçük bir prim üretimi yakalamış.

Bunun dışında, ilk kurulduğumuz sene -zaten 2019’un Eylülünde kurulduk- yıl sonu itibarıyla sadece 3,9 milyon TL gibi bir dönem kârımız oldu, bu da bir finansal getiriydi -yıl sonu itibarıyla yapılıyor anlaşmalar- bunun neticesinde de kurulduğumuz yıl 150 milyon TL bir sermayemiz vardı -kuruluş sermayemiz vardı- bununla da yaklaşık 105 milyon TL kâr elde ettik, 2022 yılındaysa -2021 yılının sonu- 295 milyon TL kâr elde ettik. Aktiflerimiz, aktif büyüklüğümüz 2 milyar TL’yi geçti şu an itibarıyla.

Bunun dışında da öz sermaye gelişimimizi buradan görebilirsiniz. Şu an itibarıyla öz sermayemiz aslında bunun biraz daha üzerinde, 893 milyon TL gibi bir öz sermayeye ulaştık. Bunun dışında, yine gördüğünüz üzere, 2019’da 150 milyon TL bir sermaye ilk etapta ödendi, daha sonrasında da ek bir sermaye ödemesi yapılarak 2020’nin 9’uncu ayında 600 milyona tamamlandı ve şu aşamada da 893 milyon TL gibi bir öz sermayemiz mevcut.

Büyümemize bakarsak: Prim üretimimiz 2020 yılında 1 milyar TL'ye 2021 yılında 1,8 milyar TL'ye -yaklaşık yüzde 76'lık bir artışa tekabül ediyor- ulaştı. Dönem net kârımız da yine ilk sene net olarak 82 milyon, 2021'de de 218 milyondur; yüzde 165 gibi bir artış mevcut. Öz sermayemizi de yaklaşık yüzde 94 büyüttük. Aktiflerimiz yine yüzde 112 büyüdü. 2021 yılında bütçelenen 1,3 milyar -prim üreteceğimiz- 2021'de 1,3 bütçeledik, 1,8 milyar gibi bir prim elde ettik; bütçe gerçekleştirme oranımız yüzde 138. Dönem net kârımızı 231 milyon diye bütçelemiştik, 2021'de bu kârımız 221 milyon olarak gerçekleşti; bu da yaklaşık yüzde 95,4 gibi bir bütçe gerçekleştirme oranı, dönem net kârında da söyleyebiliriz.

Yine projelerimizden kısaca bahsetmem gerekirse... Aslında pek çok şey var çünkü birçok kurum yönetiyoruz; DASK olsun, Özel Riskler Yönetim Merkezi olsun. Ama tabii çok da uzun tutmak istemiyorum, anladığım kadarıyla sizlerin de çok fazla bir vakti yok.

Kısaca şunlardan bahsetmek istiyorum: Bugün ülkemizde her gün bir sigorta şirketi kurabilirsiniz ama reasürans şirketi kurmak çok ayrıcalıklı ve çok özellikli bir iş ve gerçekten çok zor bir iş. Çünkü sadece doksana sene önce kurulmuş bir reasürans şirketi var ve doksana yıl sonra yeniden bir reasürans şirketi kuruldu. Ben de kurucu Genel Müdürü olarak... Tabii ki süreç içinde birçok zorluğunu yaşadık ama son derece başarılı bir noktaya getirdik.

Kuruluş aşamasında bir reasürans şirketinin en önemli ihtiyaçlarından biri tabii ki IT, yazılım ve bir ana reasürans uygulamasıydı. Dünyadaki ana reasürans uygulamalarının da maliyetleri gerçekten çok ciddi maliyetler. O dönemde, 2019'da aldığımız rakamlar bugünün değil, o günün kurlarıyla 50-60 milyon TL civarındaydı.

Kurmuş olduğumuz ekip son derece profesyonel, herkes çok liyakatli ve özenle seçilmiş. Diyebilirim ki sektörde teknik anlamda çok yetkin arkadaşları bir araya getirdiğimiz bir ekip oluşturduk. Bunun nihayetinde de aslında millî kaynaklarla, tamamen yerli ana reasürans uygulamamızı kendimiz yazdık ve bunu da çok uygun bir maliyete, yaklaşık 3 milyon TL gibi bir rakama mal ettik; dolayısıyla, aslında bir şirketin ilk kuruluş aşamasında harcaması gereken en önemli harcamalardan bir tanesini bertaraf etmiş olduk. Şu anda bu yazılımımızın hemen hemen tüm geliştirmeleri bitti. Uçtan uca -hasarından, tetesinden, ihtiyarisinden- bir yazılım; son derece başarılı, hatta sektörde çok da takdirle karşılanmasından mütevellit ürün olarak başka kurumlar tarafından da talep edildi şirketimizden.

Bunun dışında da Modelleme Yetkinlik Merkezimizi kurduk, bu da çok değerli bir şey. Bundan küçücük bahsetmek istiyorum çünkü bu sadece Türkiye için değil, dünya için çok önemli bir şey. Modelleme neden alınır bizim sektörümüzde? Aslında sigorta şirketleri her sene kendi portföylerini modellerler yani ellerindeki portföyleri ve riskleri dünyadaki belli modelleme şirketlerine -ki bunların sayıları 2 tanedir- bu brokerler aracılığıyla modelletirler ve bunun nihayetinde de ellerine bir sonuç çıkar ve o sigorta şirketleri kendilerine yapacakları yıllık anlaşmalarında ne kadar koruma alacaklarını, bütün bunların hesaplarını çıkarırlar; bunun için de tabii ki bir bedel ödeniyor. Bu, uzun yıllardır bu şekilde ve bunların hepsi tabii ki yabancı, dış menşeli kurumlardan ve yazılım şirketlerinden temin ediliyor.

Biz de burada geldiğimiz noktada modellemenin sektör için ne kadar önemli ve kıymetli olduğunu bildiğimiz için Türkiye'nin gerçekleriyle uyuşan, Türkiye'nin verileriyle uyuşan kendi veri kütüphanemizi oluşturarak bu bilgiler ışığında aslında bir modelleme platformu yazma konusunda, bunun üzerinde açıkçası çok uzun süre düşündük ve bu projeyi başlattığımız gün itibarıyla yaklaşık bir buçuk yıl içerisinde de -yarın da lansmanı yapılacak- tamamladık. Projemizi Boğaziçi Üniversitesinden Mustafa Sinan Akar Hocamız yönetiyor; yine şirketimizin Genel Müdür Yardımcılarından Erdem Bey var, o da projemizin yöneticilerinden birisi. Sinan Akar Hocamızın yanı sıra da Mustafa Erdik

Hocamız var, eski Deprem Vakfı Başkanı, Boğaziçi Üniversitesindendir yine kendisi, çok değerli profesörlerimizden de birisi ve aynı zamanda bizim kurucu Yönetim Kurulu Üyemizdi Erdik Hocamız. Bu çalışmalarımızın da şu anda sonuna geldik ve şu anda sektörümüze bu modelleme platformunu sunarak artık ülkemizdeki, hatta yurt dışındaki veri kütüphanelerini de alarak her türlü sigorta şirketlerinin verilerini modelleyebileceğiz ve onlara maliyet açısından da çok ciddi, Türkiye'nin gerçekleriyle örtüşen ve uyuşan bir modelleme sonucu vermeyi planlıyoruz ki vereceğiz.

Bunun dışında, 2021 yılının son çeyreğinde Türk Katılım Reasüransı kurduk; ruhsatımızı aldık ve kurar kurmaz da çok hızlı bir şekilde risk kabulüne başladık. Ülkemizde şu aşamada 2 tane tam katılım esaslı sigorta şirketi var, onların 2'sinin de hemen tretelerine dahil olduk ve şu aşamada da 250 milyon TL gibi bir prim yazdık. Önümüzdeki sene kısmet olursa bütçemizde yaklaşık 3 milyar TL'yi hedefliyoruz ki hatta bunu şu anda aşacağımızı da düşünüyoruz. İlk çeyrekte bile 1 milyar TL'yi aşan bir prim yazdık.

Şunu da söylemek isterim: Yurt dışına giden reasürans primleri -bugün itibarıyla demeyeyim- geçen sene itibarıyla yaklaşık 15 milyar TL; biz bunun 2 milyar TL'sini tutmayı başardık, Millî Reasüransımız da yine keza aynı şekilde. Önümüzdeki yıllarda bunu arttırarak her 2 reasürans şirketi de Türk sigorta sektörüne ekstra kapasite sağlayıp sigorta şirketlerimizi destekliyor olacak bu şekilde.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Peki, teşekkür ediyorum.

Tebrik ediyorum, başarılarınızın devamını diliyorum.

Şimdi, önerilerin görüşmelerine başlıyoruz.

Kurumun 2020 Yılı Alt Komisyon Raporu'nda 1 öneri bulunmaktadır.

Şimdi, 2020 yılının 1 no.lu genel önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri 1:

2020 yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda yer alan diğer bulgu ve önerilerin de yerine getirilmesi.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Cevap vermek üzere, Sayın Genel Müdürüm, sözü size veriyorum.

TÜRK REASÜRANS AŞ GENEL MÜDÜRÜ SELVA EREN – 2020 yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda yer alan diğer bulgu ve öneriler de yerine getirilecektir.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Peki, önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın üyeler, diğer bulgu ve önerilerden görüşülmesini talep ettiğiniz öneri var mı? Yok.

Önerilerin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi, geneli üzerinde görüşmelere geçeceğiz. Geneli üzerinde söz almak isteyen üyelerimize söz vereceğim.

Değerli üyeler, söz vermeden önce zamanı daha etkili kullanmak adına bu sözü 1 defa vereceğimi hatırlatmak istiyorum. Lütfen, söz sırası size geldiğinde kurumla ilgili konuşmanızın tümünü yapmanızı ve varsa sorularınızı sormanızı sizlerden istirham edeceğim.

Sayın Genel Müdürüm, size de bazı hatırlatmalarda bulunmak istiyorum. Sayın üyelerimizce sorulan sorulardan yazılı olarak cevap verilmesini gerektiren konularla ilgili cevaplarınızı, tutanakların TBMM “web” sayfasında yayınlanmasından itibaren on beş gün içinde, bütün üyelerimize Komisyon Başkanlığımız aracılığıyla iletebilirsiniz.

Şimdi, söz isteyen milletvekillerimize söz vereceğim.

Sayın Sertel, buyurun.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Hoş geldiniz.

TÜRK REASÜRANS AŞ GENEL MÜDÜRÜ SELVA EREN – Hoş bulduk, teşekkür ediyorum.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Öncelikle, bir KİT’in genel müdürlük makamında kadınları görmek gerçekten bizi çok mutlu ediyor. Türkiye nüfusunun yarısı kadınlardan oluşuyor ve kadınlar eğitim seviyesi açısından erkeklerin çok üstünde ve akıl yürütme açısından da ben öyle olduğunu düşünüyorum. Kadının elinin değdiği bütün kurum ve kuruluşların çok daha iyi yönetildiği, bir anne titizliği içerisinde kurumların sahiplenildiği ve bir evladına bakarmış gibi kurumlara bakılmasının da çok önemli olduğunu düşünüyorum. Tabii, sizin güler yüzünüz ve enerjiniz de bunun bir artısıdır.

TÜRK REASÜRANS AŞ GENEL MÜDÜRÜ SELVA EREN – Sağ olun.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ben size bazı sorular sormak istiyorum. Bu “reasürans” herhâlde Fransızca’dan gelen bir terim.

TÜRK REASÜRANS AŞ GENEL MÜDÜRÜ SELVA EREN – Evet.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Bunun bir Türkçesi yok mu, bilmiyorum. Yani bir “üst sigorta” denilebilir mi acaba? Sigorta şirketlerini de sigorta eden bir anlama gelir mi gelmez mi bilmiyorum ama söylerken “Türk reasürans” diye söylenilmesinde bile güçlük çekilen, dilimizin dönmediği bir sözcük. Bu sözcüğü Türkçeleştirmek mümkün mü? Onu bir düşünmek gerekiyor.

İkincisi, sorularımı sorayım. Bu soruların yanıtlarını siz bize yazılı olarak verirseniz, ayrıntılı bir biçimde cevaplarsanız memnun olurum.

Danışmanlık giderleri 2019 yılında 680 bin lira iken bu rakam 2020 yılında 7 milyon 464 bin liraya çıkmış, bir yılda 11 kat birden artmış ve 7,5 milyon lirayı bulmuş. Bu artışın sebebi nedir? Danışmanlık olarak hangi hizmetleri alıyorsunuz ve hangi kuruluşlardan alıyorsunuz? 2020 ve 2021 yılları arasında danışmanlık hizmeti aldığınız firmalar hangileri? Bu firmalarla olan çalışma devam ediyor mu? Bunları merak ediyorum. 2021 yılında danışmanlık hizmetleri için yaptığınız ödeme tutarı ne oldu? Bunun yazılı olarak bildirilmesini istiyorum. Kurum olarak büyük acenteleri de kapsıyor musunuz, onlarla iş yapıyor musunuz? Örneğin Engin Sigorta, sigorta7, Esigortan Sigorta gibi şirketlerle iş yapıyor musunuz?

TÜRK REASÜRANS AŞ GENEL MÜDÜRÜ SELVA EREN – Ben ona ufacık bir cevap vereyim.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Daha sonra size söz vereceğim Genel Müdürüm, daha sonra.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Evet, o heyecanla cevap verin, mutlaka istiyoruz cevabı.

Yapıyorsanız bu ismini saydığım şirketlerle olan yıllık iş hacminiz nedir? Bu noktada görüşlerinizi almak istiyorum.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ederim Sayın Sertel.

Şimdi, söz sırası Sayın Bedri Yaşar Bey’de.

Buyurun.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Teşekkür ederim Başkanım.

Tabii, ben de Atila Bey'in dileklerine aynen katılıyorum. Maalesef, KİT Komisyonunda kadın genel müdüre rastlama sayımız bir elin parmaklarını geçmeyecek seviyede. Tabii, kadın eli değince anne hassasiyetiyle kurumların ne kadar güzelleştiğini o bir gazeteci olduğu için daha düzgün cümlelerle ifade etti.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Yok, siz daha iyi bir...

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Ben de diyorum ki şimdi bizim memlekete de bir kadın eli değerse nelerin değişeceğini hep beraber görürüz Atila ağabey; ümit ediyoruz memlekete de bir kadın eli değer.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Sizler siyaseten görürsünüz.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Tabii, bunun çok fazla anlaşılabilir bir tarafı yok yani mevcut sigortaları mı sigorta ediyorsunuz? Cevaplarınızla heyecanınızı anlıyorum.

İkincisi de “katılım sigortacılığı” derken İslami bankacılığın paralelinde geliştirdiğiniz bir sigorta şirketinden mi bahsediyorsunuz, buna bir açıklık getirir misiniz? Yani buradaki katılım bankalarının paralelinde gelişmiş bir sigorta şirketi mi? Topladığınız primleri ne yapıyorsunuz? Yani topladığınız primleri... Biliyorsunuz, bizde bir yerde bir para toplanıyorsa muhakkak onu devlet bir şekilde bütçeye dâhil etmeye çalışıyor. Bunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

Tabii, 15 milyar toplam bir rakamdan bahsettiniz, bunun sadece 2 milyarını siz, belki bir miktarını millî reasürans şirketleri telafi ediyorsa... Bunlar hangi tür projeler? Şimdi, normal şartlarda risk sigortaları var, işte bilinen DASK'tır, bunların oluşturduğu bir prim var. Bizim anlamaya çalıştığımız... Siz anlattınız ama doğrusu kurumu tam da tanıyamadık yani faaliyet alanıyla hangi alana hükmettiğini göremedik. Mesela, son dönemlerde özellikle yapılan yatırımların da alınan krediler dâhil sigorta edilmesi gündemde. Mesela, Türkiye’de yap-işlet-devret, yap-işlet-devam et gibi projelerin de bir... Onlar sizin ilgi alanınıza giriyor, girmiyor; onu bilemiyorum ama ben daha çok bir başka alana dikkatinizi çekmek istiyorum. Özellikle, bizim yurt dışında iş yapan ciddi şirketlerimiz var. Bunlar bir sözleşmeyi imzaladığı zaman bunu sigorta ettiriyorlar, o ülkeler o parayı ödemediği takdirde sigorta şirketleri üzerinden böyle bir tahsilat yapmak mümkün mü? Yani uluslararası arenadaki bu tür projeleri de siz sigorta kapsamına alıyor musunuz?

Onun dışında, özellikle, bu toplanan primler de dâhil... Mesela, özellikle, biz bu DASK’la, depremle ilgili toplanan primlerin daha çok o alanda değerlendirilmesine yönelik “O bütçeyi değerlendirebilir miyiz?” diye düşünüyoruz çünkü orada çok ciddi zorunluluk var, biliyorsunuz. O alanla ilgili, kendi alanlarına yönelik değerlendirmemiz mümkün mü?

Tabii, başına “Türk” yazdınız ama başına “Türk” yazınca kelime Türkçeleşmiyor. Yine, Atila Bey bir şekilde söyledi, ben cesaret edip söyleyemiyorum bile. Reasürans mı her neyse...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Reasürans.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Yani bunun karşılığını... Uluslararası arenada muhakkak kendi terminolojinizle konuşursunuz, belki bu bir zorunluluktur, gerekliliktir ama Türkçe bir karşılığını da parantez içinde de olsa...

ORHAN SÜMER (Adana) – Parantez içinde de olsa...

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Parantez içinde de olsa bir Türkçe karşılığı olursa anlaşılması açısından da daha anlamlı olacaktır diyorum. Daha işin çok başındasınız, ben başarılılar diliyorum.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ediyorum Sayın Bedri Bey.

Şimdi, söz sırası Metin Gündoğdu Bey’de.

Buyurun.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Kıymetli Komisyon üyeleri, hepinizi saygıyla selamlıyorum. Sayın Genel Müdürüm ve yönetim kurulu üyesi arkadaşlara da hayırlı olsun diyorum, teşekkür ediyorum.

Tabii, bu ülkenin 15 milyar doları yurt dışına gidermiş, bunu da öğrenmiş olduk burada, bunun şu anda 3 milyar dolarının Türkiye’de kaldığını söylediniz.

TÜRK REASÜRANS AŞ GENEL MÜDÜRÜ SELVA EREN – TL.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – 15 milyar ile 3 milyar TL; düzeltelim, teşekkür ederim. 3 milyar TL, 15 milyar da olsa ciddi bir rakam. Türkiye içerisinde bu rakamın 3 milyarının kalması çok önemli, bundan dolayı ben sizlere, şahsınıza ve yönetiminize teşekkür ediyorum. İnşallah, bu rakamı 10 milyar, 15 milyar seviyesine çıkartır, bu paraların yurt dışına gitmesini engelleriz diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum, başarılar diliyorum.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Metin Bey, teşekkür ediyorum.

Şimdi, söz sırası Yasin Bey’de.

Buyurun Yasin Bey.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle, ben yönetim kurulunun bütün kıymetli üyelerini liyakatli öz geçmişlerinden dolayı... Bu işi layıkıyla yapabilecek en doğru kadroyu kurmuşlar, o anlamda teşekkür ediyorum yani kadınlığınızdan ziyade liyakatiniz bence daha ön planda. Bir yandan da geçmiş dönemde özel sektörde bulunmanızın da vermiş olduğu bir avantajı görüyorum. Aynı zamanda, Rönesans Reasüransın hem kurucu ortaklığını hem de Genel Müdürlüğünü yapmışsınız; muhtemelen ortaklığınız da devam ediyordur. Anladığım kadarıyla bu firma da reasürans işlerinde yürüten bir firma ve gördüğüm kadarıyla ağırlıklı enerji alanında sigorta şirketlerini sigortalayan bir şirket. Açıkçası, reasürans, halk ağzıyla söyleyeceğim, sigorta şirketlerini sigortalayan firmalar diyebiliriz ve dünyada da sayılı, büyük ölçekli kurumsal firmaların iştiğal alanı. Devlet olarak sadece Türkiye’de mi bu şekilde bir şirket var, diğer ülkelerde de bu işleri devletler mi yapıyor, yoksa özel büyük sermaye kuruluşları mı yapıyor? Onu merak ediyorum.

Bir yandan, bahsettiğiniz ölçüde 1929’da kurulmuş olan millî bir reasürans şirketimiz vardı. Bu millî reasürans şirketimizin yapamadığı neleri amaçladı da bu kuruluş kuruldu? Yani onun eksikliği mi vardı da ondan dolayı böyle bir şirketin kurulmasına ihtiyaç duyuldu, yoksa alanlarınız, iştiğal alanlarınız farklı mı? Onu merak ediyorum.

Bir de yanlış hatırlamıyorsam, Mecliste kanunlaşırken o dönemlerde söylenti tarzında da olsa, özellikle dıştaki reasürans şirketlerinin Türkiye’nin içindeki bazı sigorta işlerini reasüre etmediği için buna benzer bir şirketin kurulma zorunluluğu ortaya çıktığı gibi... Bunu da biraz daha açarsak, örneğin, nükleer termik santralin sigortası dışarıdaki reasürans şirketleri tarafından reasürans edilmediği için mi veya yine dış politikada ülkelerle yaşanan siyasi krizlerden dolayı buna benzer sıkıntılar yaşadığımız için mi bu şirketin kuruluş şekli gelişti? Bunu merak ediyorum.

Bir yandan da bahsettiğiniz ölçü de gerçekten şu manada önemli: Sektörün yüzde 80’i hâlâ dışarıdan reasüre ediliyor, 15’in 3’ü Türkiye’de ise kalan yüzde 80’i hâlâ dışarıdan reasüre ediliyor ama bildiğimiz kadarıyla kamuya ait olan bir sürü sigorta şirketi var, bankalarımızın, kamu bankalarımızın da olmak üzere. Bu sigorta şirketleri hâlâ sizden reasüre edilmiyor da dışarıdan edilen var mı? Türkiye’nin bir Türk reasürans ve millî reasüransı olmasına rağmen niye dışarıdan ediliyor? Bu sigorta şirketlerinin yabancı reasüre şirketlerine yapıyor olmasının sebebini, bu konuyla ilgili girişimlerinizi,

çalışmalarınızı, bizden bir destek talebiniz varsa bu konuda bizlerin de... Çünkü bu bankaların çoğu bizim aynı zamanda denetim mekanizmamızın içinde olan şirketler. Dolayısıyla, o sebepten biz de burada katkı vermek isteriz.

Bir yandan, bu bahsettiğimiz konuların dışında tabii ki yeni bir şirketsiniz ve hızlı büyüyörsünüz, bunu da görüyoruz; o anlamda çalışmalarınızda başarılar diliyoruz.

Son bir sorum daha olacak. Belki de yeni kurulduğunuz için Sayıştayın o önerisinde taslak bütçenizi ilk yıl yetiştirememişsiniz, bunun da sebebi kuruluşla ilgili sıkıntılardan olabilir belki ama sonrasında bunu mutlaka tamamlamışsınızdır ama siz de özel sektör deneyiminden geliyorsunuz; bütçe yapmadan, tahmini bir bütçe oluşturmadan bu işlerin planlamasının kolay olmadığını da görmek lazım. Benim söyleyeceklerim bu kadar.

Teşekkür ederim, çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

Lakin tekrar söyleyeyim, dünya üzerindeki bu reasüre şirketlerinin olduğu alanda... Mesela, siz, orada, sunumunuzda belirtmişsiniz yurt dışında da 22 ülkede çalışmalara başladığınızı, bu ülkelerdeki çalışmalarınız, devletimizin veya Türk özel şirketlerinin çalışmalarına yönelik çalışmalar mı? Yoksa, bunun dışında, devletler arasında da veya oradaki sigorta şirketleri arasında da reasüre çalışmalarındaki, bundaki pay oranını merak ediyorum. Yani ne kadarı Türkiye bağlantılı şirketler veya devletimizin bağlantılı şirketleri, ne kadarı hiç Türkiye'yle alakası olmayan veya Türk yatırımcılarıyla alakası olmayan şirketlerle ilgili çalışmalarınız? Bunu merak ediyorum.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ederim Yasin Bey.

Sayın Genel Müdürüm, şimdi sayın vekillerimizin sorularını cevaplamak üzere sözü size...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Başkanım, benim de bir söz talebim var.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Görmedim, pardon.

Sözü size verdim Deniz Bey, buyurun.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sayın Genel Müdürüm, değerli Yönetim Kurulu üyeleri; hepiniz hoş geldiniz.

Türk reasüransla ilgili olarak sormak istediğim şey şu: Biz Devlet Demiryollarına ait olan yüksek hızlı tren veya hızlı tren setlerinin sigortalanmasıyla ilgili bir tartışma yaşıyoruz zaman zaman KİT Komisyonunda. Buna dayanak olan şey de şu: Marşandiz Tren İstasyonu'nda geçtiğimiz yıllar içinde bir kaza gerçekleşti, tren kazası ve bu kazada hem can kaybı oldu hem de maddi hasar oldu. Buradan da aslında anlaşıldı ki Devlet Demiryolları bu yüksek maliyetli tren setlerini dâhilî fon kapsamında değerlendiriyor; dâhilî bir fon oluşturup buradan bu tip kazalardaki maliyetleri karşılıyor. Dolayısıyla bu, şu demek: Aslında sigorta yapmıyor demek.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Kendi yapıyor.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Kendi bütçesinden böyle küçük ayırdığı paylarla ödüyor. Bir hızlı tren setinin de toplam bedeli 114 milyon liraydı yani dolayısıyla devasa tutarda bir kamu kaybı. Şimdi, bunun üzerine bir değerlendirme yaptık, araştırmalar yapıyoruz, diyoruz ki: “Biz Türkiye'deki hem demir yolu araçlarının aynı zamanda da hava yolu araçlarının sigortalanması noktasında hangi adımları atabiliriz?” Çok geçmiş yıllarda “Ray Sigorta” adı verilen... Yine o yapı bir ölçüde yüzünü aslında bu tip devlete ait kurumlardaki bu yüksek bedelli araçların sigortalanmasına dönmüştü ancak ilerleyen aşamada tekrar satılması, özelleştirilmesi vesair gibi durumlar oldu. Daha sonra Devlet Demiryollarının yetkilileriyle de bizzat benim de yaptığım çeşitli görüşme ve toplantılarda prim

maliyetinin çok yüksek olduğu, bu nedenle de bu tip sigortalamanın Türkiye’de yapılmadığını, işte reasüransın da buna tam bir yanıt veremediğini ortaya koydu. Dolayısıyla ben şunu sormak istiyorum: Örnek olarak Almanya’da, İtalya’da, diğer ülkelerde onların da uçakları sigortalanmıyor mu? Onların da yüksek hızlı tren, hızlı tren araçları sigortalanmıyor mu? Yani sigortasız, aynı Türkiye’deki gibi, “dâhilî fon” adı verilen bir yan çözüm mü üretiliyor ki ben bunu bir çözüm olarak görmüyorum tekrar söyleyeyim. Onlar bunu nasıl çözmüşler? Biz kendi reasürans yapımızın içinde buna bir çözüm üretebiliyor muyuz? Sizden bu konuyla ilgili, diğer ülkelerin de bu konuyu nasıl çözdüğüyle ilgili içerikte yer alan detaylı bir çalışma talep ediyorum. Yani en azından geleceğe ışık tutması bakımından faydalı olur. Amacımız burada yüksek prim ödeyerek hem Türkiye’deki hem de dünyadaki sigorta şirketlerini zengin etmek değil açıkçası ama amacımız bir noktada çeşitli felaketler veya kazalarla doğabilecek riskleri karşılayabilecek tedbiri şimdiden almak. Diğer taraftan da tabii siz bu karşılaştırma çalışmasını yaparken bir ülkedeki demir yolu araçlarıyla bir başka ülkedeki aynı özellikteki demir yolu araçlarını sadece prim oranlarını karşılaştırmış olmayacaksınız. Yani bu konuya sadece işin bankacılık ve sigortacılık yönünden, sadece bu tarafından lütfen yaklaşmayın; şu tarafından da yaklaşın: Bir, dünyadaki uluslararası bir sigorta şirketinin Almanya’daki bir demir yolu aracının kaza yapma ihtimaline yönelik olarak talep ettiği prim eğer Türkiye’deki demir yolu aracının kaza yapma ihtimaline göre belirlediği primden çok daha düşükse bunun sebeplerinden bir tanesi de Türkiye’deki demir yolu altyapısındaki sinyalizasyon, elektrifikasyon gibi sistemleri, altyapıyı yeterli standartta ve çok sağlıklı bulmamasından da kaynaklanıyor olabilir. Dolayısıyla bu ülkelerin belirlediği prim oranlarındaki o ülkenin o sektördeki altyapısının da aradığı şartları da içeren bir karşılaştırma tablosunu, bizim bunların hangilerini sağlayıp sağlayamadığımızla ilgili kısımlarının da belirtilmesini talep ediyorum. Sizden gelecek yanıtın da bu anlamda sektördeki bu eksik kalan kısımdaki soru işaretlerini gidermesini bekliyorum.

Diğer taraftan da Türkiye Varlık Fonuna bağlı olarak kurulan Türkiye Sigorta, Türkiye Hayat Emeklilik vesaire... Bu yapının da reasüransla olan ilişkisi, bağı, bunu güçlendirip güçlendirmedeği veya nasıl bir etki yarattığı, aranızdaki ilişkiyi de anlamak istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

Çalışmalarınızda başarılar diliyoruz.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ediyorum Sayın Yavuzyılmaz.

Evet, Sayın Genel Müdürüm, şimdi Sayın Komisyon üyelerimizin sorularına cevap vermek üzere sözü size vereceğim. 6 Komisyon üyemiz 20’den fazla soruya ve konuya temas ettiler. Cevapların da uzunluğunu, kısalığını dikkate alarak, vakti dikkate alarak belki bir kısmını sözlü, bir kısmını bilahare yazılı olmak üzere mikrofonunuzu açıyorum.

Buyurun.

TÜRK REASÜRANS AŞ GENEL MÜDÜRÜ SELVA EREN – Teşekkür ederim.

Öncelikle gerçekten çok teşekkür ederim, çok güzel sorular geldi. Hani bu sorular sayesinde ben de biraz böyle anlatmak istiyorum aslında. Bazılarına yazılı olarak cevap verelim zaman sebebiyle yoksa anlatırım hiç sıkıntı değil, bazıların da kısa kısa geçmek istiyorum.

Şimdi, reasürans kelimesinin gerçekten Türkçe bir karşılığını söylemek inanın ki çok zor çünkü bu hepimizin hedefi, millî reasüransın da bizim de global bir reasürans şirketi olmak. Böyle bir dünyada da baktığınız zaman aslında güvence ihraç etmek tüm amacımız. Dolayısıyla da reasüransa Türkçe bir ad vermek gerçekten çok zor ve dünyada da bu tüm ülkelerde Hindistan’dan tutun aklınıza gelebilecek her ülkede de “reinsurance” olarak kullanılıyor dolayısıyla. Ama biz tabii ki özel isim olduğu için

“Türk Reasürans” olarak yurt dışında ismimizi telaffuz ediyoruz. Tabii ki reasürans Türkiye’de söyleme açısından oldukça zor ama bunun gerçeği bu açıkçasını söylemek gerekirse, farklı bir şey bulmak son derece zor o anlamda.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Sayın Genel Müdürüm, Türk Dil Kurumuna bir başvuruda bulunun bence. Onlar da bir çalışanlar, onların da görevi bu.

TÜRK REASÜRANS AŞ GENEL MÜDÜRÜ SELVA EREN – Peki. Ya, bence aslında kelimelere takılmanın ötesinde çok daha mühim şeyler var, yapmamız gereken çok daha önemli şeyler var.

Bir de çok güzel sorular sordunuz ben onlara hemen hızlıca cevap vereyim. Danışmanlık konusuyla ilgili olan konuyu çok detaylı bir şekilde, belgeleriyle birlikte her şeyiyle hazırlar, cevabını veririz, onunla ilgili hiçbir sorun yok.

“Engin Sigorta” dediniz, bir sigorta daha söylediniz “sigorta7” galiba... Biz hiçbir şekilde sigorta acenteleriyle çalışmıyoruz reasürans şirketi olduğumuz için, biz sigorta şirketleriyle çalışıyoruz, acentelerle çalışmıyoruz; bir de brokerlara kapasite desteği sağlıyoruz. Dolayısıyla acentelerle herhangi bir ilişkimiz yok, sigorta şirketlerine acenteler gidiyorlar ve işlerini onlara gönderiyorlar.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ben şirketlerle ilgili sormuştum; Engin Sigorta, sigorta7 ve Esigortan Sigorta.

TÜRK REASÜRANS AŞ GENEL MÜDÜRÜ SELVA EREN – Yok, onlar sigorta şirketi değiller, onlar acenteler.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Onlar acente ağabey. Onlar acente, direkt sigortanın acentesi.

TÜRK REASÜRANS AŞ GENEL MÜDÜRÜ SELVA EREN – Acente, mesela Türkiye Sigorta’nın acentesi Engin Sigorta, HDI’nın acentesi...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Siz, Türkiye Sigorta’yla mı çalışıyorsunuz?

TÜRK REASÜRANS AŞ GENEL MÜDÜRÜ SELVA EREN – Biz Türkiye Sigorta’yla çalışıyoruz, Türkiye Sigorta’nın ve diğer tüm sigorta şirketlerinin “yıllık trete” dediğimiz, toptancı gibi düşünün, bütün portföyünü getiriyor size diyor ki: “Benim yangındaki portföyüm bu, işte havacılıktaki, şunda portföyüm bu. Bundan ne kadarlık bir devir alacaksın, bu riski ne kadar devir alacaksın?” gibi ve biz, bu portföylere iştirak ediyoruz. Dolayısıyla, biz, acentelerin herhangi bir işini görmüyoruz o anlamda, sigorta şirketi o acenteye teminatını veriyor ve sigorta acenteleri bize gelip de bizden herhangi bir kapasite talebinde bulunamıyorlar, onu söylemek isterim.

Kamu sigorta şirketi Türkiye Sigorta var, Türkiye Sigortanın trete lideri biz değiliz, Millî Reasürans. Her tretenin de bir lideri vardır. Türkiye’deki şu anda hemen hemen -biz de çünkü hiçbir liderlik yok- tüm tretelerin lideri Millî Reasüranstır, biz de takipçi reasürörüz. Biz geldiğimiz gün itibarıyla bunu hiç bozmadık ve hep şöyle bir saikle başladık, Millî Reasürans doksan senedir çok değerli bir kurum ve çok saygı duyuyoruz ve hep şunu söyledik diğer sigorta şirketlerine: “Biz de bir kapasite istiyoruz ancak yurt dışına giden reasürör paylarımızdan azaltarak bize vermenizi yani Millî Reasüransa verdiğiniz paylardan azaltarak değil.” Millî Reasürans da zaten bunu çeşitli yerlerde, demeçlerinde hep bildirmiştir: “Türk Reasüransın sahaya gelmesi bize ekstra bir güç oldu ama hiçbir şekilde bizim gücümüzü zayıflatan bir şey olmadı.” Çünkü bizim hiçbir zaman onların kapasitelerinden azaltılarak bize bir devir yapılması ya da hisse verilmesi gibi yönünde bir talebimiz olmadı. Dolayısıyla, yani çok sağlıklı yürüyen bir ilişki var, bu ilk günden beri böyle.

Baktığınız zaman, Millî Reasürans hemen hemen yaklaşık yüzde 22,5-25 gibi Türkiye Sigortaya bir trete liderliği yapıyor, biz de hemen hemen aynı oranlarda takipçisiyiz ama tretesinin lideri de değiliz. Trete lideri olmak çok kıymetli ve önemli bir şey ama ilerleyen yıllarda biz de bu rolü alacağız ama o pozisyonlarını da bozmak istemedik açıkçası söylemek gerekirse. Türkiye Sigortayla ilgili bunu söyleyebilirim.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Kamu bankalarına ait sigorta şirketleriyle ilişkileriniz nasıl?

TÜRK REASÜRANS AŞ GENEL MÜDÜRÜ SELVA EREN – Kamu bankaları, onlar birleşti ya. 3 şirket; Halk vardı, işte Güneş vardı, Ziraat vardı, onlar birleşip tek bir sigorta şirketi oldu. Dolayısıyla, onların tretesine iştirak ediyoruz yani Millî Reasürans nasıl yapıyorsa... Ve şöyle de yapmadık “Ya, biz kamu şirketiyiz, onlar da kamu sigorta şirketi. Biz trete liderleri olacağız.” gibi hiçbir şey istemedik. Hatta Türkiye Sigortanın pariposu adı verilen ek bir kapasite olan ve Millî Reasüransın da bundan güzel bir kazanç elde ettiği başka bir tretesi var, orada dahi herhangi bir talebimiz olmadı, orada bile bir liderlik talebimiz olmadı. Dolayısıyla, buna bu şekilde cevap verebilirim.

Bunun dışında, toplanan primlerimizi sordunuz. Toplanan primlerimiz, Hazine ve Maliye Bakanlığımızdan özellikle büyüme trendinde ve büyümek istediğimiz için... Reasürans demek zaten sermaye kiralaması demek, dolayısıyla bizim aktiflerimizin, özkaynaklarımızın büyümesi gerekiyor. Dolayısıyla, hiçbir şekilde, en azından beş sene boyunca bu kaynaklarımızın hazineye aktarılması konusunda bakanlığımızla antatız çünkü büyüyüp global bir şirket olmak istiyoruz, bu paraları ne yazık ki veremeyiz. Dolayısıyla, büyük bir şirket olma hedefimiz var, global bir şirket olma hedefimiz var. Primleri mevduatta değerlendiriyoruz zaten devlet kağıtlarında değerlendiriyoruz, eğer sorunuz oysa.

Bunun dışında, devletlerin reasürans şirketleri var mı ve hani Millî Reasürans varken neden bize ihtiyaç duyuldu? O da bence çok güzel bir soru. Aslında, dünyadaki hemen hemen tüm devletlerin kendine ait kamunun bir reasürans şirketi var yani GIC’den tutun ve birden fazla reasürans şirketi var; Almanya’da da böyle bu, Avrupa’da da böyle, başka ülkelerde de aynı şekilde. Dolayısıyla, baktığınız zaman, sadece tek bir reasürans şirketi olması diye bir şey yok.

Aslında “Neden yok?” diye sormamız gerekiyor. Niçin bugüne kadar yoktu? Millî Reasürans neyi eksik yapıyordu? Bir şeyi eksik yapmıyordu, sadece verebildiği kapasite, almış olduğu kararlar o çerçevedeydi. Hani kendi aktifleriyle ve büyüklüğüyle belki daha fazla da kapasite sunabilirdi ama böyle bir kapasite sunuyorlar markete ve marketin, bizim sigorta marketinin daha fazla bir kapasiteye ihtiyacı görüldü, biz de o alanda aslında kurulmuş olduk, baktığınız zaman.

Bir de şunu söyleyeyim: 15 milyarlık bir primden bahsediyoruz. Şimdi, hani bizim bütün primin hepsini de içeride tutacağız diye bir dünya yok, riski nihayetinde dışarıya “diversify” ediyorsun yani dışarıya aktarıyorsun. Dolayısıyla, hedefimiz... “Hepsini biz tatalım.” anlamında bir dünya yok, artı bizler de reasürans şirketi olarak, hem sermayemizle hem de “Retro” adını verdiğimiz bir “koruma” alıyoruz kendimize ve bu korumanın da bir maliyeti var ve bu korumada belli ölçüde yabancı dünyadan, global reasürörlerden elde ediliyor. Dolayısıyla, sizin yazdığınız primin aynı zamanda retro maliyetinize oranladığınız zaman, fayda/zarar maliyet hesabı yapmanız gerekiyor.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Yani siz de kendinizi sigortalıyorsunuz.

TÜRK REASÜRANS AŞ GENEL MÜDÜRÜ SELVA EREN – Tabii ki yani şunu diyemezsiniz “Millî Reasürans hani neden daha fazla, daha çok?” Evet, biraz daha fazla belki verebilirdi ama muhakkak ki onlar da bir hesap yapmışlardır, bizler de aynı şekilde hesabını yapıyoruz. O retro maliyetinin, koruma maliyetinin çok bıçak sırtı dengede yani yaptığınız şeyin bir fayda sağlaması

makul olması gerekiyor. Dolayısıyla, ne kadar çok prim yazarsanız ülkede, korumanıza ödediğiniz maliyet de o kadar fazla artıyor. Dolayısıyla, bunun çok ince bir hesabı var. Çok teknik bir iş bu, çok güzel bir iş bu arada...

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Belki yazılı olarak daha detaylı verebilirsiniz bazı cevaplarınızı Sayın Genel Müdürüm.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Peki, her şeyin hesabı var mı?

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Arkadaşlar, sorularımızı sormuştuk, istirahat ediyorum.

Ekstra bir soru mu oldu Deniz Bey?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Evet, ekstra bir sorum oldu.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – O zaman cevapları bir toparlasın.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ya, siz araya girince ne kadar uzuyor yani araya girmesenez sormuştum.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Peki, tamam. Kısaca...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Evet, evet çok kısa.

Mesela, bir nükleer santral... Nükleer santralin olası bir kaza durumundan -inşaatından bahsetmiyorum yani o riskinden bahsetmiyorum, yapım aşaması değil, işleyişinde- sonra bulunduğu yakın bölge merkez alınınca kilometrelerce çapta bir zarar oluşturma durumu söz konusu. Buna benzer, belki sizin şu anki kapasitenizin çok çok üzerinde olabilir ama dünyada...

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Nükleer santral sigortaladınız mı?

TÜRK REASÜRANS AŞ GENEL MÜDÜRÜ SELVA EREN – Hayır, sigortalamadık.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Evet, bunu soruyorum.

TÜRK REASÜRANS AŞ GENEL MÜDÜRÜ SELVA EREN – Hiç kimse sigortalayamaz, dünyada hiçbir reasürans şirketi sigortalayamaz. Sadece kapasite koyabilirler Swiss Re de Munich Re de. Dünyada sigorta “pool”ları vardır, bugün Hindistan’da da sigorta “pool”u var, 22 tane nükleer santralleri var. Onlar farklı bir çözüm buldular. “Pool”lar birbirlerine destek verirler nükleer havuzlarda.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Nedir “pool”?

TÜRK REASÜRANS AŞ GENEL MÜDÜRÜ SELVA EREN – Havuz yani nükleer sigorta havuzu kuruluyor ve buna global bir reasürör, “grandfathering pool” dedikleri, liderlik yapıyorlar bu “pool”a. Bizler de kapasite koyabiliriz ama burada bahsettiğimiz rakamlar Paris Konvansiyonu’nda 700 milyon euro gibi bir rakamdan bahsediyoruz, artı bunun ciddi bir sorumluluğu, “liability”si var. Yani başkalarının yapıp bizim yapamadığımız bir şey değil ama başka alanlarda başkalarının, dünyaca büyük reasürörlerin daha çok kapasite koyduğu ama bizim koyamadığımız alanlar olabiliyor çünkü onlar, dünyadaki her bir reasürans şirketi hemen hemen yüz senelik dolayısıyla da çok ciddi özkaynakları var. Bu tamamen bir özkaynak birikimi.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Tamam yani şöyle altını çizeyim bir nükleer santralde olası bir patlama, kaza, felaket olduğu anda dünyada şu anda bunu sigortalayacak ve doğabilecek masrafların riskini alacak hiçbir sigorta şirketi veya yapısı yok.

TÜRK REASÜRANS AŞ GENEL MÜDÜRÜ SELVA EREN – Var ama tek bir şirket yok.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Deniz Bey, sorarken bilerek soruyorsunuz da “Yok.” diyorsunuz; Sayın Genel Müdürüm “Var.” diye ifade ediyor, şöyle yapalım...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Düzeltme şansı veriyorum.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Şöyle yapalım...

TAMER DAĞLI (Adana) – Var yani...

TÜRK REASÜRANS AŞ GENEL MÜDÜRÜ SELVA EREN – Var ama tek bir şirket yok.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Onu anlamak istiyorum.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Arkadaşlar, istirham ediyorum.

TAMER DAĞLI (Adana) – Riski paylaşıyorlar Deniz Bey.

TÜRK REASÜRANS AŞ GENEL MÜDÜRÜ SELVA EREN – Bunlar bir araya gelerek riski paylaşıyorlar.

TAMER DAĞLI (Adana) – Ortaklaşa, konsorsiyum yapıyorlar.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Bizim Akkuyu’da da bu risk paylaşılacak mı?

TÜRK REASÜRANS AŞ GENEL MÜDÜRÜ SELVA EREN – Tabii ki paylaşılacak, tabii ki paylaşılacak. Zaten Özel Riskler Yönetim Merkezinin yönetiminde Akkuyu’da. Oranın da havuzunu şu anda biz kuruyoruz hatta 17-18 sahaya risk analizine gidiyorum bizzat ekibimle birlikte.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ne kadarlık bir riskle prim ödemesi olacak...

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Deniz Bey, rica etsem Genel Müdürümüze...

TÜRK REASÜRANS AŞ GENEL MÜDÜRÜ SELVA EREN – Ben, bunları size yazılı vereyim ama zaten Paris Konvansiyonuna uymamız gerekiyor. 700 milyon euroluk bir “cover”cı almamız gerekiyor.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Bunun üzerine çıkamıyor yani. Üstüne çıkabiliyor mu?

TÜRK REASÜRANS AŞ GENEL MÜDÜRÜ SELVA EREN – Hayır, çıkmıyor.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Çıkıyorsa bütün riski hesaplanamayacak...

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Sayın Yavuzılmaz, Deniz Bey...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sigorta şirketleri bunu karşılamış olamaz yani olamıyor onu demek istiyorum.

TÜRK REASÜRANS AŞ GENEL MÜDÜRÜ SELVA EREN – Zaten sigorta şirketleri bir nükleer havuza iştirak edemezler, trete istisnalarıdır. Dolayısıyla, sigorta şirketlerinin zaten trete anlaşmalarında nükleer sigortalar trete istisnalarıdır. Dolayısıyla zaten sigorta şirketleri değil, reasürans şirketleri “partially” gelecek “quota share” olarak o riskleri paylaşacaklar.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Belirli bir rakamı mı?

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Sayın Deniz Bey...

TÜRK REASÜRANS AŞ GENEL MÜDÜRÜ SELVA EREN – Belirli bir rakamı. Mesela Berkshire Hathaway’in 85 milyon euro limiti var, adam 85 milyon euroyu koyuyor -Warren Buffett-diyor ki: “85 milyon euroya ben buna koyuyorum kapasite.” Arkasından Swiss Re geliyor “Ben de bu kadar koyuyorum.” diyor. Yani o 700’e o şekilde geliyor.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Sayın Genel Müdürüm, bir hatırlatma yapayım.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Birkaç milyar dolarlık da bir hasar da olabilir; sadece 700’ünü karşılıyor...

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Deniz Bey...

Sayın Genel Müdürüm, bir dakika istirham ediyorum. Mikrofonu kapattım; söz vereceğim biraz sonra size Genel Müdürüm.

Gerek Karayollarıyla ilgili sorulan sorular gerek nükleerle ilgili sorulan sorulara siz cevap verdikçe bunun yeni sorular doğurduğu kanaatindeyim. Tabii ki arkadaşların da bilgilenmek çok doğal bir hakları. Bu sebeple her bir cevap, üyeler tarafından yeni bir soruyla karşılık buluyor; bu da çok doğal, yadırgamıyorum da. Dolayısıyla bu konuyla ilgili cevaplarınızı daha böyle geniş bir zamanda, daha geniş, detaylı bir şekilde sunarsanız buradaki vakti de heba etmeyiz yoksa aksi hâlde bu konuyu akşama kadar konuşsak bitiremeyeceğimiz kanaatindeyim. Çok değerli bilgiler ihtiva ettiğine de eminim ama her bir cevap yeni bir soru doğuruyor beraberinde.

Sizden istirhamım, son birkaç soruya kısa kısa cevap vermek kaydıyla, diğerlerini yazılı olarak sunmanız dileğiyle tekrar mikrofonunuzu açıyorum.

Buyurun.

TÜRK REASÜRANS AŞ GENEL MÜDÜRÜ SELVA EREN – Bütçeyle ilgili şeyi de hemen söyleyeyim: Biz, tabii ki ruhsat alırken “business plan” yapıyoruz, sonuç olarak da o çalışmanın içinde aslında bizim bütçemiz vardı çünkü o planın içine koymamız gerekiyor. Dolayısıyla o zamanın Sigortacılık Genel Müdürlüğüne o bütçemizi verdik ama YK’den geçirmediğimiz için o şekilde oldu. Bir de hani takdir edersiniz ki yani o kadar zor bir şey ki, kurulduğumuz zaman eylül ayı ve eylül ayında hem kendimize koruma almamız gerekiyor, aynı zamanda da tretelerine iştirak etmemiz gereken sigorta şirketlerini Türkiye’de ikna edip onların tretelerine dâhil olmamız gerekiyor ve aynı anda dünyadaki reasürans marketleri toplantılarına giderek de biri Baden’de biri Monte Carlo’da; hem korumalarımızı aldık oradan temin ettik ki son derece zor bir procesti çünkü doksan yılın üstünde, ülkede yeni bir reasürans şirketi kuruluyor ve reasürörlerin de diğer reasürans şirketiyle olan belli bir ilişkisi var. Size belli ölçüde bir mesafede yaklaşıyorlar ve çok “challenging” çok zor bir mücadeleydi ve çok güzel sonuçlandı.

Yani bütçeyi yaptık aslında.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Bitti mi?

TÜRK REASÜRANS AŞ GENEL MÜDÜRÜ SELVA EREN – Bitti yani öbürlerinin de cevaplarını yazılı olarak vereyim.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Evet, yazılı cevapları rica edelim.

TÜRK REASÜRANS AŞ GENEL MÜDÜRÜ SELVA EREN – Özellikle bir şey söyleyeyim: Ben demir yolları işini çok iyi biliyorum çünkü ben o işi plase ettim.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Ben de biliyorum.

TÜRK REASÜRANS AŞ GENEL MÜDÜRÜ SELVA EREN – Dolayısıyla ben size onu detaylı anlatabım: Daha önceki yıllarda Ray yapıyordu, sonra Howden onu MAPFRE’yle yaptı hatta benim sayemde yaklaşık yüzde 80 daha ucuza sigortalandı dördüncü senesinde. Ben yapmadım işi, başkası aldı; bu, hızlı trenlerle ilgili. Ben size detaylı vereceğim onların... Ferdi kazaları soruyorsunuz siz aynı zamanda, o toplu yapılan VIG’nin “lead” ettiği. Detaylı anlatacağım ben size, yazılı göndereceğim.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ediyorum Sayın Genel Müdürüm.

Konu demir yolu olunca Süleyman Bey’e bir söz hakkı; çok kısa ama...

Süleyman Bey...

(Uğultular)

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Deniz Bey, mikrofonunuzu açmadım.

Sayın Genel Müdürüm, mikrofonunuzu kapattım, rica ediyorum... Kayıtlara geçmiyor bu konuşmalarınız. Deniz Bey'den de rica ediyorum...

Demir yollarını bilen bir arkadaşşıma söz hakkı doğduğı için kısa bir söz vermek durumundayım. Buyurun.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Sayın Başkan, kayıtlara geçmesi için söz aldım.

Saygılarımı sunuyorum herkese.

Şimdi, iki şeyi düzeltmek istiyorum: Biri, gerçekten Demiryollarında trenlerin sigortası vardır, yok değil. İki, bu sigorta, Demiryollarının cirosundan belirli bir miktar kesilerek o ciroda saklanır ve herhangi bir olumsuzlukta fon oluşturup sigorta edilir çünkü sigorta şirketleri bunu yapmak istemiyorlar. Niye istemiyorlar? İşte Deniz Bey'den dolayı istemiyorlar çünkü ikide bir de Demiryollarının altyapısı acaba...

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Ya, sataşmasan iyiymi yani şimdi söz hakkı doğdu.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Yok, doğsun canım, doğsun; bu çok iyi bir konu yani uzun bir konu.

ATİLA SERTEL (İzmir) – İki tane büyük kaza oldu sizin zamanınızda Süleyman Bey.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Bir dakika, bir şey demiyorum. Neden? Çünkü işte “Demiryollarının altyapısı mı kötü, araçları mı kötü?” Öyle diyor ya. “Acaba şey mi yok, niye yapmıyorlar?” Böyle değil. Demiryollarının şu anda altyapısı da üstyapısı da gelişmiş ülkelerin hepsinden iyi, iddia ediyorum yani. Dolayısıyla da bu sözlerden dolayı sigorta şirketleri de “‘Biliyorum.’ diyen de öyle diyor, acaba bir şey mi var, gitmesek mi?” falan, primler yükseliyor ve yapmıyorlar. Hesap yapıyoruz, yaptık benim zamanımda da; şimdi de görüştüm, on yıllık geriye doğru bütün olumsuzlukları topluyorlar, sigorta şirketinin priminin onda 1'i kadar bir şey var yani sigorta şirketi kendini kurtarmak için ki 10 misli kadar prim doğuyor, onu da vermek istemiyor. Eğer iyi bir sigorta şirketi gelip geriye doğru on yıl, yirmi yıl neyse hesap edip o primle alırsa onlar da şey yaparlar.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Toparlayın lütfen, toparlayın.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Saygılar sunuyorum.

Sadece tutanağa girsin diye dedim.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Bundan sonra geri kalan Ray'la ilgili DDY'yle ilgili kısmı sonra bir toplantıda değerlendirelim arzu ederseniz.

TÜRK REASÜRANS AŞ GENEL MÜDÜRÜ SELVA EREN – Ama...

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Müsaade edin, Genel Müdürüm, müsaade edin. Bugün güzel bir toplantı yaptık, üyeler birbirine böyle nazire eder gibi, sataşmadan gitti.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Mahzuru yok, kalıp sohbete devam edebilirler yani.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Şimdi Türk Reasürans Anonim Şirketinin...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sayın Başkan...

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Bir sataşma olmadı Deniz Bey.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Oldu, oldu “Deniz gibiler...” dedi.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Ama sevdiğinden söyledi, ondan dolayı bir itham doğmadı şimdi. Siz görüşünüzü beyan ettiniz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ben sataşmadım...

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Kısaca... Ama şöyle: Deniz Bey, rica ediyorum, konu diğer kurumu ilgilendiriyor, biliyorsunuz, orada zaten geniş geniş konuşacağız. Yine de kısaca bir söz vereyim ama uzatmayın lütfen, rica ediyorum.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Bir kazası daha var, onu da söyleyelim.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Atıla Bey...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sayın Başkanım, açıkçası şöyle: Yani bir şekilde bize “Konuşmayı kısa tutun.” veya “Susun.” derken aslında aramızda en fazla siz konuşuyorsunuz. O nedenle biz işin...

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – O zaman bir saniye...

Şimdi, bütün üyelere ben söz verdiğimde -üyelerin dakikalarını tuttum- hiçbir üyemize de “Sözünüzü lütfen toparlayın.” lafını kullanmadım. Herkes, siz de bugün gayet kısa konuştunuz; hiç kimseye de “Arkadaşlar, toparlayın, on dakikanız doldu.” demedim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Yine siz konuşuyorsunuz.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Hayır, hayır, müsaade edin. Tabii konuşacağım, ben Komisyon toplantısına şu anda Başkanlık ediyorum, siz beni itham ettiniz az önce. Az evvel de karşılıklı sorular doğduğu için siz bilgi anlamında soru sordukça, Genel Müdür de cevap verdikçe yeni sorular doğuyor beraberinde; bu böyle akşama kadar sürer gider. Onun için dedim ki: “Sayın Genel Müdüřümüz bu nükleerle ilgili cevabı uzun uzun bize bildirsin.” Benim asla uzun konuşmak gibi bir derdim yok, toplantıyı yönetmekle ben mükellefim burada.

Buyurun, size söz veriyorum, kısaca toparlayın lütfen.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Şimdi, Başkanım, aramızdaki fark şu: Siz burada Başkana vekâlet ederek konuşurken bile biz hepimiz susarak dinliyoruz ve sizin insicamınızı bozmuyoruz ama biz konuşurken öyle veya böyle siz sözün arasına sürekli girerek insicamı bozuyorsunuz. Aslında yaptığınız şey, hepimizin ortak otoritesi olarak konuşmayı durdurmak değil, konuşmayı engellemeye dönüşüyor yani süresini kısaltmak değil, engellemeye dönüşüyor; benim eleştirim o yönden.

Şimdi, diğer taraftan durum şu: Sayın vekilimiz Devlet Demiryolları Genel Müdüři olduğu dönemde bu konuyla ilgili bazı çalışmalar yapmış olabilir ancak bu çalışmalar tamamlanmamış, yeterli olmamış. Bu sigorta prim riskleri demir yolu araçlarının üzerinde kalmış ve kalmaya devam ediyor. Kendisi bu konuda bir sonuca ulaşamamışsa da ben bir sonuca ulaşmak gerektiğini düşünüyorum ve bu doğrultuda da hazır kamuya ait bir reasürans şirketi kurulmuşken bu konuyu da gündeme getiriyoruz ki hangi demir yolu, hava yolu, deniz yolu araçları nasıl sigortalansın, nasıl sigortalattırılır, nerede tıkanıklıklar var, bunları anlayalım.

Diğer taraftan “Türkiye’deki demir yolu altyapısı çok süper, harika.” demek yani bunu belki en son burada söyleyecek kişilerden biri kendisi çünkü bu ülkede birçok demir yolu kazası oldu ve vatandaşlarımız canlarını kaybettiler, aile bireylerini kaybettiler. Dolayısıyla bunun da temel nedenlerinden biri altyapıdaki bazı eksiklikler, bakım onarımdaki bazı eksiklikler. Yani bunların tümünün doğal sebeplerle gerçekleştiğini herhâlde düşünmek mümkün değil. En basitinden, Marşandiz Tren İstasyonu’nda makas değiştirme işleminin manuel olarak yapılması nedeniyle, çoklu ray sisteminin bulunduğu yerde sinyalizasyon sisteminin tam anlamıyla olmaması, çalışmaması nedeniyle

can kayıpları ve maddi hasarlar oldu; bu, sistemin problemini ortaya koyuyor. Ben bu problemdeki -tabii ki can kayıplarını telafi etmemiz mümkün değil ve acılıyız ama- maddi kayıpların öngörülebilir hâle gelip bununla ilgili bugüne kadar çözülmeyen sorunu veya sigorta şirketlerinden, özel sigorta şirketlerinden belki onların kârlılık arayışı yüzünden sağlıklı olarak bize vermedikleri, vermeyecekleri çeşitli bilgileri kamu şirketinden alabileceğimiz düşüncesiyle soruyorum.

Diğer taraftan da -bir altını çizeyim, hemen bitiriyorum- şunu da bilerek soruyorum: Çernobil faciası, Fukuşima faciası, bunların tümü ortadayken yani nükleer bir kazanın ortaya çıkaracağı maliyetler bu kadar öngörülemezken Sayın Genel Müdürün “Sigorta şirketleri bunu zaten sigorta eder.” demesi sadece teknik olarak belirlenen bu konudaki limiti bu sigorta şirketlerinin büyük ölçüde sağlayabilmekle sınırlı olduğunu ancak anlatır. O doğabilecek kazadaki hasarların bütünüyle maddi tespitini bile yapmak zaten mümkün görünmüyor.

Görevimiz icabı sorunları ortaya koyalım, eksik kalan kısımları da çözümlüyor, çözülüyor birlikte tartışalım diye söylüyorum.

Teşekkürler.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Rica ederim.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Başkanım...

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Arkadaşlar, yok...

Şimdi, değerli arkadaşlar, az önce olduğu gibi, hiçbir üyemizin...

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Başkanım, bağırarak konuşurum.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Lütfen, rica ediyorum, olmaz öyle şey ya Süleyman Bey!

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Ya son, bir kelime diyeceğim.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Bir kelimeyle cümle kuramazsınız ki ama.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – İki kelime olsun.

Şimdi, Başkanım, gerçekten...

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – O zaman Devlet Demiryolları -DDY- Komisyona geldiğinde ne konuşacağız?

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Tartışmayacağım da hakikaten çok şey, böyle, kendimi sıkıttıda görüyorum. Şöyle konu: Yani, bir konu görüşüyoruz, sigorta konusu. Elbette görüşelim, gelecekte de inşallah primler azalır ve sigorta edilir, biz de istiyoruz ama bunu yaparken elinde 2 tane çuvaldızla konuşmasına gerek yok ki arkadaşımızın yani batırmasına gerek yok. Konu şu: Kaza oldu tabii, yani biz bu kazayı inkâr etmiyoruz ki. İstanbul Belediyesinde de oldu, otobüs gitti, vurdu; 2 kişi vefat etti. Bak, yol belediyenin, otobüs belediyenin, şoför belediyenin.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Şimdi yeni konu açıyoruz.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Bir kaza oldu, hiç kimse Belediye Başkanına bir şey demiyor. Demiryollarında bir kaza oluyor; yol Demiryollarının, tren Demiryollarının, makinist Demiryollarının ama Genel Müdür gel... Buna mahkeme “Bu yolun altyapısında bir şey yok, sadece hız aşımı.” diye karar verdi.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Zaten ya makinist suçlu ya pilot suçlu; yapmayın Allah aşkına!

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Hâlâ getiriyorlar, onu konuşuyorlar; onun için de sigortacılar gelmiyor, sanıyorlar ki böyle bir şey ve yani dolayısıyla...

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ediyorum. Bitti mi?

Sağ olun.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Süleyman Bey bu konuda yaralı.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Değerli üyeler...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Sayın Başkan, Süleyman Bey konuşsun, söz verin; yaralı, içini döksün.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – İlgili toplantıda söz verimiz yeteri kadar.

Değerli üyeler, mikrofonunu açtığım hiçbir üyemizin sözünü kesmedim, mikrofonsuz konuşan arkadaşlara müdahale ettim; bunu bilmenizi isterim. Bir kez daha söylüyorum: Mikrofonunu açtığım hiçbir üye arkadaşımızın sözünü kesmedim, sadece mikrofonsuz konuşan arkadaşlara müdahale etme ihtiyacı hissettiğim için nezaket kuralları çerçevesinde müdahale ettiğim kanaatindeyim.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Zaten süreyi aşan da olmadı Sayın Başkan.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Şimdi Türk Reasürans Anonim Şirketinin 2020 yılı hesap dönemine ilişkin sonuç bölümünü okutup genel görüşmeye sunacağım.

2020 yılının sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç:

Türk Reasürans AŞ'nin 3/6/2021 tarihindeki Genel Kurulunda kabul edilen 2020 yılı bilançosu ve 105.059.927 Türk lirası dönem kârıyla kapanan kâr veya zarar tablosu genel görüşmeye sunulur.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – 2020 yılı sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

Türk Reasürans Anonim Şirketinin 2020 yılına ait üst komisyon toplantısı tamamlanmıştır.

Tüm üyelere ve katılımcılara teşekkür ediyorum.

Sayın Genel Müdürüm, çok kısa teşekkür konuşması için sözü size bırakıyorum.

TÜRK REASÜRANS AŞ GENEL MÜDÜRÜ SELVA EREN – Ben de Sayın Sayıştay denetçilerimiz ve değerli KİT Komisyonu üyelerine teşekkürlerimi sunarım, sağ olun.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ediyoruz, başarılar diliyoruz.

Değerli Komisyon üyeleri, gündemimize göre 17 Mayıs 2022 Salı günü Posta ve Telgraf Teşkilatı AŞ ile bağlı ortaklıklarının 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmesine devam edeceğiz.

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 14.25